

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermo doctoralis su[m]me deuot[us] ac fructuosus in die
parasceue de passio[n]e d[o]m[ini] cu[m] quatuor
eua[n]gelista[rum] co[n]corda[n]tia Jncipit feliciter
Reliqui domu[m] mea[m] ...**

Kirchschlag, Petrus

[Köln], 1477

urn:nbn:de:hbz:466:1-30817

... quanto eu no h[ab]et si uenit
... ab ang[li]s; aliq[ue] dicit q[ue] no
... filias tuas p[ro]stitui. quare
... uos eas man[er]an. estis uos
... dicit i[te]m. q[ui]s e[st] pot[er]i fatum
... q[ui]s d[omi]ni reg[is] h[ab]e[re] audet
... q[ui]s i[te]m filias suas no[n] p[ro]stitui
... q[ui]s uult eas ul' ca
... ul' nuptiu[m] tradi. p[ro]c
... i[n] re sua ul' aliq[ui] ul' aliq[ui]
... q[ui]s q[ui]one p[ro]stituta
... q[ui]s q[ui]at a rege francie q[ui] no[n]
... regnu[m] ur[bi]m u[bi] si aliq[ui]
... retineatis. ubi p[ro]m[itt]at do
... lignu[m] p[re]t[er] unu[m]. bene d[icit]
... sufficit. **C** **E** **T**
... f[er]u[m] e[st] q[ui] do[m]i[n]o mis[er]icordi[am] egi
... i[n] iusticia cu[m] simplici fornicat
... q[ui] e[st] u[er]is. q[ui] pot[er]i uo
... h[ab]e[re] fidele ad u[er]u[m] q[ui] tale
... ei q[ui]o possit furari co
... q[ui] nescit q[ui] diu d[omi]n[us] cu[m]
... ei q[ui]o possit. Cu[m] m[ul]tib[us]
... egi. **V** **I** **D** **E** **T** **E** **T** **Q** **M**
... latore i[n] portado plem
... i[n] i[n]t[er]du[m] sollicitudinez
... labore i[n]nutendo. uo
... an op[er]e carnale obligan
... eas. Cu[m] ple[n]q[ue] mis[er]icordi
... p[ro]stituta si simp[lic]i form
... ut p[ro]stituta. Cu[m]
... h[ab]uano do i[n] h[ab]uano mis[er]icordi
... q[ui]o mis[er]icordi[am] egi
... q[ui]o ab illa uoluptate
... i[n] p[ro]stituta uoluit q[ui] nullus
... ab illa p[ro]stituta. Ad id. at

... hoies e[st] te nimis e[st] carnale
... q[ui] n[on] allie[re]t una allie[re]t alia. **V**
... uo. xvij. d[icit] d[omi]n[us] d[omi]n[us] rege. no[n] h[ab]e[re]t u
... plimas q[ui] allie[re]t aiaz ei. **V** **L** **P**
... capitate. fornicarie e[st] m[ul]ier
... paup[er]at hoies 7 fures reddu[n]t.
... q[ui] q[ui]s i[n]f[er]ret ab alio. illa e
... amaret. **L** **P** **A** **L** **I** **Q** **P** **E** **C** **I** **T** **E**
... seque[re]t. Ad id. au[tem] q[ui] ob[er]at q[ui] a pub
... e[st] q[ui] m[ul]tiplicat[ur] g[ra]tis h[ab]uam i[n]
... pater solodo ex hoc q[ui] dicitu[m] e[st] p[ro]
... ille q[ui] oib[us] se exponit stiles effi
... p[ro]tea do[n] n[on] fac mag[is] uim i[n]pauca
... ul' m[ul]titudine hoim. **V** **N** **E** **C** **C** **X** **V**
... occupat do[m]i[n]o m[ul]titudinez filioz
... i[n] fideliu[m] 7 i[n] utiliu[m]. fat e[st] do[m]i[n]o q[ui] me
... mal si i[n] p[ro]stituta sic decedant q[ui] si
... no[n] fuissent. **I** **Q** **P** **L** **U** **A** **B** **U** **N** **B** **O**
... nulle mali. **V** **N** **X** **V** **E** **C** **C** **N** **E** **I** **O**
... ris i[n] filis ip[s]is si m[ul]tiplicent[ur] a
... uingit. **A** **R** **E** **L** **I** **O** **E** **E** **U** **N** **T** **I** **M** **S** **D** **I** **N** **E**
... mille filii i[m]p[er]n. 7 utile e[st] mag[is]
... mori sine filiis q[ui]m relinq[ui]re filios
... i[m]pios. **V** **N** **D** **N** **S** **B** **N** **P** **O** **E** **P** **T** **O**
... ex q[ui] seq[ui]t q[ui] p[ro]stituta s[ed] hoies q[ui] na
... ad h[oc] q[ui] plus saluant. **V** **N** **I** **P** **E** **G** **R**
... uiguitate 7 castitate 7 filia. **P** **L**
... tio i[n] fornicato[rum] s[ed] salte[m] ad h[oc] ual
... p[ro]stituta s[ed] q[ui] saluant. **N** **O** **T** **A** **P** **O** **S** **T**
... quor[um]da[m] hoim q[ui] i[n] displi[n]a p[ro]stituta
... do plac[et] i[n] m[ul]ierib[us]. 7 i[n] plac[et] i[n] do[m]i[n]o
... et i[n] p[ro]stituta. **D** **I** **M** **P** **O** **T** **E** **T** **I** **A** **G** **T** **I** **N** **E**
M **U** **L** **T** **I** **O** **T** **E** **T** **A** **T** **U** **Q** **M** **U** **L** **T** **A** **L** **L** **E** **G** **A** **M**
... solucia dicit e[st] ad h[oc] i[n] p[ro]stituta
... nedi q[ui] m[ul]ti allegat. 7 p[ro] p[ro]nem
... sa testioia s[ed] q[ui]s e[st] q[ui] h[ab]e[re]t
... possum i[n] p[ro]nem

tali dignitate privata
Et tñ qz tu arbitriū nī in
ordinatis captivat affis
nī rectū aliqd obligōis
causq; noctis adigit. et
fat elico sum libras adu
mittit eligendi. Caronia
les. eos obferantes pūf
ca mē ibū r p aspione

mus adoleuita. Et nos
nichō? pōnes enctis
obligōes octa mēamita
onra fū nūmū fū cūly
altus fūnt unelo fū fa
tes mēclai caffam? m
tam? r mēb? tecūmū
ōō carere itant nlls ad
illa obferanti quob fū

Beonawdus

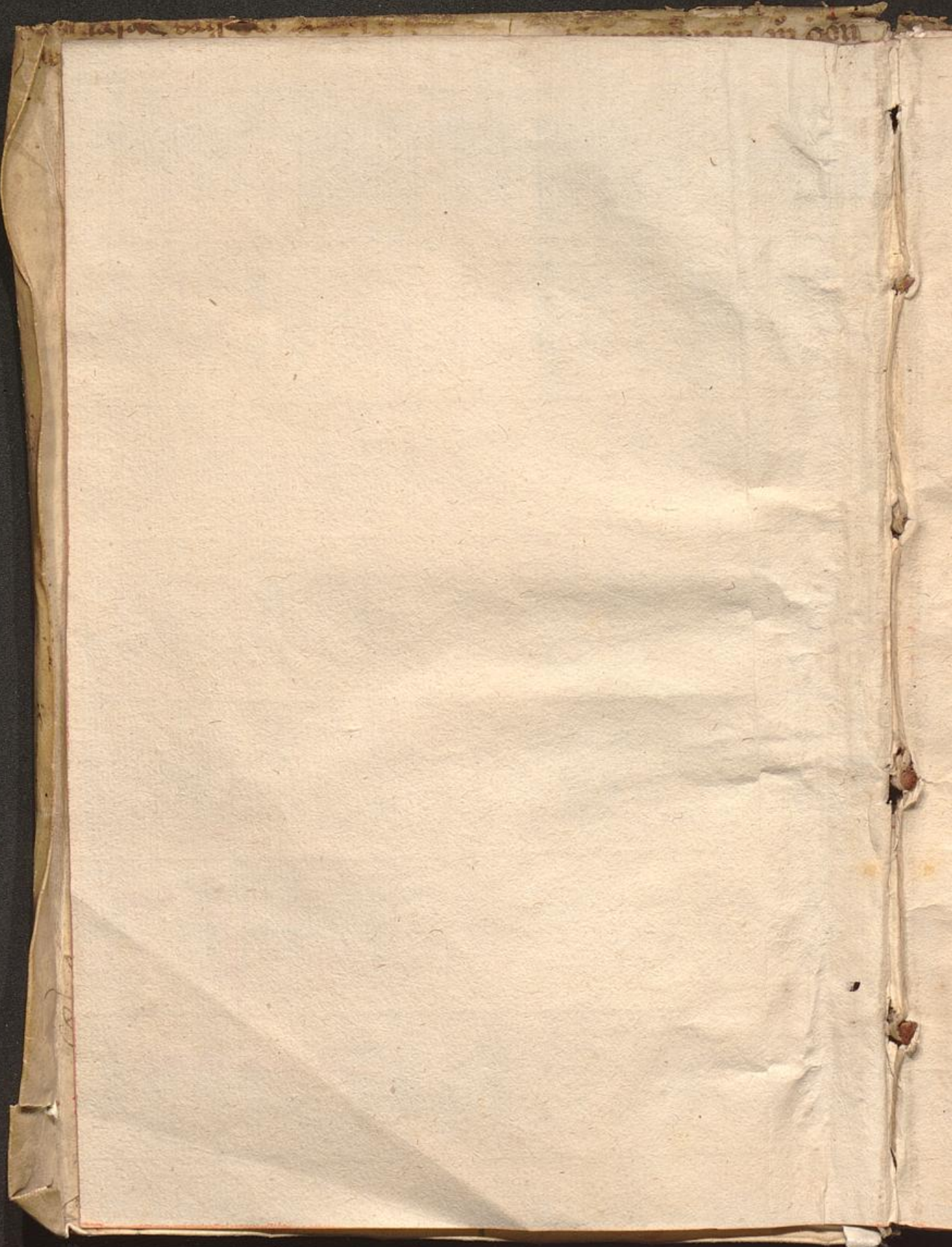
Devotio castitas in delinō
Dicitur in negotio
Devotio in multisq; mo
Castitas in hoc nō sēculo

imē nobis fū dēno est qd eū dēno
ad dēno

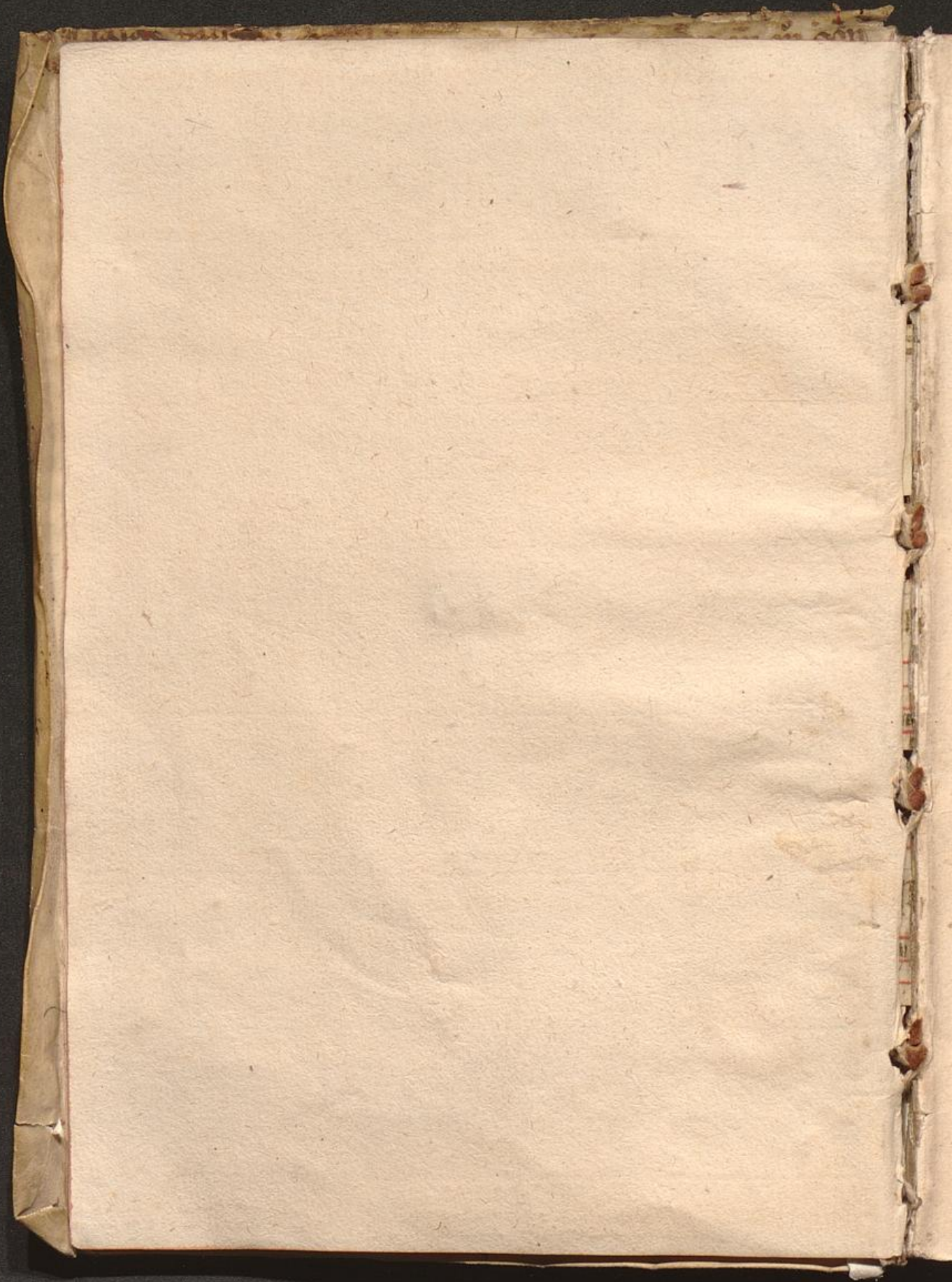
J. XVI. 3.

~~737~~

J XVI
3

Sermo doctoralis sūme deuot⁹ ac fructu-
osus in die parasceue de passiōe dñi cū qua-
tuor euāgelistay cōcordātia Incipit feliciter

Reliqui domū meā. dedi dilectam
aiāz meā in man⁹ inimicoy meoy
Jere. xij. **T**ecolit hodie ecclesia
xp̄i passiōē. passo p se corde cō-
pacies. ⁊ pro eo corpalit se affligēs. Nec mi-
rū si ab ecclesia recolat⁹ passio xp̄i iam transf-
acta. que a mūdi mīcio est pfigurata. iuxta
illud Apoc. xij. Agn⁹ qui occisus est ab ori-
gine mūdi. i. pfigurāt⁹ occidi i morte scilicet
Abel. per pp̄bas ē pnūciata. secundū q̄ dici-
tur Actū. iij. Qui pnūciavit p os oīm pro-
phetay pati cristū suū. Amaitudies ergo
quas dilect⁹ ecclesie pro ipsa in passiōe sus-
tinuit in quib⁹ nob⁹ maximā exhibuit cari-
tatē. ecclesia recolit hodie. et inde quasi fasci-
culū cōponit. ei cōpacies corde. ⁊ abstinētia
arta se affligens corpe. iuxta sapiētis verbū
Can. i. Fascicul⁹ mirre dilectus me⁹ michi
inter vbera cōmorabit⁹. Fasciculū diminutē
dicēs. quia modica ē amaritudo cōpassiōis
atq; afflictiois exteioris quā habet ecclesia
in cōpatione amaritudis et passiōis quā
habuit cristus. et respectu illius amaitudis

Paris.

B.

quā deberet hrē **C**aritatē ergo maximā xp̄c
nobis i sua passione ⁊ morte oñdit. qz ma-
iorē ac caritatē nemo hz vt aīam suā ponat
q̄s p̄ amicis suis. **J**obis. xv. Inuenit̄ em̄ t̄-
plex magnus amor in hoīb̄ quoz. **P**rim⁹
est amor viri et vxoris. **S**cd⁹ ē mris ⁊ filij.
Terc⁹ ē aīe et cozpis. **E**t oēs istos sup̄ant
amor xp̄i ad nos. **D**e p̄mo legit̄ **J**ē. iij. vbi
d̄z **V**ulgo d̄z. **S**i dimiserit vir vxorem suam
et recedens ab eo duxerit vix̄ aliez nūq̄d t̄
uertetur ad eam vltra: nūquid nō polluta ⁊
cōtaminata erit mulier illa **T**u aut̄ fornicata
es cū amatorib̄ multis tñ reūtere ad me
dicit dñs et ego suscipiam te. **D**e scdo hēt̄
Psa. xlix. **N**ūq̄d p̄t mē obliuisci infantem
suū vt nō misēatur filio vteri sui. si oblita fu-
erit ego non obliuiscar tui in manib̄ meis
descripsi te. **D**e tertio sūt v̄ba thēmaticis p̄li-
bata. **R**eliq̄ domū meā q̄c. ⁊ **J**o. x. dicit sal-
uator **A**īaz meā ponā p̄ ouib̄ meis **E**t ad
rō. v. ait **A**p̄ls. **C**ōmendat d̄z caritatē suā
i nob̄ qz cū adhuc pctōres eēz p̄ nob̄ mor-
tu⁹ ē **V**alei⁹ mari⁹ li. v. ca. vi. scribit q̄ **R**ex
Athenēsiū **C**odr⁹ cū ingēti hostiū exercitū
attica r̄gio debilitata ferro igni vastaēt̄ dif-
fidētia hūam̄ auxiliij ad **A**pollini⁹ delphici
oāculū cōfugit p̄ q̄ legatos scissitatus est qm̄

modo tam g̃ue illud bellū discuti poss̃. Rñ
 dit de? ita finē ei fore si ipse hostili manu oc
 cidisset. qđ quidē non solū totis Atheniēsiū
 in castris. s̃ etiā strarijs p̃crebuit. eo q̃ fac
 tum ē vt ediceret̃ ne q̃s **C**odri corp̃? vulne
 raret. **I**d postq̃m cognouit depositis īsigni
 bus imperij familiarē cultū induit ac pabu
 lantiū hostiū globo se obiecit. vnūq; ex h̃is
 falce p̃cussū in cede suā cōpulsit cui? īteitu
 ne athene exāderēt effectū est. **S**ic fecit rex
 n̄ saluator et dñs n̄ ihs xp̃c qui depositis
 .i. segregatis īsignib; sue diuinitatis. fami
 liarē cultū. i. hūanam carnē induēs nō solū
 pabulatiū. i. pabula q̃rentiū se multitudinī
 obiecit. s̃ seipsū nob̃ p̃buit occidiq; ab igno
 rantib; deū se voluit. ne gen? huānū ī petu
 um a dyabolo cederet̃. **S**ic em̄ cōclusū erat
 in cōsilio sancte t̃mitatis. vt nō recōciliaret̃
 deo pctōz nisi ṽngemit? dei fili? rex etn? ab
 īmicis suis morte dāpnaret̃. **O**b hoc vt tes
 taf̃ **A**p̃ls p̃bit. ij. **C**um xp̃c esset in glia pa
 tris exinamuit semetipsū p̃ nob̃ formā hui
 accipiēs in similitudinē hoīm fact? et h̃itu iuuē
 tus vt homo hūiliauit semetipsū p̃ nob̃ fac
 tus obediēs vsq; ad mortē vt videlic; mori
 endo p̃ro nob̃ pacē a prē nob̃ ipetraēt eter
 nā. **Q**uia si in sua p̃p̃a remisset specie regali

nemo eū it feciſſe. **H**oc cōfiderās. b. **B**ñb̄ i ser-
mone q̄dā de n̄tate dñi sic loq̄tur. Iudebā
ego foris in platea ⁊ i ſecreto regal cubiuli
ſup me fēbat iudiciū mortis audiuit h̄ vni-
geit̄ ei? . exijt p̄ito dyademate . ſacco veſti-
t̄? aſperſus cinē caput nudis pedibz flens ⁊
eiulans q̄ morte damnat̄ eſſe ſeruulus ei?
Intueor illū ſubito p̄cedentem ſtupro noui-
tatē cauſam p̄cūctor q̄d factur̄ ſū **A**dhuc
ne ludam ⁊ deludam lacrimas ei? **P**lane ſi
non inſane mentis ſū et inops ſequar eū et
cū lugente lugebo . **A**nima ergo fidel̄ ama-
rā xp̄i paſſiōz ſp̄ali deuocōe meditat̄ marie
inflammat̄ xp̄i caritate **O**nde **B**ñb̄ . Ser-
mone . ix . ſup **C**an . dicit . **S**up oīa reddit te
michi amabilem bone iū calix quē bibiſti .
opus nr̄e redempcōis . h̄ omnino amorem
meum totū facile ſibi vendicat . **H**oc inq̄ ē
quod noſtram deuotionem et blandius alli-
cit . ⁊ iuſti? exigit . et arti? ſtringit . et rebem-
ci? afficit . **M**ultum quippe laborauit i eo ſal-
uator . nec in omni mundi fabca tantum fa-
bricacōnis aſſumpſit . **I**lla demiqz dixit ⁊ fēa
ſūt : hic vero in dictis ſuis ſuſtinuit ōd cōreſ
et in factis obſeruatores et in tormentis il-
luſores et i morte exprobratores . **E**t i ſ . d .
paſ . idē dicit . **H**ec meditari dixi ſapientiam

in hijs iusticie in perfectione constitui. plenitudi-
nem scientie. diuicias salutis. copias meritoꝝ
Ordo igitur passiois ihu xpi psequed? hinc
hystoria quatuor euangelistar. diuidi pot in sep-
te partes principales hinc hoas septē. dno offi-
cio deputatas scz. **C**ōpletoriū. matutias. pri-
mā terciā sextā nonā et respā. Est gō incipien-
dū in passioe dñi a cōpletio hinc **B**ernib in
trac. de meditatioe passiois dñi q̄ incipit. Sep-
cies i die. **C**ōpletioiū em̄ dici pot qz in ipso
cursus diei cōplet. **S**ilē et dñs nē ih̄s xpc
bac hora cursū p̄dicatiois facta cēna cū disci-
pulis suis et instituto sanctissimo corpis et san-
guis sui sacramento factoq; hinc ad locū in
quo tradēd? eāt emul̄ suis exiens cōpleuit

Cōpletioiū igit? diuidi pot in tres
partes principales. Prima ē de exitu ihe-
su in ortū. Secūda de tiorē vel interiori
cruce. Tercia d̄ ei? orōne. Igit? circa p̄mam
partē cōsiderādū. qd dñs nē ih̄s xpc postq̄ disci-
puloꝝ suoꝝ pedes huilē lauit. instituto vene-
rabili corpis sui et sanguis sacramento. Postq̄
etiā exeūte iuda p̄p̄t quē dñs dixit. iā mū-
di estis h̄ nō om̄s claificat? est ap̄lic? quēt?
in modū societatis āgelice. ac demū diuissi-
mi eloquiū v̄brimā iundatioꝝ ex ore ih̄u po-
tauit. ytiq; postq̄ corrupt? iste v̄t miss? fueāt

foras quē huius lipidissimi liquoris infusione sciebat indignū vt dicit **Ans?** . exiit ad locū pditori suo notū . in ortū viij s^m consuetudinē **F**ueat em̄ dñi consuetudo se in magnis festiuitatibus elogaē a ppli tumultu . trāseūdo ī ortū vbi in oracōibus suis sepius pnoctabat . atq; discipulos suos cōtemplari docuit . ibiq; eis diuina māgna q̄ cōi pplō celauerat ppter ruditatem manifestauit . **D**e h̄ exitu scribūt oēs euāgeliste . **J**oh̄s dicit q; egressus ē ih̄s tūstozrētem cēdrō . i . cēdroz in valle iosaphat . et vt dicūt alij euāgeliste in villā Gethsemani ī mōtē oliueti vbi erat ortus ī quē itrouit ip̄e et discipuli ei . **Q**uātū ad h̄āz sic dicūt doctores . iste tozrēs cēdrō currit p vallē iosaphat . et villa Gethsemani situata eāt ad pedē mōtē oliueti . ad quā forte ortus iste p̄tēb̄ sic dicit **Aug?** **M**istica at p tozrētē cēdrō itelligit tō via passiois . **T**ozrēs em̄ fluius dicitur cū īpetu uēis et p̄b̄ et ep̄tū magnū h̄ns incrementū ex r̄solucōe niuiū p sol calōē . Sic etiā r̄s calōē caritatis et luce ueritatis accēsus fluctus passiois īpetu sue p̄p̄uolūtatis sustinuit vt d . **Al . m** sup **Jo** . **C**ui bñs agruit qd̄ ibi poit̄ **C**edrō qd̄ it̄ptat̄ t̄stis meror qz nedū passio h̄ etiā oīs uita r̄ ī h̄ mūdo meroē et t̄sticia fuit r̄pleta . **J**ō d̄ ip̄o dicit d̄d̄ ī psal . **D**e tozrēte ī via bibz

Ide passioe h? scilicet bibit i via toci? vite sue
abissum icōphēibil' penilitatis afflictōis . et
huiliacōis atq; amaitudis i supmo g̃du a ex
tremo itēhois . q̃ qdē penilitatis icōphēibil'
abyssus nimis abūdāt atq; ipetuose p̃t̃siunt
oēs p̃tes toci? corp̃is i bu a aiaz ei? aarissime
vt dicet **T**ris . ē . a . rē . **I**ō bñ dicit **I**o . Egres
sus ihs t̃is tozrētē cōdrō . **G**ethsamai . ag
piguissim? ic̃ptat' p qd̃ itelligit' abyssus ma
xie vtilitatis p̃ passiois q̃ vtilitas nō fuit p̃t̃
culais vtpote hoiz t̃m a etiā āgeloz h̃ vniūse
creatuē qz i ea tot? mūd? t̃nociat' ē . p̃ cui?
declaracōe q̃ntū ad p̃ns sufficit illd̃ qd̃ ponit
Ancē i orōe . laude efferēs bt̃az ṽgiez mariā
ita dicēs **C**elū t̃ra fideā fluia dies nox a q̃cū
qz hūane p̃t̃ati a vtilitati sūt obnoxia i am̃s
lū dec? g̃tulāt' o d̃na p te qd̃ā° resuscitata a
noua qd̃ā ieffabili grā dotata **Q**uasi em̃ oia
mortua erāt cū aissa ogeita dig̃tate d̃natū a
ṽsib; deū laudāciū nō h̃uiebāt ad qd̃ fca erāt
a decolo abāt' abusu ydol' h̃uētū p̃pt' qd̃ fca
nō erāt . nūc vero r̃suscitata letāt' cū iā deū cō
fiteitū a d̃natū regūt' a vsu decorāt' . **N**oua
āt ieffabili grā tūc exultauerūt cū ip̃z d̃nz suū
nō solū iuisibilia sup̃ se illa r̃gētē senserūt h̃ a
uisibile it̃ se eis dē vtēdo sc̃ificatē viderūt h̃ tā
ta bō p bñd em̃ fructū bñd cē m̃ris puenerūt

Hec Ansel? . Per montē oliueti cape possu
m? altitudiez ineffabil' dei mie . In orto xpc
capi voluit ppter tria . Primo qz pmi pntes
ad pmi pntm vnde omis mortui sum? capti
sūt i orto ita etiā xpc pte corrēdēciā ad op?
satisfactiois p nob capi voluit i orto . Secdo
qz p passionē suā nos in ortū . i . locū delicio
sū paradisiūicz coronādos itro duxit . Tercio
qz ille loc? eāt not? iude p ditiū suo iō illuc
tūsiunt vt ab eo iueniret' iudicās p h passio
nē suā volūtariā . Itaqz xpc exeūdo cū suis
discipul' p dicit eis casū sue abnegatiois a fu
ge dicēs . Omis scādalu paciēmi in me i ista
nocte . scriptū est em Peruciā pastorē et dis
pergēt' oues gregis . Zach . xiiij . Hoc valde
extneū atz absurdū eāt discipul' audire a qī
impossibile eis videbat' pte qd etiā ita p sūp
tuoise in h ingrō a dño suo d dicebāt Inter
quos p sūptuosior fuit petr? dicēs . Et si om
nes scādalyati fuerit in te . ego nō scādalya
bor . et cū dicēt ei ihs . Amen dico tibi . qz in
hac nocte añqm gall? bis cātet ter me ne
gab . ait illi petr? . Etiā si optuīt me mori te
cū nō te negabo . Silē et omis discipuli dixē
rūt . Et dixit dñs petro . Symō ecce dyabo
l? sathan expetiuit vos vt cribraēt sicut tri
ticū . ego at rogavi p te vt nō deficiat ac .

Notādū autē ē qd xps p̄t plures rōes cadē
pmisit sc̄m pet̄y i h̄ pctm̄ qd̄ sibi ibi p̄dixeat
negacōis et etiā alios discipulos i pctm̄ infide
litatis. **P**rimo qz in p̄p̄is v̄tutibz cōfidit. iō
dixit. **S**i oēs i te sc̄a. ac. **A**c si fortior atz v̄
tuosior oībo aplis fuiss̄. **2**o vt audacia et p̄
sūptio ei? suffocaret. **3**o vt v̄bis magis sūme
reitatis q̄ sibiūpi credēt. **Q**ūto vt opassioz et
mīaz addisceret hrē cū p̄ris. **Q**ūto vt et nos
fiduciā hrē? dei mīe et p̄pitiacōis. **3** h̄eticos
q̄ dixerūt. qd cū q̄s caritatē di sel amittēt: eā ē
habē nūq̄ poss̄. **D**epe sc̄m petrū d̄s nō mī?
iā diligit q̄ an pctm̄ eo qd p̄nīaz p pctō suo
egeit. **E**t tm̄ de opletorij p̄te p̄ma. **S**ecda ps
ē de tiore ac t̄sticia siue cruce it̄nsca i bu xpi
v̄b̄s iuit p̄ villā **B**ethsamai. q̄ mille passibz
siue vno milia i italico distabat a iherl̄m. et af
sūpto petro et duobz filijs i iherl̄m et i ioh̄
sepauit se ab alijs. q̄s etiā hortat? fueāt ad
orād. ne it̄rent i tēp̄ cōz. et i cepit pauē et tedē
p̄m. v̄l p̄m. **A**. cōstari et mest? eē. **T**ūc ait
ill. s. t̄b̄ discipul. **T**ristis ē aīa me. v̄l. ad. m.
Sustinete h̄ et vigilate meū. **T**ri. ē. a. ac h̄ p̄t
dupl̄ itelligi p̄m. **M**. d. li. **U**no o it̄siue. i. tā re
hemē it̄debat t̄sticia qd forte eod tpe et loco
si ip̄e ditatis potētia vitā suā nō sustētassent
mortu? fuiss̄. **2**o ext̄siue. t. ē. a. ac t̄stia aīe

mee duabit vsq; ad mortē. in qua dolorosif
fime tñiabit. **T**imor em passio ē aīe de ma
lo futuro. h̄ pauor a esticia pñs malū respi
ciūt ex q̄ colligit. q̄ ib̄s nedū de malo futu
ro tiorē hūit. i. sua acbissia morte ymo etiā
esticia habuit de malo pñti. qz p̄ambulū tūc
sue mortis gustauit. **H**ec etiā passiones nō
fuerūt i ibū sine volūtate sicut sūt i nob̄ h̄ vo
lūtaie sibi easdē assūpsit. **U**bi nōndū q̄ tior
vel esticia ē qñz in hoīe sñ impio rōnis vt cū
bō subito absq; aliq̄ delibeacōe tstat. aut p
turbat. **Q**ñq; passio pturbās est d̄ impiū
rōnis. vt mot⁹ p̄gressiu⁹ vsq; ad p̄tione
rōnis vel a sua rectitudine vt i malis. vel a tñ
q̄llitate vt in boīs imp̄fectis. **Q**ñq; vero ē h̄m
impiū rōnis vt cū aliq̄s tristat ex obctō rei
adūse. **E**t h̄ vltiōmō tstabat ib̄s h̄m rōnis
impiū. in sup̄mo ḡdu vsq; ad mortē. **E**t h̄
ēplia de causa. **P**rimo h̄m Jero^m. vt per h̄
se verū hoīez oñderz. **S**cd̄o vt nob̄ indicaret
in tbulacōib; nr̄is ad deū tm̄o esse d̄fugiend̄
Tercio vt plene p̄ om̄ib; satisfacerz pctis.
nichil p̄mittere voluit dolorosū siue penale
q̄n p̄ oib; nob̄ illud suff̄eret a suscipet. **H**ec
g^o esticia maria idicibil̄ penalitatis eāt crux
xpi spūal̄ mēna. q̄ i mōte excelso sue rōnis
fuit fūdata. q̄ clausime a p̄n^o sue d̄ceptiois

vidit oia pctā oīz hoīz. p̄teita p̄ntia. ⁊ futuā
eo q̄ et̄ne sue sapie oia sūt p̄ntia. **E**adē rōe
sua vidit oēs blasphemias. passiones. ⁊ pe
nas. q̄s p̄ oīz pctis sustinē voluit. ymo ante
passionē suā. adō bñ agnouit. q̄d mors est
hic dū mortē patiebat qz habuit p̄sciētā oīz
q̄c. **D**ic em̄ crux tal̄ h̄z 2° acies ita i 1° erāt
q̄tuor q̄ sibi cruce suā it̄nā op̄suerūt **P**^m fuit
imēsus dolor. **Z**^m imēlū gaudiū qz q̄d q̄s
ex amoē fac̄ sue de h̄deio: gaudiosū ē sibi. **3**^m
fuit imēsus amor dī ⁊ p̄xi ānectēs h̄ duo sic
clauo duo lig. **Q**rtū qz ip̄e i oī vita sua op̄
h̄esoz fuit ⁊ viator. **P** cē it̄nā p̄ cruce noīdē
q̄ s^m **B**ūdīmū i t̄tatu de pas. d. it̄ne p̄ cruce
sūt xij asp̄cūs. s. **O**ffēnsiois. ignoracōis. t̄ces
siois. t̄ubeacōis. op̄passiois. iactiois. d̄fōrōis
d̄tōis. iḡtitudis. p̄uaicacōis. obligacōis ab
breuiacōis. **P**^o fuit asp̄cūs offēnsiois sui viz
p̄ris **J**esus em̄ i carnē venit ac mūdū vt p̄ri
s^m oēs iustitiā p̄ pctis oīz hoīz q̄s maxie di
lerit satisfacēt ob h̄ t̄z op̄ōruit eū pati igno
mīaz atz t̄stitiā q̄nta fuit d̄honoacō ⁊ offēnsio
sui p̄ris. qz iusticia stat i eq̄libo: o q̄nt^o dolor
p̄ fuit q̄n vid̄ tot mī. pctā mōēlia. ymo inūa
bilia q̄bop̄t fuit offēsus q̄i ifite. h̄ ib̄s asper
it ad dilēz p̄rēz ⁊ ad dilēz p̄rēz c^o q̄nto maior
fuit caritas ad p̄rēz tāto a^o fuit t̄sti^a ⁊ dolor

de eius tanta offensa. h̄i prēm dilexit infinite
maria 3° fuit ei⁹ tristitia. **E**cce imensus amor
et imensus dolor ih̄u xpi. Si q̄s pr̄z suū vide
ret trahi p̄ capillos et ī lutū pic̄i ab vno truz
fatore neq̄: quantū talis exp̄iret^r dolorem.
Secūds̄ asp̄cūs fuit ignoatiōis iudeoz. qua
scire noluerūt ih̄esū verā lucē et̄na caritate in
mūdū remisse vt̄ ōnes hom̄es vere illūaret
ac a morte libearet. h̄i v̄ba et facta sua male
iterpt̄ates p̄tebāt. **T**ertius asp̄cūs fuit re
cessiōis sc̄z sui ab hoc sc̄lo tā miserabilē et ig
nomiosē. **I**p̄e em̄ sciebat magtudinē ois pe
ne quā ī morte passur⁹ erat. itelligebat etiā
quāntū diligebat seip̄sū q̄ debebat mori. **S**icut
em̄ vita sua im̄se eāt nobilitatis et dignita
tis. h̄m hoc etiā natuālit̄ dolebat q̄ ab illa tā
ignoiōse r̄cessur⁹ eēt. **M**ors etiā ei⁹ oim̄ na
tuāliter acerbior erat p̄t̄ dilectionē magnā
q̄ eāt inter cor p̄ eius et aīaz ei⁹ sc̄tām atq̄
btām. **L**egit^r ī gestis pb̄oz q̄ aristipp⁹ pb̄us
in pic̄itacōe naufragij ī mari multū p̄tritus
fuit. cui dixit histrio q̄dā **E**stis vos pb̄us et
timetis mortē: q̄ r̄ndit. **N**ō habem⁹ vnam
aīaz ego et tu. te em̄ moriēte histrio morit^r
h̄ me moriēte pb̄s. i. sapiēs siue amator sa
piētie. **Q**rtus asp̄cūs fuit reūbeatiōis. p̄mo
ad sue m̄ris amorē. 2° ad ei⁹ dolorē. **I**p̄s

quippe mater sua benedixit super omnes homines magnifice
e dilexit. et omnes passiones quas usque ad mortem
sua passura erat. clare vidit. **Quintus** fuit passio
fiois **Christus** enim quod caput erat omnium creditum com
patiebatur membris suis. **Et** hoc aspectus primo erat
ad omnes martires et eorum penas. **Secundo** ad omnem
saluandorum laborem. **Uti**que magnam passionem ha
bet homo si tot milia sanctorum iustorum videt violenter
et inuicem persequi et mutilari atque torqueri quod tamen
in romanorum monarchia martyrizati sunt
octies centum milia exceptis alijs. **Sextus** aspectus
est passionis membrorum viz corporis sui mistici. **Quoniam**
enim peccatum mortale committit tunc in se sibi spirituale
presecidit vel abscedit. **Vides** itaque omnes dantes
dos quod peccatis mediantibus ab eo debebant ab
scindi dantes neque fieri participes sue amari
me passionis plus cruciabat quam viui membri
abscessione. **Septimus** aspectus fuit defortiois primo
quod ad anime ymaginem. **Deus** quippe anima humana ad
ymaginem suam fecit et secundum suam similitudinem clare can
dente ad orientem atque sibi eam anulo fidei subarra
uit illamque sui preciosissimi sanguinis lauit bap
tismate. **Hec** autem peccata mortalia omnia illa amittit
et super carbonem demittit: quod christum habet omnia vidente
marie anxiauit. **Si** enim aliquis rex potes sibi
ancillam pauperculam diuitem assumet et post
ea videret quod eo spreto violata fide cum lenone

leproso p nichilo mechaet. sicut om̄s pec-
catores faciūt. multiplē pfecto affligēt. **Oc-**
tau? asp̄cūs fuit cōtitiōis. **P**mo ad maḡtudi-
nē pctōy. **2°** ad multitudiez. **Q**uia hō iusti-
cie dei oī doloē ac cōtitiōe sua pro vno pec-
cato mortali satisfacē nō pōt ⁊ vt dei iustitie
pro oībus pctis plenaie satisfiēt. volūtarie
xp̄c tam magnā cōtitiōez assūpfit q̄ etiam
pro satisfactiōe pctōy iusticie diuine suffecit
Tren̄ ij. **M**aḡ ē hīc maē cōtitiō tua. **N**on?
asp̄cūs fuit inḡtitudis peculiaris populi sui
scilic̄ iudeoy. **D**ecim? fuit p̄uatiōis seu p̄ua-
ricatiōis. **V**idit nāq; hoīes tā leuīt p̄uantes
se regno dei et sanguinē quē fudit p̄ illis de-
perditū. **U**ndecim? fuit obligatiōis. **P**rimo
ad supplicia dāpnatoy. **2°** q̄ntū ad odium
inē deū ⁊ pctōres dāpnādos. **D**uodecim? fu-
it asp̄cūs abbreviatiōis. **N**empe ī dño ibu-
maria fuit leticia ⁊ estitia. sic p̄r uidens filiū
suū in̄tre ēligionē ēstat⁹ et letat⁹. **P**rimo ideo
quia in sup̄ma sua rōne fuit btūs ac cōpre-
hensor patrē suū uidens sic iam videt illū ⁊
passiōis eius fructum. **S**ecūdo quia uidit
sanctissime atq; saīssime sue uite abbrevia-
tionē et acerbissime sue passiōis atq; dolo-
ris abyssū qua uirēti iuuētutis sue etate oc-
cidend⁹ erat. **H**ec enim omnia supradicta ⁊

om̄s .xij. duplicatas rōnes et asp̄cūs eay fit
plem̄ clar̄ distictiusq; vidit atq; agnōuit
dñs q̄ buā ratio possit cape seu itelligē. **I**ō
bñ dix̄. **T**ristis ē aīa .m. et tm̄ de pte sc̄da cō
plet̄. **T**ercia ps̄ p̄pletōrij est de orōne ihe
su ad pr̄z. **C**irca qd̄ nōndū p̄oatio ihu xp̄i
fuit p̄o elōgata qz se tpe orōms a discipul̄ su
is seq̄str̄bat. **H**oc etiā docuit. **M**atth̄ .vi. vbi
dicit̄. **Q**ūvis orāe m̄ in cubiculū tuū. **T**o
fuit plōgata quia sepī in orōne p̄noctabat
Tercio fuit huīlis qz ip̄a maiestas ac et̄na
sapia huīlime p̄c̄dit sup̄ tr̄a in faciē suā sic
dicit̄. **M**arc̄ .x. orābat vt si fieri poss̄ tñs̄ ab
eo hora. **Q**ūto fuit deuota qd̄ notat̄ i h̄ noīe
p̄. qz fm̄ **M**attheū dix̄. **N**i pat̄ si possibile
ē tñs̄fer calicē istū a me. p̄ aut̄ nomē ē cari
tatis. **Q**ūto fuit erecta siue ordinata cum di
cit̄ fm̄ **L**ucā. **N**on mea volūtas sed tua fiat
Ibi nos valde dissimiles xp̄i oratoēs et ideo
imp̄fectioēs siue min̄ erecti cōprobam̄ si qd̄
volum̄ tantū petim̄ et qñz etiā cum id non
accipim̄ murmuam̄. **S**exto fuit oratio ihe
su caritatiua. quod notat̄ in hoc quod dicit̄
discipul̄ .s. **V**igilate et orate vt non intretis i
temptatiōz. **D**ocuit em̄ nos i h̄ ita intendere
orationibus et cōtemplationi vt non negli
gamus p̄rimos. **V**igilare autē in orōmbz

est vicē tēptacōes. Dormiēs at̄ ī pctis cadit
de vno pctō ī aliud. Querit̄ q̄re ih̄s pr̄z ex
orauerit t̄nsferre ab eo calicē cū t̄n̄ pp̄t pas
sionē ⁊ mortē venerit ī mūdū Pro quo nōn
dū ē s̄m̄. **S.** Tho. ī t̄cia p. q. xviii. ex pluībz
articul. q̄ ī 1° fuit duplex volūtas s̄m̄ dupli
cē naturā. s. diuīaz ⁊ humanā. **Q̄** s̄m̄ diuīaz
volūtate voluit xp̄s mori nō ē dubiū. **S.** de
volūtate hūana ē sciēd̄ q̄ illa fuit duplex ī
1°. s. sensualitatis q̄ p̄cipat̄e volūtas dicit̄
sensualitas em̄ siue appetit̄ sensitīu? īq̄ntū ē
nat̄? obediē rōis d̄z vōle p̄ p̄cipacōz. **A**lia
ē volūtas rōis q̄ capi p̄t ⁊ p̄ potētia ⁊ p̄ actu
Si accipiat̄ p̄ actu sic oportz ī xp̄o ex p̄te rō
nis ponē duas volūtates. i. duas sp̄es actuū
volūtatis. **V**olūtas em̄ ⁊ ē finis ⁊ ē eoz q̄ sūt
ad finē ⁊ aliomō fert̄ ī vtrūqz. **N**ā ī finē fer
t̄ simplē ⁊ absolute sicut ī id qd̄ ē s̄m̄ se bonū
In id autem quod est ad finem fertur cum
quadam comparatione sc̄dm q̄ habet boni
tatem ex ordīe ad aliud. **P**rimus actus vo
luntatis a **D**amasceno vocatur thelehis id
est simplex voluntas ⁊ a magistris vocatur
voluntas vt natura. **S**dm̄ actum voluntatis
vocat **D**amascenus bulifim id est consiliati
uam voluntatem. **M**agistri autē vocant eā
volūtate vt rō. **S**cdm̄ hāc distinctōez r̄ndet̄

q̄ x̄pc fili⁹ dei āte suā passionē permittebat
carni agē et pati que sūt p̄p̄a ei et fili⁹ p̄mit
tebat oīb⁹ virib⁹ agē q̄ p̄p̄a sūt. **M**aifestū
ē aut̄ q̄ volūtas sensualitatis r̄fugit nālē do
loēs sensibiles. **S**ilē ⁊ volūtas vt natura r̄pu
diat ea q̄ nature sūt d̄ria et q̄ sūt h̄m se mala
puta mortē ⁊ alia huiusmodi. **H**ec tñ qñq̄
volūtas per modū rōnis eligē pōt ex ordīe
ad finē. **S**ic etiā ī aliq̄ puro hoīe sensualitas
ei⁹ et etiā volūtas absolute cōsiderata r̄fugit
v̄stionē quā volūtas scd̄z rōnem eligit p̄p̄t
santitatis finē. **U**nde etiā x̄pc h̄m volūtate sen
sualitatis et scd̄z volūtate ratiōis q̄ cōsiderat̄
vt natura non voluit mortē h̄ h̄m volūtate q̄
fuit per modū rōnis semp̄ id volebat qd̄ de⁹
q̄ voluit vt x̄pc pateret̄ nō q̄ istd̄ esset a deo
volitū h̄m se h̄ ex ordīe ad finē huāne salutis.
Hoc p̄t̄ ex h̄ q̄ d̄t. **N**ō mea volūtas ē. **H**ec
• **S**. **T**hoōs vbi s̄ ī diuersis articulis. **E**t cū
surrexiss̄ ab orōne venit ad discipulos suos
et iueit eos dormiētes ⁊ dicit petro. **S**imon
dormis. **S**ic non potuisti vna hora vigilare
meū. **E**t ait eis. **V**igilate ⁊ orate vt nō itre
tis ī tēptatiōz. **S**p̄s q̄ d̄t p̄mpt⁹ ē caro aut̄ ī
firma. h̄ q̄ d̄t ītelligi pōt de x̄p̄o ⁊ discipulis
Qz īb⁹ h̄m volūtate īpatā a rōne fuit p̄mp
tus ad patiēdū p̄ nob̄ licet non ita fuit h̄m

tenez suū corp? . Sic ⁊ apli pati fuerūt i vo-
lūtate moi p nobis sed dormierūt. **S**z circa p̄
dictū textū quāt q̄re petr? p̄ alijs aplis a x̄o
increpat? fuerit. **R**espondit **H**ylari? ⁊ **C**ri-
s̄t? . q̄ h̄ iō fecit x̄ps . qz petr? p̄ ceteris fuit
gloriat⁹ iō p̄ ceteris fuit increpād? . **I**tē qz
int̄ alios p̄ncipalis fuit **I**tē qz i eodē pctō cē-
teris prelat? peccat̄ ḡuius . **I**tey sc̄do abijt
⁊ orauit . d . **P**ater mi . si nō p̄t hic calix t̄n̄sē
m̄si bibā illū . fiat volūtās tua **E**t v̄it iterū
ad discipulos ⁊ inuēit eos dormiētes p̄ tris-
ticia **E**rāt em̄ oculi eoz ḡuati ⁊ ignoābāt qd̄
responderēt ei . **E**t relictis illis itey abijt et
orauit tertio eūdē sermonē dicēs . **E**t fact? i
agonia plixius orabat **E**t **C**irca p̄dictū tex-
tū q̄ri p̄t q̄re ihus sc̄do v̄iēs ad discipulos
et eos dormiētes iueniēs nō edarguit **R**es-
pōdit **C**ris̄t? q̄ x̄ps agnosēs corda eoz ita
ḡuata pre nimia tristitia ⁊ nimia vigilia p̄-
terita ex passionē p̄misit eos dormire . **D**e
trina aut̄ oracōe ihu dicit **R**abanus q̄ iō
x̄pus orauit ad patrem tr̄bo vicibus vt in
hoc hominem instrueret tr̄a orare debere .
sc̄licet de peccatis p̄teitis veniam de presen-
tibus tutelam : ⁊ a futuris cautelam **V**el sic q̄
hō tr̄a petat sc̄z de pctis veniam in agēdis
gratiā ⁊ post hanc vitam eternam gloriā

Et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurreris in terram. Huius sunt tres rationes. Prima est Augustini ad prefigurandum videlicet quod de toto corpore christi mistico que ecclesia est fundendus est sanguis perfectorum martirio. Secunda est Bede ut videlicet per terram sanguine rigatam declaret terrenos homines sanguine suo redimendos. Tercia ponitur in glosa ut totum mundum peccatis mortuum ad vitam resuscitaret ideo sanguinem ad terram decurrere volebat. Iesus quidem in agonia posuit videndo omnes passionem suam fuit ut navis maris inter duos marios vetos sibi in vicem triantes quoniam mori noluit. eo quod nunquam aliquis homo tam libere viris naturaliter et etiam quod nunquam aliquis homo tam libere ex caritate obisset aut mortem passus fuisset sicut Iesus. Dulcissimus itaque Iesus in hac agonia tam ineffabiliter passus est quod verus sanguis venas et carnem penetravit ex vehementi ac amoroso desiderio patiendi pro nobis. Cor enim domini forte tunc ex violentia tanta fractum fuisset si ipse sanguinem non sudasset. itaque anxietas christi omnium morientium anxietates et penas excessit. **B**undus? Oculi cor et cetera membra christi interiora et exteriora pre nimia ymaginatione mortis tremuerunt. Appuit autem ei angelus de celo confortans eum. **B**eda. **A**libi quod

angeli ei ministrabant legimus: hic q̄ an-
gelus eum confortauit dicitur vt vtraq; na-
tura designetur. Nam diuine nature angeli
ministrant: humanam vero confortāt. Ap-
paruit autem ei non p̄ se et sui indigentia-
am: sed magis p̄pter discipulorū assistentia-
um consolationem. et p̄pter nostrā instruc-
tionem ad ostendendum q̄ angeli assistunt
nostris orationib; et nos confortant. Et vt
ex sua post tristitiam consolatione sciēmus
q̄ tribulatis pro xp̄o non deest diuina con-
solatio. iuxta illud psalmiste. **S**cdm multitu-
dinem dolorum meorū consolationes tue le-
tificauerunt animam meā. **T**ūc venit ad dis-
cipulos suos et dicit illis. **D**ormite iam et re-
quiescite. Et tantū de completorio.

Atutine quatuor hñt ptes. **P**rima ē
de p̄ditoris accessu et captione ih̄e-
su. **S**cda de eĩ; ligatione et ductioe.
Tertia de h̄is que facta sūt in domo anne
et capphe. Et h̄i sūt tres nocturni in matu-
tinis. **Q**uarta pars est de h̄is que mane fi-
ebant: et sunt laudes matutinarum quinq;
psalmodum. **C**irca primam ptem adūtēdū
ē q̄ cū ih̄s t̄cō r̄ēs ad discipulos eos r̄p̄is-
set dormiētes atq; eis diceret. **D**ormite iā et
requiescite. Sufficit adhuc eo loquēte. iudas q̄

eum tradidit cū accepiss̄ cohortem et a pōti
ficiabus et a phariseis et a sūmis sacerdotibz
et a scribis et a senioribus ministros Dedit
eis signum .d. Quemcumqz osculatus fue
ro ipse est tenete eū et ducite eum caute Et
venit illuc cū lateris et facibz et armis et cū
eo turba multa cum gladijs et lignis et fusti
bz Et antecēdebat eos **U**bi nobis clāe iude
iniquitas describit̄ q̄ cū ex auaricia sua domi
num et mgr̄m suum vendidisset triginta ar
genteis omnem viam excogitauit quomo
do ipsū cauti⁹ traderet manibz emulorū suo
rum vt etiam certius esset pecuniam rēptu
rus **B**n̄ gloriari possunt auari qui flamma
auaricie atqz cupiditatis maledicte icēsi de
um et honorem eius ac salutem pp̄am di
uicis postponūt de tali compare qui vilissi
mo p̄tio regem glorie deū vx et hoīem ven
didit. **T**am pretiosa et cara est pecunia aua
ris **A**uaro autē nichil est scelestū nichil mi
qui⁹ q̄ amare pecuniam **H**ic em̄ aīaz suā ve
nalē habz **E**cclēsiastici .x. **E**t aplūs .i. **T**hy.
.vi. **R**adix oīm maloz ē cupiditas **Q**uā q̄
dā appetētes errauerūt a fide et iseruerūt se do
loibz multis. **S**imoniaei iudices iusticiā at
qz sacmēta vēdētes ism tradūt cū iuda **I**tē
multi sūt q̄ iude pctm̄ detestāt̄. h̄ alijs pctis

se plerumq; iude cōformāt q; p falsam mē-
surā ac ibm tradūt. a ppriā aiāz p qua ibs
mortuus est pro vno mauro non triginta ar-
genteis vendūt. Legitur in hystoria quadā
ypocrita q; iudas ppū prēm suum intēfecit
et nrēm suā vxorem duxit. nichilomī? dñs
ibs eū i aplm̄ elegit. oīa sibi pctā dīmisit et
ipm̄ aliorū aplōz procuratorem fecit. dedit
q; illi ptātem eiciendi demones. faciendi mi-
racula. et sicut aliqui tenent doctores. pedes
ei lauit corpus suum sanctissimū sibi dedit.
sicut ceteris aplis et sup hec etiā cognita ei?
malitia ad pniāz monuit. eo audiēte dicēs.
vnus ex vobis me tradet. adhuc cupidis a
auaricie flamma ipsum in sua obstinacia so-
lidauit. Abijt g° a muniuit se vt dicit **Ry-**
de lira. Primo cum societate magna forti et
autentica cōtra populi multitudinē ne pplū
impediret ei? tradicōz et vt hrēt fulcimentū
ab vtraq; ptāte scz imperiali et sacerdotali
assumpsit cohortem et ministros pōtificum
a sūmorū sacerdotum. Est cohors duplex
s^m **Catholicon.** scz maior. i. quingentoz. et
minor idest tricentorum virorum. Et bene-
credendum est q; cautelose acceperit cohortem
maiorē quo minus. pretio tēginta argen-
teorum fraudaretur **Sdo.** muniuit se lumen

vt habetur **J**ob. xviii. qz nox erat cōtra te
nebras ne in tenebris xps abiret aut se ali
cubi absconderet. **T**ertio armis. vt si q̄s sue
traditioni resisteret vellet se defenderet. **D**e
dit autem ei^s scz iudeis ⁊ gentibz signum. iō.
qz agnouit q̄ alia vice cum a iudeis duceretur
i supcilium montis vt eum precipitaret
vt habetur **L**uce. xiiij. ihs v̄tute diuinitatis
inuisibilis factus euasit. **I**deo ne similiē hic
euaderet dixit: **T**enete eū. et ducite caute.
Sedo iudas dedit eis signū ppter similitu
dinem iacobi minoris filis eāt xpo in facie
Ihs itaqz sciens oīa que ventura erāt super
eum. processit et dixit eis. **Q**uem queritis?
Albertus. **S**ensus est videte quem quera
tis. eum. s. qui ⁊ innocens ē a cui⁹ p̄secutiōe
cessare deberetis. et eum qui vos effugē pos
set si vellet. et ideo cessandū vob̄ esset ab au
datia. **R**esponderunt. **I**hesum nazarenum.
Albertus. **N**on erat querendus ad mortē
quem profitētur esse salutis auctorem: nec
persequendus erat quem dicūt esse florem
honoris ⁊ honestatis. **D**icit eis ihesus. **E**go
sū **Q** magnus amor mortis ⁊ desiderū nrē
redēptionis. **I**n oībz ostendit^r voluntarius
pati p nob̄ **U**t ergo eis dixit **E**go sū. abiērt
retrosū et ceciderunt in terram **A**lbertus

Hoc audito igneum quiddā et diuinum mi-
cans in vultu eius perpendentes abierunt a
conspetu eius vultū suū sustinē nō valētes
Super quo dicit etiam augustinus. **U**na vox
turbam odijs furentem armis terribilem si-
ne vlllo telo percussit repulit stravit virtute la-
tētis diuinitatis: qđ iudicatur? fatiet qui iu-
dicandus hoc fecit. **F**ecit autem hoc vt dicit
anacelmus. non defensionis causa sed vt cog-
nosceret humana presumptio se nichil posse
se in eum nisi quantum permitteret ab eo.
Et etiam vt viso tante potētie miraculo ab i-
durata malitia et temeraria persecutione reuo-
carentur. **I**tem ergo interrogauit eos ihesus
Quem queritis? **A**lli dixerunt **I**hesum nazarenum
Respōdit ihesus **D**ixi vobis qz ego sū
Si ergo me queritis sinite hos abire **U**t ad-
impleret sermo quem dixit **J**ob. xxij. **Q**uia
quos dedisti michi nō peridi ex eis quemq̄
In potētia h? verbi capti non sūt apli. s; ipse
sol? capi et mori voluit pp̄ tres causas **P**ri-
ma ē vt post p̄ctualē p̄hibē hēses qz for-
te aliqui dixissent ihesum euasisse vel aliū se
cū captū mortuū fuisse et crucifixū **S**eda vt
xp̄s nō crederet̄ insufficientis mori p̄ redēpti-
one gn̄is hūani **T**ertiat vt impleret̄ scripturā vt
iā sup̄ dcm ē. qz q̄s dedisti m̄ et **E**t ysa. xliij.

Toeular calcaui sol? : a de gentib; nō ē vir
meū. Et iudas appropinquauit ihu vt os-
cularē eū. Et ih̄s dixit illi **A**mice ad q̄d re-
misti? At ille confesti accēdēs ad ih̄m dixit.
Aue rabi: et osculatus ē eū. **I**hesus at̄ dixit
Juda osculo filiū hoīs tradis? **D**icit **A**n̄s?
Innoēs agne dei quid tibi et lupo illi? q̄ cō-
uentio xp̄i ad belial? **S**ed et h̄ benignitatis
tue eāt dñe. vt illi oīa exhibēs. q̄ p̄ui cordis
ptinatā emolliē potuissent. **N**ā a veteis ami-
citiē illū cōmonuisti dicēs. **A**mice ad quid
remisti? et horrore sceleris cor impij ferē vo-
luisi cū dicebas. **J**uda osculo filiū hoīs tra-
dis? **T**ūc accesserunt. et manus iniecerūt in
ih̄esum: et tenuerunt eum. **A**n̄s? **E**t q̄s au-
diat sine gemitu. qualiter in illa hora homi-
cidas manū iniecerūt a inocētes manū tuā bo-
ne ih̄u vicul cōstrigētes te agnū māsuētissi-
mū nichil obloquētē istar latroīs otumeli-
ose traxerunt ad victimā? **D**idētes autē h̄j
qui circa ih̄esum erant quod futurum erat:
dixerunt ei. **D**omine. si putimus in gladio
Et ecce vnus ex h̄is qui erant cum ih̄esu vi-
delicet **S**ymō petrus habens gladiū edux-
it et percussit seruum summi pontificis a ab-
scidit auriculam eius dexteram. forte per
medium capitis secare volens. **E**rat autem

nomē seruo malchus. Tunc ait ihs petro
Calicem quē dedit michi p̄ nō bibā illum.
Mitte gladiū in vaginā. Om̄s em̄ qui ac-
cepit gladiū gladio pibunt. Nicol̄ de lira
Gladiū accipit qui eo vtitur ad vindictam
pp̄a auctoitate. et hoc ē illicitū. Gladio aut̄
vtitur qui eo vtit̄ sibi tradito ad punitiōem
maloz zelo iusticie. Dixit insup̄ dñs petro
An putas quia nō possū rogare prēm meū
et exhibebit michi mō pl̄ qm̄. xij. legiones
angelorum. Legio continet. vi. milia. vi. lxxvi.
Quomō ergo implebūt̄ scripturē q̄a sic opoz-
tet fieri. Sumite vsq; huc. Et cū tetigisset au-
riculam eius sanauit eū. Anselmus. Sed nec
tūc misericordia tua super inimicos tuos dis-
tillare fauos dulcedis tue domine criste ces-
savit. Nā et mutilatam a discipulo tuo au-
rem inimici tāgens sanasti ac defensoris tui
zelum a lesione trabentium te conpescuisti.
Maledict̄ furor eorum qm̄ pertinax quē
nec maiestas miraculi nec pietas bñficij po-
tuit confringere. In illa hora dixit ihesus
turbis. Tāq̄ ad latronē existis cum gladi-
is et fustibus et lignis comprehendere me.
Quotidie apud vos etiā doct̄s i tēplo et nō
me tenuistis. Sed h̄ ē hora viā et ptās tene-
bray. Hoc autem totū factū ē vt adiplent̄

scripture ppharū. **T**ūc discipuli oēs tūcto
eo fugerūt **I**bi q̄sq; cogitāe p̄t s̄m̄ **B**ñb̄ i trac.
q̄ incipit **S**epcies in die. qualit̄ amātissimi
dñi discipuli q̄ inuiti q̄ desolati. q̄lit̄ plozan
tes. q̄les voces dantes a clamores. a suspi
ria sicut orphani recēdebant **Q**uotiens re
tro respiciebant. vidētes qualit̄ dñs eoz li
gatus et sine honore traheretur ac **S**e q̄
ps sc̄da matutinaꝝ de xp̄i ligatione a ducti
one horribili et ignominosa. **C**ohors ergo
a tribunus et ministri iudeozū cōprehende
runt ihm̄ et ligauerūt eū. **D**icit lamentabile
verbum s̄. **B**ñb̄. q̄ iudei qñ xp̄m̄ cōprehen
derūt statim ligauerunt eum a fatiē ei? ad huc
copiose sudantē ita conspuerunt vt p̄ os et
barbam fluēt. a qz collū ei? fortiter cū fune
strinxerāt et manus ad dorsū ligatas habe
bat ideo seipm̄ iuuare non potuit abstergen
do de ore sanguineum sudorem cū sputis iu
deozum permixtum. **U**nde nisi diuina v̄tus
ipsum ad aliud genus mortis reseruasset o
mino i propo sudore et sputis iudeozū suffo
catus aut certe constrictione fumis circa col
lum a guttur extinctus fuisset. **F**ertur etiam
q̄ cathenam siue vinculum ferreum posue
rūt in collum eius quod ferrum postea i iher
usalē pegrinis est ostensū **M**ulta similia

circa iudeorum crudelitatem quisque deuotus potest
cogitare quod verisimile est quod unusquisque secundum peccata
atque execrationem suam malitiam suam in eum exercu-
erit. Et adduxerunt eum ad annam primam. Et propter
quatuor causas secundum Albertum. Prima quod domus
Anne fuit vicina et vicinior in via occurrit et
in illam introduxerunt eum ne in via longiori tumultus
fieret in populo. Secunda causa est quod capphas
coniunctus erat affinitate. Et quoniam Caiphas pontifex
fuit amicus illi tamen annam per hoc honorem voluit
quod ei citius iudicandi pretereretur quem tanquam preter
venerat quod filiam eius habuit honestate secula-
ri. Tercia causa quod annas senior fuit quam Cap-
phas iudicium autem primum ad seniores referreba-
tur ut magis iustum apparet. Quarta causa est
quia hi duo sacerdotes vicissim emebant a gen-
tilibus et sibi per annos vicissim succedebant et
utilitatem in omnium habebant. et ideo fecit Cap-
phas eum Anne presentari tanquam coniudici ad
quem pertinebat scire de iudicio. et ideo duce-
bant eum ad annam primam. **Heemie. ix.** **Manus**
magistrantiu prima fuit in transgressione hac
Hec Albtus et Jeromus. Refert Josephus istum
capham unum tantum anni pontificatum ab he-
rode precio redemisse cum moyses deo iubente
precepit ut pontifices patribus succederent et
generationis etiam sacerdotibus series texeretur

.m. Et tunc gall? pmo cantauit. **T**homas
hunc cantu petr? non audiuit turbatus ti-
more hic agit? de trina petri negacōe Vbiqz
doctores nostri dissentiūt aliqliter. **J**eromi-
et **B**eda et hugo atqz **A**lbert? dicūt qz pri-
ma negatio facta fit in domo **A**nne. **A**lbt?
dicit Prima negatio pfecta est in domo **A**n-
ne. quod quidē verum ē fm hystoriā. **M**a-
the? tamē et marc? et lucas om̄s tres nega-
ciones factas esse dicūt i domo **C**aypbe. s̄
ip̄si vt cōtinuēt hystoriā de triplici negacōe
petri per r̄capitulacōez ponūt istā posteriū
cum alijs que facte sunt in domo **C**aypbe
Augustin? autē dicit qz om̄s facte sunt in do-
mo **A**nne. **H**oc tamen nichil diminuit fidē
De p̄ma negacōe om̄s euāgeliste cōcordāt
qz facta fit q̄stioe ancille **T**hōs d̄t qz ancilla
ista h̄ac q̄stionē a **J**oh̄e nō q̄siuit pp̄t fami-
liaritatis noticiā qz eum b̄n̄ nouit. s̄ eam q̄si-
uit a petro t̄q̄ a min? noto. **E**x qua q̄stione
a petri r̄spōsione patz qz debili occasiōe fuit
mot? petr? ad negādū xp̄m. **Q**d̄ satis patz
ex p̄sone querētis r̄dicōe qz fuit ācilla vilis
paup̄cula hostiaia nō p̄sone iudicis ā p̄nci-
pis aut armati militis vim inferētis aut ex
vi met? mortis in constantē virum cadentis
Item hoc patet ex m̄rogatiōis modo quia

nō querunt captiose **N**ō em̄ dixit **N**ūquid
tu es ex discipulis illius seductois et gētē nos
trā peruertētis? **S**z q̄i sibi et xp̄o cōpatiēdo
dixit **N**ūquid ac̄ **Aug**? **Q**uid mirū si de
uā p̄dixit hō aut̄ falsa p̄suphit? **S**ane in ista
q̄ iam cēpta ē negatione petri debem⁹ ad
uertere nō solū negai ab eo xp̄m q̄ dicit eū
nō eē xp̄m s̄ ab illo etiā q̄ negat se esse xp̄ia
nū. **D**ñs em̄ nō ait petro **D**iscipulum meū
te negabis s̄ me negabis **N**egauit ergo ip
sum cū se negauit eius discipulū **Q**uid aut̄
aliud isto mō q̄m se negauit esse xp̄ianum?
Qm̄ multi etiam postea pueri ⁊ puellae potu
erūt mortē p̄ xp̄i cōfessione cōtemnē et ignū
celozū fortiter itroire: qđ tūc iste nō potuit
q̄ clauēs regni eius acceperit **S**equitur i **I**obē
Stabāt aut̄ serui ⁊ mīstri ad prunas q̄a frī
g⁹ erat et calefatiēbāt se **E**rat aut̄ cū eis pe
tr⁹ stās ⁊ calefatiēbat se **T**heophilus dicit
q̄ qđā volūt petrū de ista negatiōe excusāe
qz dicūt petz licet ex p̄posito nō tñ ex itēti
one se negasse eē xp̄i discipulū et q̄ ideo dis
cipulū se negabat qz finē facti circa xp̄m vi
dere volebat qđ alias nō potuiss̄ **E**t ideo ad
dūt q̄ occasione hui⁹ iter seruos ⁊ mīstros
se posuerat ad prunas nō aduertēs quantū
periculū fuit sibi miscere se cōsortio maloz

Quia de mala societate est sicut de igne qui
rem filiam sibi accendit sicut candela cande-
lam. Dissilem resoluit sicut metalla ac. **R**e
sibi appropinquantem maculat et demigret li-
cet non accendat: Sic spiritualis homo quantumque bo-
nus si diuina stet in mala societate difficile est
quam per peccatum accedat. a a feruore et firmitate
caritatis resoluat a saltu per mala fama demigret.
Ecclasticus xvi. In sinagoga peccatum
exardescit ignis. Et quia ipse sedebat in sinago-
ga peccatum ipse incidit in negationis et infidelita-
tis scandalum et peccatum. Et ideo quod quod dicat quod occa-
sione videndi finem facti per petrum eum negauerit
nichil ad rem facit tum quia christus hoc sibi pre-
dixit. tum quia a mala societate occasione rece-
pit calefaciens se cum eis ad prunas. **G**regorius
Iam autem intus caritatis calore petrus totus caru-
erat ad amorem puritatis vite quam ad persecutorum pru-
nas infirmitate estuante recalebat. **P**otifex
ergo interrogauit illum de discipulis suis et de doc-
trina eius. Respondit illi. Non ad questionem de suis disci-
pulis quia per tunc non potuit aliquid boni respondere de illis.
nec voluit de eis magis loqui nobis in exemplo: ut si non
scimus bonum loqui de proprio. nec etiam mala quamuis ve-
ra sunt intentione mala loqui debemus. **V**n **C**risostomus
Sicut est mortale peccatum innocenti falsum crimine im-
ponere: sic verum crimine occultum mala intentione

alijs reuelare Pontifex de discipulis interro-
gavit quare eos collegisti. et hoc ut eum reprehenderet
quia eorum seductorem. voleus eum secundum Crisostomum. ostē-
dere nouarum rerum inuētorē et quia seditiosum argu-
ere. Et de doctrina eius. An inueniē posset fal-
sitate vel aliquid contra legem non amorem veritatis
agnoscere hoc ut eum in sermone capet et ad Respon-
dit ihesus Ego palam locutus sum mundo ego sem-
per doctus in synagoga et in templo quo omnes
iudei conueniunt et in occulto locutus sum nichil.
Hoc est de hereticorum conuenticula que solent haberi
in locis tenebrosis et occultis in quibus seiat zizania
heretice puritatis. et contra regulares predica-
tores non missos ad predicandum caueutes alia
loca siue habitaciones deuotarum personarum in vesti-
mentis omnium ut mactent et seducant: spiritu inapi-
entes amicitiam et carne terminantes Sicut
aliquando conuenticula est de lollardis et rusticis hereticis
seminatoribus Job. tercio. que male agit odit
lucem Omnes enim occulte actiones suspecte sunt
Non enim credendum est bene quod in regulis euange-
lica veritas pura atque sana doctrina disseminetur
nec illo opus est quod sapientia clamitat in plate-
is ubique predicat. et solida sancti euangelii doc-
trina atque dicta sanctorum ecclesie doctorum diuul-
gant. i. Thym. vi. Si quis aliter docet et non acquies-
cit sanis sermonibus domini nostri ihesu christi et ei que

sed pietate est doctrine: supbo ē et nichil sci
ens. De q̄bo etiā Leo papa. et hēt. xliij. q. 3.
Quid autē Quid autē iniquū est quā ipia sa
pe et sapientioibz doctoribz nō credē. S; in
hanc isipientiā cadūt q̄ cū ad agnoscēdū ve
ritatē aliquo ipediūt. obscuro non ad p̄phe
ticas voces nec ad aplicas l̄rās nec ad euāge
licas auctoritates sed ad semetip̄os recurēt
et iō m̄grī erroris sūt q̄ veritatē discipuli nō
fuerūt. Cōtra hanc hereticā prauitatē debet
homo simplex de plana scripturā contentari
nec profunda et alta querere. sicut faciūt ex
supbia quidā acuti spūs quibz nullū p̄dica
tor sufficiūt subtilia predicare. Hī querūt al
tissima et ignorāt yma. Et iō non mirum q̄
magne sunt intelligentie et prauē d̄scie. sta
tī querūt altū et p̄fundissimū casū. q̄nto em̄
altius scādūt tāto piculofius et damnabili
cadūt. q̄re Aplūs Rō. xij. admonz d. No
li alta sapere s; timē. Dñ dicit nutrices et sic est
cū puulū claritatē solū exponit mimiū vel ig
ni p̄p̄t excessum luis lustus efficit vel cecū.
qz d̄z 2° de aia qz excellēs sensibile corrum
pit sensū. Sic layci vtriusqz sexus ex nimia
curiositate iuestigādi archana diuina et subti
lia icidūt in hēsēs et cecitates m̄tales cū illa
mimiū excedant intelligentias illiteratorum

Sequitur textus et tunc quod passus sit ihesus in
domo Anne. Et etiam ihesus. Quid me interro-
gas? Interroga eos qui audierunt quod locutus
sum ipsis. Ecce hi sciunt quod dixerim ego. Hec
autem cum dixisset. unus assistens ministrorum pueri-
us iussu domini sui ut episcopo placet dedit alapham
ihesu dicens. Sic respondes pontifici? Dicit aliquis
quod iste fuit malechus cui dominus sanauit auricu-
lam. Hic dicit quodammodo quod hanc alapham data sit ihesu
armata manu et ideo fecit magnam vulnere. quod
in veritatem apparet adhuc in maxilla dextera. Re-
spondit ei ihesus. Si male locutus sum testimonium pro-
hibe de malo. Si autem bene: quod me credis. **Cris-**
Corripit peccatum ut faciat penitentem. Ipsi-
arguit conscientiam ut de peccato suo agat penitentiam
Et tunc de parte secunda. Natut. Tertia pars ma-
tutiaz est de hiis que acta sunt cum ihesu misso de
domo Anne in domum Cayphe. Ubi primo ad-
uertere possumus quod ihesus missus sit ab Anna ad
caypham. et quod inimici eius uenerunt. Secundo pro-
secutionem et assumptionem cepte negationis pe-
tri et quodammodo reductus sit ad penitentiam. Et tertio falsas
testificationes de ihesu. Circa primum dicitur.
Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificem
principem sacerdotum ubi scribe et sermoes con-
uenerunt. Inimici uidelicet ihesu tractantes quomodo
ihesum morte traderent. inter quos maximus erat

ibu mimice? cayphas q̄ p̄mū de ei? morte de
derat filiū **M. I. m. Petr?** aut seq̄bat̄ eū a
longe vsq; i atū p̄ncipis sacerdotū **Et** igres-
sus itro sedebat cū mīstris vt vidēt finē **Ibi**
poitur p̄secutio trine negatiois petri **M. I.**
Erat symon petr? foris i atrio stans et cale-
fatiens se. **M. m.** **Rursus** aut cū vidiss̄ eū
alia ācilla cepit dicē c̄rcūstātib; h̄ ex illis ē
M. Et h̄ erat cū ibū nazareno. **M.** **Accesse**
rēt q̄ stabāt ⁊ dixerēt petro. **I. Nūq̄d** ⁊ tu ex
discipulis eis es. **Vē** ⁊ tu ex illis es. **Nā** et
loq̄la tua maifestū te facit q̄ sis galile? **M**
m. **Et** itez negauit cū iuramto qz non noui
hoiez. **M. m.** **Et** p? pusillū. ituallo fco q̄i ho
re vni? **M. m.** qui astabāt dixerēt petro. **Vē**
et tu ex illis es **Nā** ⁊ galile? es et loq̄la tua
maifestū te facit. **I.** **Dicit** vn? ex seruis pōti-
ficis agnat? ei? c? absidit petr? auriculā **I.**
Vē ⁊ h̄ cū illo erat. **I.** **Nōne** ego te vidi i or-
to cū illo. **Itez** negauit petr? **M. m.** ⁊ cepit
d̄testai m. **Et** anathematizae **M. m.** ⁊ iura-
re. **I.** qz nescio qd̄ dicatis. **M. m.** qz nō noui
hoiez m. istū quē dicatis. **h̄** fecit pe. iuramē ex
sectōiū qd̄ ē cū aliq? nō solū iurāt p̄ d̄; h̄ etiā
ip̄cat̄ sibi ip̄i aliqđ m̄; n̄ illd̄ qd̄ dic̄ fit verū
Circa pet̄ negacōes ē noñd̄ qd̄ moalē vt d̄.
Remig? p̄ p̄mā ācillā designat̄ cupiditas

per sedam carnalis delectacō. p illos autē q̄
astabāt demones itelligūt. hñs em̄ trahūt
hoīes ad negationē xp̄i. **Sequitur.** Et statim
cōtinuo adhuc illo loquēte. **J.** gallus canta
uit. **V.** Et ouersus dñs respexit petz. **M. I.**
m. Et r̄cordatus ē petr⁹ vbi dñm ih̄u qd̄ dix
erat ei priusq̄ gall⁹ bis cantet. ter me nega
bis. **Et egressus foras petr⁹ fleuit amare.**
Hic patet īductio petr⁹ ad pñiaz. **O**bi notā
dū q̄ petr⁹ fuit egressus vt vitaēt locū q̄ si
bi fuit occasio ad pctm̄. **Et fleuit vt lacm̄s**
abluēt culpe reatū **S;** fleuit amare vt xp̄m
placaēt. **Ad istā pñiaz petz. tria adduxerūt**
.s. cant⁹ galli. resp̄s dñm. et recordacō ver
bi dñm. **Cant⁹ galli h̄ ē īspiracō sp̄s .s.** vel p̄
dicacō verbi dei. **Resp̄s dñm. i. m̄ia dei.** **Vñ**
dicūt **Aug⁹** et **Leo** papa q̄ ih̄s respexit pe
tz sp̄ualē oculis sue m̄ie. **Vñ** **Leo** papa sic in
quit. **Dñs** ih̄s int̄ cōciliū et domiciliū p̄tifi
cis corpe tenebat. et trepidacōnē discipuli
foras p̄iti solo diuinitatis vidit ituitu. et pa
uētis aim̄ mox vt respexit erexit et ī fletū pe
nit⁹ puocauit **Tertio** frequens meditatio
doctrine xp̄i **Cris.** **Nichil** ita delz debitum
sicut memoīa dei otinua. **Luc. xi.** **Bñ** q̄ audi
unt verbū dei: et custodiūt illud. **Cris⁹.** **Ci**
bus q̄ seruat̄ in stōcho cōfortat: et sermo q̄

in memoria manz ille saluat. **S**e q̄t̄ nūc fal-
sa testificatio contra ih̄esū. **A. m.** Princeps
aut sacerdotū ⁊ oē cōfiliū querebāt falsū tes-
tioniū cōtra ih̄m vt eū morti traderēt **C**ōfi-
liū est congregatio plurimoz ad vnā itēcio-
nē et sic ip̄i oēs ad vnā intēcōez cōgregabāt
vt scz ih̄m interficerēt **S**e q̄t̄ ⁊ nō iuenerūt
cū multī falsi testes accessissent. **m.** ⁊ falsum
testimoniū dicebāt aduersus eū ⁊ dueiētia
testioma illoz nō erāt. **A.** **N**ouissime aut
venerūt duo fli. testes **E**t surgente⁹ ferebāt
falsū testio^m adūsus eū dicētes. **A. h̄** dixit
m. vt nos audiuim⁹ eū dicēte possum destru-
ere tēplū dei. **M.** **H**oc maūscm̄ et i triduo
redificare illud. **E**t nō erat cōueiens testio^m
illozū. **U**bi notādū qz flitas testimoniū eorum
maifestat̄ ex t̄b̄ s^m **J**eronimū. s. ex mutacō-
ne. addicōe ⁊ itēcōe **E**x v̄boz mutacōe quia
nō dixit possum destruē h̄ dixit soluite tēplū
h̄. nec dixit reedificare. h̄ excitabo illd̄ **I**tem
ex addicōe qz addiderūt dei maūscm̄ qd̄ dñs
nō dixit i v̄bis suis **I**tē ex itēcōe qz nō ex eo-
dē sensu quo xp̄s dixerat t̄tulērt̄. **N**am xp̄s
dixit de tēplō corporis sui predicens pas-
sionem et resurrectionem in tēpli solutio-
ne et resurrectione iudei aut cēperunt hac de
materialis tēpli destructiōe **I**hs aut̄ tacebat

qz maifestum mendaciū fuit. nec añ rex iu
ditium fuit. qz accusabāt. aī ppria causa iu
dicabant qđ non licet. etiā si aliqđ dixiſſet op
poſitū ꝛplicaffent. Et vt nob exemplū. daēt
patientie eū ſcim? nox nō poſſe facē frēm. a
tūc ē tacēdū. Itē tacuit vt p loq̄citate ade ſa
tiſſaceret q̄ p? pctm̄ ſe excuſauit Itē vt ſcrip
tura ipleret. **Pla. liij.** Quasi agnus corā tō
dēte ſe obmutuit. **Cayphas** aut nondū dte
tus cupiebat ppa vba iſu audire nō vt diſ
ceret aliquid ſ; vt cauſam caperet ſibi nocē
di. iō pquirebat apud ſe quō eum ad loquē
dū puocare poſſet. a tādē excogitato mō ſed;
M. m. Surgēs ſūm? ſacerdotū pncep? m. i
mediū iero gauit iſ; d. m̄ rñdeſ ad eam. q̄ ti
bi obiciūſ ab hijs et que iſti aduſus te testi
ficāt. **Detestabile** viciū ē ſim̄ testiō^m ſeu mē
datiū ꝛ pxi^m platū **Hidor?** de ſūmo bono.
Testis ſi dic? trib; pſois ē obnoxio? p^m do
quē iurādo dte mit **2°** iudici quē mētiēdo fal
lit. **3°** inoēti quē ſlō testiō^o ledit. **Iſ;**
āt nichil reſpōdit m. **Et** ruruſus ſūm? ſacer
dos ait illi. **M.** Adiuuro te p deum viuum
vt dicas nob ſi tu eſ xps filij di. bñdā **Pccā**
uit **Cayphas** in hac adiuuācōe qz illicita fu
it **Un̄** dicit **S. Tho.** ſcda ſcde q. lxx. articulo
p^o. **Si** aliq; p iuocacō; diuī noīs vlc? aūq;

noīs vel cuiuscūq; rei sacre alicui nō sibi sub
dito adiurādo necitate aliqd ipone itēdat si
cut ipoit sibiipi iurādo. talis adiuracō illicita
est qz vsurpat ptatē i aliū quā nō habz. Et
sic pnceps sacerdotū p̄suphit dñm ihm xpm
adiuraē. **I**dē sup **M**atb. **N**ō debebat dñs
ad adiurationē pncepis sacerdotū rñdē q̄si
vim passus p̄t qd nō denegauit se filiū dī
esse: nec manifeste cōfessus ē. **U**n̄ seq̄t. **A**.
m. **D**ixit illi ihus. **T**u dixisti. **A**. **V**erūp̄
tū dico vob̄ **A**mmō. **A**. **m**. videbitis filiū
hoīs sedētē a dextris v̄tutis dei et veniētē in
nubib; celi **A**. **m**. **T**ūc pnceps sacerdotū
scidit vestimenta sua dicēs. **B**lasphe mauit.
Quid adhuc egē? testib;. **E**cce nūc adistis
blasphemā **Q**uid vob̄ videt? **T**hōs **C**ō
suetudo em̄ eāt iudaica cū aliqd blasphemū
et q̄si oītra deū audierāt scindē vestimēta sua
Myc. de **G**orra. **T**u neq; iudeoz pnceps
sol; blasphemias q̄ vey dei filiū puz tm̄ cre
dis esse hoīz. **D**e q̄t. **A**t illi r̄spōdētes oēs
dixerūt. **H**e? ē mortis. **P**ost tres matutiaz
noctnos. seq̄t ip̄az q̄ta ps. s. laudes. **A**.
Tūc expueūt i fatiē ei? **I**. **E**t viti q̄ tenebāt
eū illudebāt ei et relauerūt fatiē ei? et coloph
eū ceciderūt **A**lij aut̄ palmas i fatiē ei? dede
rūt et pautiebāt fatiē ei? **A**. **I**. **m**. dicentes

prophezia nobis p̄p̄e **M. 1.** Quis ē q̄ te percussit: m. Et ministri eū alaphis cedebant. **1.** Et alia multablasphemantes dicebāt i eū. **Hij** sūt q̄nq; psalmij i laudib; decantati. **O**culos suos sole clariores p̄ano imūdo et fetido relabāt. fatiē suā i quā iuxta pet̄ apli. i. pe. i. sniā; angeli p̄spicē desiderāt lilijs et ros̄ venustiozem quā etiā prēs i libo desiderabāt vidē fedauert et despauerūt sputis et fortasse multis alijs i mūdicijs. **Psalmij.** Vidit eū et nō eāt aspēs. de fide aui? eū d̄sp̄c̄ et nouissimū viroz ac. **Bar** bā suā euulserūt et forte dulce os suū aperuerūt sputis illd̄ iplētes. **Psalmij.** Illudebāt etne maiestati et sapie diuifimode. **E**t percussit eū colaphis sup̄ collū suum et alapas atq; palmas i fatiē suā. **Psalmij.** Dedi genas meas vel lētib; et corp̄ meū paucientib; ac. **Rō.** **C**ri s̄ d. **Q**uidā radij miābiles ex ocul̄ p̄cedebāt q̄ itūetes ip̄; occulte ad pietatē et amorē t̄re sūt. vt igit̄ nō trahēt̄ ad pietatē fatiē seu oculos ip̄i? relabāt. **I**n fatiē x̄ d̄spueūt s̄m̄. **I**erō. **Q**uā d̄scia; suā. quā x̄s̄ ibit̄ i q̄ et di faties et ymago eluc; sed cogitacōib; et actōib; pol luūt. **S**cd̄; v̄eo **Aug** q̄ p̄niam grē ei? ex se crādis v̄bis r̄spuūt negantes eū i carne v̄il se. **S**z s̄m̄ **Gre.** q̄ iustos et scōs i p̄nti vita cōtūeljs̄ fluxa v̄ba fluēt̄ saluia; mittūt. **I**t illi

qui p vba scādaloſa ab alio grām expellūt
vt caſitate. **I**tē q̄ idigne eukariſtiā ſumūt
Itē q̄ p̄latos ſuos cōtēnūt. **I**tē relamē āte
fatiē xp̄i ponūt q̄ libē pctāntes deū pctā vi-
dē nō eſtimāt **I**tē q̄ ymagiez dī i ſe relamie
culpe et ignorātie obtegunt. **C**olophiſant
xp̄m ſcđm **B**edā. **O**m̄s falſi xp̄iani q̄ ore d
fitētur xp̄m quaſi ab āte ei blādiētes factis
aūt negāt quaſi retro quo deberēt eū ſc̄q̄ p
bonā vitā colophiꝑant i alijs opib; ei d̄rijs
Colaph; em̄ dat; a retro. **I**lli i fatiē xp̄i ce-
dūt q̄ in os p̄ri iuriā irrogant. accipit em̄
h; quaſi ſibi factū fuiſſ;. **V**el q̄ veritatē et iuſ-
ticiam et ſciam dei ſeu ei; grāz violentē expel-
lūt q̄ nolūt admoneri dicētes. **V**iā ſciāz tu-
az nolūm;. **C**ōcludit; hec ps cū dicit;. **E**t
alia m̄lta blaſphemātes dicebāt i eū. **G**lo-
ſa dicit q; ſibi i domo **C**ayphe multas vio-
lētias. penalitates ⁊ obproba itulerūt. **N**ā
violēt eū cū ſuis crimib; ad etiā picērt ⁊ ſup
ei; b̄ndictū cozp; ſuis pedib; calcaueēt ac
brachioꝝ ſuoꝝ fortitudie examiaueēt. **V**n; eū
ad vnā maxillā: ali; ad aliā puſſeēt ⁊c.
Et hec eadē paſſio quā dñs i nocte in domo
Cayphe ſuſtulit: ſolū i die nouiſſimo mai-
feſta eit vt dicit **J**eo. **I**ux illd; etiā **M**at̄ iij^o
c. **R**euelabo cūctis gētib; im̄q̄tatē tuā quā

i dō Cayphe tu iudaica plebs ex tua neq̄ti

H Quā p̄ma iudei ib̄z̄t̄dūt a m̄ itulisti
mortis a iudicio: q̄ tres h̄z̄ ptes p̄ri
ma: quō ib̄z̄ duct̄ est ad pylatū. **S**eda quō
duct̄ ē a pylato ad herodē. **T**ertia quō ē re
duct̄ ab herode ad pylatū. **D**e p̄o d̄z̄ m̄. **M̄.**
M̄ae at̄ f̄cō d̄filiū uer̄t̄ d̄s̄ p̄ncipēs̄ sac̄dotū a
senioēs̄ ppli adūsus̄ ib̄z̄ vt eū morti t̄derēt.
Et vt f̄c̄ ē dies̄ uener̄t̄ senioēs̄ pleb̄ a p̄n
ceps̄ sac̄dotū a scribe a duxer̄t̄ illū i d̄filiūm
suū dicētes. **S**i tu es x̄ps̄ dic nob̄ palā. **E**t
ait ill̄. **S**i dixerō uob̄ nō creditis m̄. **S**i at̄ iē
rogauerō non r̄ndebitis m̄. neq; dimittetis.
Ex h̄ at̄ eit̄ filī hoīs̄ sedēs̄ a dext̄s̄ v̄tutis̄ d̄i
Dixer̄t̄ at̄ oēs̄. **T**u ḡo es̄ filī d̄i. **Q**ui ait. **D**os̄
dicatis̄ qz̄ ego sū. **A**t illi dixer̄t. **Q**uid adhuc
desiderā? testio m̄. **I**p̄i em̄ adiuu? ex ore ei? **E**t
surgēs̄ oīs̄ multitudo eoz̄ m̄. uiciētes̄ eū. **M̄.**
uictū. **M̄. I. m̄.** adduxer̄t̄ a t̄dider̄t̄ eū p̄cio
pylato p̄fidi. **I**udei h̄m̄ legē suā blasphemos̄
q̄dē lapidare potuer̄t. h̄ ib̄m̄ quē flē blasphe
mū iudicauer̄t̄ poti? t̄dē volebāt pylato vt
eū ignoiofi? i cruce moī d̄spicer̄t̄. **H**ab̄. d̄.
Vide quā solliciti s̄t̄ i m̄fo t̄o nocte uigilauer̄t̄
vt facer̄t̄ homicidiū et uictū adduxer̄t̄ ip̄z̄
de dō Cayphe i p̄toiū a t̄dider̄t̄ eū p̄o. p̄. p̄
fidi. s̄. r̄oz̄ ad iēficiēdū. **I**eo p̄p̄. **O**ffebāt p̄y^o

duris nexibus vinctū. colaphis et alapis fre-
quentibus cesū sputis oblitū clamoibus p̄dāna-
tū. vt pylatus non auderet eū absoluerē. **Et**
Būd? i cōtēplacōibus. **Duxerūt** eū ad pylatū
manibus post tergū ligatis vel añ. a vt dicit̄
cathena i collo ei? q̄ postea oñdebat̄ pegrū-
nis i iherlīm p̄ maḡ deuotiōe. **M.** Tunc vi-
dēs iudas q̄ eū t̄didit q̄ dānat? es̄ p̄itēcia
duct? t̄tulit t̄gita argēteos p̄ncipibus sac̄do-
tū a senioribus p̄li. dicēs **P**eccauit tradēs san-
guīez iustū. **ſeo?** **V**idēs iudas dñz ad iudi-
catū mortū p̄tū t̄tulit sac̄dotibus q̄si i p̄tate
sua es̄ p̄secutor̄ mutaē sniaz. **Nō** q̄ c̄fessio
iude nichil sibi p̄fuit. **Dñ ſeo.** **E**t si i iuda
fuit dolor c̄triciōis c̄fessio oris satisfactio
opis tñ ibi nō fuit p̄nia vā. qz nō fuit spes
salutis et venie cōsequēde. **M**elior tñ fuisse
videt̄ p̄nia iude. q̄ q̄rūdā nrī t̄pis vsuāriō-
rū. fuz. raptor̄. qz pecuniā male a iudeis t̄-
ceptā t̄stituit eis **I**lli aut̄ nō t̄stituūt furtū a
rapinā a p̄ vsuā a pauperibus extortā pecu-
niā p̄ q̄ vsuāriū nō solū xp̄m s̄ plures scōsp
ānoy cursus t̄didērūt ac v̄diderūt **P**ncipes
āt sac̄dotū et seniores p̄li dixerūt ei. **M.**
Quid ad nos tu videris. **E**t pietis argēte-
is i tēplo t̄cessit. et abiens laq̄o se suspēdit.
Hūc sac̄dotes consolari debuissent. et ad

spē vīe reduxisse: h̄ magis t̄d̄ider̄t̄ d̄ux̄ ac
desperatū. **I**eo? **M**agis offēdit̄ deū q̄ se sus
pēdit. q̄ q̄ xp̄z̄ iudeis rēdidit. qz̄ t̄d̄ēdo xp̄z̄
pccāuit̄ d̄ ei? hūamitatē. h̄ desperādo directe
pccāuit̄ d̄ diuīe boītat̄is a mīe ifinitatē. **L**eo
papa. **Q**uē p̄nīa vera nō t̄uocauit̄ ad d̄n̄z̄: de
spacō traxit̄ ad laq̄ū. **I**n q̄ laq̄o s̄m̄ **B**ñb̄. ar
terie guttuīs q̄ vocē t̄d̄icōis emiserāt sūt pu
mte: **E**t rupto laq̄o cadēs ī t̄rā crepuit̄ medi
us **E**t meito. ne misēā aīa ei? exiret p̄ os qd̄
ab ore x̄ fuit osculatū. **I**nsup a q̄busdā tres
affign̄t̄ rōes dueiēt̄ie tal̄ mort̄is ip̄i? iude. **P**^a
vt eleuat? ī aere sociū demonū se ostēderet
Sc̄da qz̄ xp̄z̄ p̄ pacis osculū t̄didit etiā mei:
to ī gula puīri debuit. 3° vt p̄ h̄ q̄ ī c̄lū et t̄
rā se suspēdit̄ oñderz̄ qz̄ nec ī c̄lo nec ī t̄rā lo
cūbrē debēt. **A**. **P**riāpes aut̄ sac̄dotū accep
tis argēteis dixērt̄. **N**ō licz̄ eos mittē ī car
bōz̄ qz̄ p̄ciū sanḡnis ē. **M**usa p̄ncipū carbō
sac̄dotū h̄ gazophiliatū d̄is ppl̄i pecūiaz ē
reseruaaculū. **A**. **C**onsilio aut̄ imito emerūt
ex illis agz̄ figuli in sepulturā pegrinorum
My. de gozra dicit q̄ non fecērt̄ h̄ in misēi
cordiā paupm̄ h̄ in infamiā saluatoris vt lō
ge lateqz̄ diffamaretur. **P**ropter h̄ vocatus
est ager illa lingua eoz̄. **A**. acheldemach.
Hoc est ager sanḡnis vsqz̄ in diē hodiernū

Ite paupes et spūales habēt sepulturā et re-
quiem suā in xpī sanguīe pegrini videlicet q̄
oībo boīs et amicis etiā carnalibz ob amorē
dei renūtiāt. **H**uic concordat **I**bero. **M.** Tūc
impletū ē qđ dictū est p iheremiā pphetā di-
centē **E**t acceperūt trigīta argēteos ptiū ap-
pretiati. quē apptiauerūt a filiis isrl. et dede-
rūt eos ī agz figuli sicut constituit m̄ dñs. **I.**
Eāt at mane et ipi iudei nō itroierūt ī p̄tori-
um vt nō cōtamiarēt. s̄ māducarēt pasca-
·i· cibū pascale: q̄ nō erat licit? comedē nisi
psoīs mūdis **C**ōsidera h̄ iudeorū cecitatē.
metuebāt cōtamiari ex īgressu dom? homīs
gētīl? et tñ nō t̄iebāt īq̄nai ex puratiōe mor-
tis inocētis **Uñ Aug?** **C**ōsuetudo erat iude-
is ī festo pasche nō itraē domū alienigene-
Oīpia cecitas. **A**lieni iudicis p̄tio cōtami-
nai t̄iebāt et inocētē sanguīez fūdē nō time-
bāt **S**icut hodie nō comedūt neqz bibūt cū
xpianis vinū ā aliū potū p̄ aquā: et tñ san-
guīnē eoz et sudorē comedūt p vsurā **I**pi q̄
dē serui sūt et captiui. s̄ ipi ligūt mel de spīs
·i· laboībz xpianoz q̄bz laborāē deberēt. vt
videas eos xpianis laborātībz otari ingur-
gitari. s̄. crapula et ebrietate. supbiē vestībz
et huiuscemōi actitare: q̄z oīm exuberātia
vnde eis accrescit q̄ de xpianoz afflictione

atq; sudo e que sugut p vsua. No ergo ipi
nos deridet. ¶ Erunt ergo pylat? ad eos fo
ras et dixit eis. Quā accusacōez affertis adū
sus hoiez hūc? Respōdeēt et dixerēt ei. Si nō
es hō malefctōz: nō tibi tēdidissimus eū. Ita
honestos atq; vidicos putabant se eē iudei
vt quicqd facerēt aut dicerēt: totū bonū es
set. Sicut adhuc pluēs faciūt: i oībz factis
aut dictis suis seipos ppē statū suū bonos
reputātes et iustos. ¶ Iudei pfidissimi ma
lefactor est ille q̄ ifirmos vrōs auāuit. mor
tuos suscitauit. atq; p̄dicādo deū tēre docu
it. ac. ¶ Dixit ergo eis pylat? Accipite eū
vos et scdm legē vestrā iudicate. Dixerūt er
go ei iudei. Nobis non licet interficere quē
q̄. vt sermo ihu ipleret significās qua mor
te es hō moriturus. quē dixerāt. Jo. xij. Ecce as
cendim? iherosolimam et filius hoīs tradet
ac gentibz. et flagellabūt eū et crucifigetur
ac. Tunc ad formam posuerunt accusatio
nem dicentes. L. Hunc inuenimus subuer
tentē gentē nostrā et p̄hibētē tributa da
ri celsari et dicentē se xp̄m regem esse. Pyla
tus gentilis erat sciens iudeos plures habe
re sectas et errores. qm̄ aliqui eorum erāt sa
ducei. aliqui p̄barizei et aliqui essei. propē
quod p̄mam accusatiōz nō r̄putauit. Scdm

mentitum esse sciebat. qz forte audierat dñz
dixisse iudeis reddite q̄ sūt cesaris cesari. q̄c
Sed tertium tm̄ cōsiderabat viz qz esz rex qz
videbat derogare honori a ptati cesaris cui
iuaueat se velle eē fidelē. **N**ull? em̄ ausus fu
it se facere regem in orbe vniūso nisi habita
romanoꝝ licentia. **P**ylatus autē nullum re
gale signum videbat in xp̄o nō frequētiam
familie regal. neqz diuiciay opes ¶. **I**ntro
iuit ergo itez in pretorium pilatus. et voca
uit ih̄esū a dixit ei. **T**u es rex iudeoꝝ. **E**t re
spōdit ih̄s. **A** temetip̄o h̄ dicis an alij tibi
dixerunt de me. **R**espondit pylatus. **N**ūq̄d
ego iudeus sū. **Q**. d. nullus iudeus sū iō nec
h̄ de te dictaui. **G**ens tua a pontifices tui tra
diderūt te michi. **Q**uid fecisti. q. d. s̄m̄. **M**y.
de lira. **V**idetur qz tu sis in aliquo culpabilis
ex quo illi qui sūt de gente tua et tāte autoi
tatis sicut sūt pontifices te accusant. **R**espō
dit ih̄s. ¶. **R**egnū meū nō est de h̄ mūdo. i.
ptās mea et auctoritas non habet originē
ex cais mūdanis et electōe hoīm. **Q**uasi di
cēt sed; **A**ugustinū. **A**udite iudei a gētes.
nō ipedio dñationem nr̄ā; i h̄ mūdo. q̄d vul
tis amplius. **V**enite credendo ad regnum
quod non est de hoc mundo. **Q**uid est enim
eius regnum. nisi credentes in eum quibus

dicat de hoc mundo nō estis. q̄uis eos eē vel
let in mundo. **U**nde et hic non ait. regnum
meum non est in mundo sed non est de hoc
mūdo. **D**e mūdo em̄ est quicq̄d hoīm a deo
quidem creatum sed ex adam viciata stirpe
generatum est. **F**actū est aut̄ regnū iam nō
de mūdo quicq̄d inde in xp̄o r̄gnatū ē. **H**ic
enim xp̄us nos eruit de potestate tenebray
et transtulit in regnū filij caritatis sue. **H**ec
thomas in Glō cōti. sup Job. **I**. Si ex hoc
mundo esset regnum meū. ministri mei uti-
q̄ certarent pro me ut non traderer iudeis.
Sanct̄ thomas ubi s̄. **O**stendit hic r̄gnū
ei? qd̄ apud nos ē imbecillitatē. qm̄ a minist-
tris habet fortitudinem. superius vero r̄g-
nū sufficiens ē sibiūpi nullo idigēs. **S**i ergo
mai? ē illi regnū. volēs capt? ē seipm̄ r̄dēs
Nūc ergo regnum meū nō ē hinc. **A**ug? .
Nō dixit nō ē h̄. **H**ic est em̄ regnū ei? . vñ
in finē scli. h̄ns inē se ziyamā vsq̄ ad messē.
h̄ tñ nō ē hinc qz pegrinat̄ in mūdo. **D**ixit
itaq̄ ei pylat? . **R**. Ergo r̄x es tu. **R**espōdit
ib̄ s tu dicis. **I**. quia r̄x sum ego. **Q**. d. Ego
nō nego qd̄ tu dicis. h̄ nō tñ ad r̄gnandum
tēporaliter veni ut tu credis. **U**nde subdit .
Ego in hoc natus sum **N**yco. de **C**ozra. scz
natiuitate tpali. **E**t ad hoc vī i mūdū. **I**dē

scz naturā hūanā. assumendo vt testio^m phi
beam veritati. Hoc est non ad dñandū sed
ad veritatē dicēdū. Ois q̄ ē ex veritate: audit
vocem meā. Aug^o a Thomas. Audit vti
qz interioribz auribz. i. obedit mee voci. Ac
si diceret. credit michi. q̄ vero ait. Ois q̄ est
ex veritate. grām cōmēdauit q̄ s^m ppositum
vocat. Nam si naturā cogitē in qua creati su
mus. cum oēs veritas creauerit quis non ē
ex veritate. sed non oēs sūt q̄bz vt obediunt
veritati ex ipsa veritate prestat^r. Si em̄ dix
isset. ois qui audit vocē meam ex veritate ē.
ideo dictus ex veritate putaretur. quia obtē
pat veritati. non aut̄ h̄ dicit sed ait. ois qui
ex veritate est ac. p hoc non ideo ex veritate
est quia ei⁹ audit vocem. sed ideo audit quia
ex veritate est. i. quia hoc illi donum ex veri
tate collatū est. Job. viij. Qui est ex deo: ver
ba dei audit. ¶ Dicit ei pylatus Quid ē veri
tas? Theophilus. Nam fere ab omnibus
hominibz euauerat: a a cunctis erat incog
nita cū essent increduli. My. de Gorra. Hu
ius questionis responhionem pylatus nō ex
pectauit hac de causa sedz Alchviniū. quia
non erat dignus de veritate audire. qz eam
ī sua snia non seruauit. Aliam rationem as
signat Aug^o d. Cum dixisset pylatus. qd

est veritas. credo in mente illi velle continuo con-
suetudine iudeorum que solet eis dimitti vnum in
pascha. et ideo non expectavit ut responderet il-
li iherosolimitanus. ne mora fieret cum recoluisse morem quo
posset eis in pascha dimitti quod eum valde volu-
isse manifestum est. **Alia** ratio affigit **Crisostomum**.
quod vidit quod sit veritas difficile et longotempore in-
digente esse ratione et ideo timens dispendium temporis a-
nte auditum rursus festinavit ad iudeos redire
et dominum si posset liberare. **Et** hanc rationem
dicit **Albertus** esse probabiliorē. **Et** ideo cum hoc
dixisset iterum exiit ad iudeos. **¶** et ait ad pri-
ncipes sacerdotum et turbas. **M. l. j.** Ego nul-
lam causam inuenio in hoc homine. **Credebat** forte
quod iudei deberent ab accusatione desistere. **Sed**
considerantes iudei quod pilatus christum mittentem ab-
soluere easdem accusationes aggravarunt.
¶ d. **Comouit** populum doctorum per vniuersam iude-
am incipiens a galilea vsque huc. **Thomas**
Q. diceret. **Peruertit** populum nec in vna parte
tamen. **¶** **h** a galilea incipit et vsque huc peruenit tamen
per iudeam **Ambrosius**. **Accusat** autem dominus et ta-
cet quia defensione non indiget. **Ambrosius** defendi
qui timet vinci. non ergo accusatio tacen-
do confirmat. **¶** **h** despiciat non refellendo. **Quid**
ergo timeret que non ambiret salutem? **Malus**
omnem suam perdidit ut acquirat omnem. **Pylatus**

aũt audiens galileam iſterrogauit ſi homo
galileus eſt. ⁊ vt agnouit q̄ de herodis po
teſtate eſt emiſit eũ ad herodẽ. qz ⁊ ip̄e ihe
roſolimiſ eãtill diebꝫ. **H**ec eſt ſc̄da p̄ſ p̄me de
clarã qualiter iheſus ductus ſit ad herodẽ
Dn̄ q̄ ad iã notatũ textũ dicit **B**eda. q̄ pila
tus de p̄miſſa accuſatione non interrogaũdũ
dñm ratus ſeip̄m magis nacta occaſione cu
pit ab eo iudicando liberũ reddere. **E**t ne ẽ
eũ quẽ inſontẽ et p̄pter inuidiã traditũ cog
nouerat ſuãz daẽ cogeretur herodi eum mi
ſit audiendũ vt ip̄e potius eũ q̄ eiꝫ patrie te
trarcha exiſtebat vel abſolueret vel puniret
Qui ſc̄z herodes tũc t̄pis venerat i iherl̄m for
te ad vidẽdũ xp̄m. aut fortaſſẽ ad recõcili
andũ pylato cuiꝫ erat inimicꝫ. **H**erodes at
ſc̄dm **A**lbertũ. fuit q̄ **J**obãne iſfecit ⁊ cuiꝫ
p̄e pueros occidit ⁊ cui hereditaria malitia
fuit **S**ap̄. xiiij. **E**rat em̄ ſemẽ maledictũ ab
initio et naturalis malitia eoz̄ imutari nõ po
terat. **V**iſo ihu. i. p̄ntato ſibi quẽ añ interfici
endum queſiuerat. **L**uce. xiiij. **E**ri et va
de hĩc qz herodes q̄rit te iſterficere. **G**aiſus
eſt valde. **P**rou. j. **V**etãtũ malefecerit et ex
ultant in rebus peſſimis. **E**rat em̄ cupiẽs ex
multo t̄pe videre eum eo qz audierat multa
de illo: et ſp̄abat ſignum aliquod ab eo fieri

Super quo Albertus inquit. Erat enim cupiens
videre eum: non quidem ex deuotione sed quia
dolosus erat simulabat se signa querere sicut
iudei ad fidei iudeorum confortationem. Sed tamen
intra desideabat extinguere omne semen da
uid ut ipse solus regnaret. Interrogauit er
go eum multis sermonibus. At ipse nichil illi
respondebat. Ubi inquit Ambrosius. Tacu
it et nichil fecit quia nec illius crudelitas mere
batur videre diuina. et dominus in iactantiam de
clinabat. Et forte typice in herode omnes ipsius
designantur qui si legi non crediderunt et prophetis mi
rabilia christi opera in euangelio videre non possunt.
Item Gregorius. Inquisitus ergo redemptor ta
cuit. expectatque miracula adhibere contempsit. sese
quia apud se in occultis retinens eos quos exteio
ra querebat in gratos foris reliquit. magis eligens
apte a superbis despicere quam a non credentibus
uacua uoce laudari. Psal. liij. Sicut agnus cor
ra tondente: sic sine uoce fuit et non aperuit os su
um. Stabant autem Albertus sue malicie inimico
res principes sacerdotum et scribe constanter. id est peruersi
accusantes eum. Spreuit autem illum herodes cum
extitu suo et illuuit. et indutum veste alba remi
sit eum ad pylatum. Hic ponitur tertia pars prime
historie que est de ludibrosa reductione saluatoris ab
herode iteque ad pylatum. Job xxx. ca. Nunc

deridēt me iuniores tpe quorū prēs nō dig-
nabar ponē cū canibz gregi mei. **C**irca hāc
vestē albā saluatoris pie estimādū est q̄ sub
ito rēpint forte pannū vt fecerint p̄ illū fo-
ramen et collo dulcissimi saluatoris imposu-
erint derisorie. pro ludibrio. **D**eus autē p̄ is-
tam vestem albā mundā xp̄i nam atqz
vite innocentiam designauit **Dñ** **Amb.** **N**ō
ociosū est q̄ veste albā induit̄ ab herode .i
maculate tribuens inditia passiois q̄ agnō
dei sine macula cū gloria mūdi pctā suscipet
Et facti sūt amici herodes et pylatus i ip̄a die
Nam añ inimici erāt adiucē. **T**heophilus
et **T**homas dicūt. **A**ttēde dyabolū vbiqz
iūgētē disuncta vt xp̄i pagat necē. **E**rubes-
cam? ergo nos. si causa nr̄e salutis nec amī-
cos i pprio federe deseruam? **Amb.** .d. **I**n ty-
po etiā herodis atqz pylati q̄ amici ex in-
imicis p̄ ibm facti sūt plebis isrl̄ et ppli gētīl̄
figuā seruat̄ q̄ p̄ dñm passionē vtriusqz sit fu-
tura concordia. ita tñ vt p̄us pplūs nationum
capiat di v̄bū et ad pplm̄ iudeoz fidei sue de-
uocōz tñsmittat vt i illa q̄ gloria maiestatis
corp̄ nesciāt xp̄i qd̄ añ despererāt. **E**x hīs
ptz q̄liē lapis ille p̄us reprobat̄. tūc fact̄
ē lapis acialis siue āgularis nectens duos
muros iudeos scilicet et gentes v̄mōe fidei.

Pylatus at postquam reductus fuit ih̄s ab herode itez ad se videns quod nondum ab eo iudicando absolutus esset maiori studio cogitabat qualiter eum liberare possit. **I**o pro voluit ipse eum examinare. **S**ecundo corrigere. **T**ercio loco viuis victimis a iudicio liberis dimittere. **D**um sequitur. **I**. Pylatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit eis. **O**btulistis michi hunc hominem qui auertente populum. **E**t ecce ego contra vos inuestigans nullam causam inuenio in homine isto ex hiis in quibus eum accusatis. **S**ed neque herodes. **N**am remisimus vos ad illum. **E**t ecce nichil dignum morte actum est. **D**icit ibi **Alb.** Hoc ipse est miserabile auctorem salutis sic per diuisa iudicia distrabere. **I**er. 17. **Q**uid inueniunt presertim in me iniquitatis quod ambulauerunt per vanitatem et nauis facti sunt. **P**s. probasti domine cor meum et visitasti nocte. igne me examinasti et non est in me inuenta iniquitas. **I**gne enim inuidie et ire tantum iudeorum quam gentiliu examinatus vndique purus euadit. **I**tem **Ambrosius** dicit. **H**ic pylatus ih̄m absoluit iudicio. crucifigit misterio: ad herodem mittit. ad pylatum remittit. **D**um sequitur. **S**ed neque herodes. **E**t si vterque reum non pronunciat. aliene tamen crudelitatis studiis pylatus obsequitur. **T**heophilus. **I**tem ergo pylatus nec satis erga veritatem seuerus: quod timebat accusacionem. **D**ubiugit **E**medatum ergo illum

dimittā. **Beda.** **Q.** dicēt flagris illū et ludi
bris quātū iubetis afficiūm. dūmō inorū
sanguinem non scitiatis. **Hic** primo fluctu
at pylat⁹ reddēs se falsū iudicē emēdāē illū
volēs in q̄ causam emēdādi nō iueit. **Audi**
ētes h̄ iudei q̄ xp̄m vellet liberare. **m.** **Tūc**
accusabāt eū sūmī sacerdotes ī multis. **M.**
Ihs vero nichil respondit. **m.** **Pylat⁹** autē
rursus iterro gavit eū dicens. **m.** **Nō** rñdes
quitq̄. **Vides** ī q̄ntū te accusant. **M.** **Non**
audis q̄nta adūsū te dicūt testiomia. **Ihs** ā
pli⁹ nichil rñdit ita vt miraret⁹ p̄ses rebem
ter. **Dicit** ibi **Thōs.** **Q̄** em̄ multas h̄ntes
demōstracōes ex illis r̄bo. v̄tutis māsuēdi
nis. ⁊ huilitatis ei⁹. tñ ī ip̄z malignabāt. ⁊
puerso iuditio agebāt cōt̄ eū. p̄pt h̄ nichil
rñdit ⁊ si aliqñ rñdz. breuia tñ q̄dā dicit. ne
cōtinua taciturnitate p̄tinatīe op̄inio de ip̄so
accipiat. **Del** h̄m **Ibero** m. **Iō** ihs nichil res
pōdē voluit. ne crimē luēs dimitteret⁹ a p̄fi
de ⁊ crucis v̄litas differret. **M.** **I.** **m.** **Per**
diē aut̄ sollēnē cōsueueāt p̄ses dimitte p̄plō
vnū **M.** **m.** **Ex** victis quē voluissēt ⁊ quēcū
q̄z petissēt **Hoc** lex nō p̄cepit. h̄ cōsuetudi
nē fecit pylat⁹ dimitte di eis vnū ex victis li
berz ī pasca ī r̄cordacōez q̄ ⁊ ip̄i eo tpe liberi
educti eēt ex egipto vt sic eis mag⁹ placēt.

Habebat autē tūc vñū vinctū insignē q̄ dice-
batur barrabas. m. q̄ cū sedicios⁹ erat vict⁹.
q̄ in sedicōne fecerat homicidiū. ¶ et erat la-
tro. m. Et cū ascēdiss⁹ turba cepit rogare si-
cut sp̄ faciebat ill⁹ dieb⁹. **M.** Cōgregatis g⁹
ill⁹ dixit pylat⁹. ¶ Est cōsuetudo vob⁹ vt vñū
dimittā vob⁹ ī pasca. Quē g⁹ vultis dimittā
vob⁹? **Barrabā:** an ibm q̄ dicit⁹ p̄. m. Sciebat
enī q̄ pp̄t iudiā fēdidissent eū m. sūmī sacdo-
tes. Forte est iabat q̄ nō poterēt barrabā la-
tronē adro famosū atq; homicidā. **H**z si cē-
tū barrabas habuiss⁹ victo⁹ maluissent eos
om̄s dimitti liberos q̄ soluu ibm īnocētē
Vñ seq̄t⁹. **M.** m. p̄ncipes at sacerdotū ⁊ seni-
ores psuadebant pplis vt peterēt barrabā.
Helū vero p̄derēt **Jeremie** viij. Elegerunt
magis mortē q̄ vitā q̄ residuū erant de cog-
nacōe hac pessima. **R**ndēs at pylat⁹ ait ill⁹.
M. Quē vultis vob⁹ de duob⁹ dimitti? At il-
li diceēt **Barrabā**. ¶ **Exclāuit** g⁹ fil⁹ vniūsa
turba d. **Tolle** ⁊ dimitte nob⁹ barrabā. **Au-**
g⁹ de simbolo. **C**ecitas iudeoy. o furia fre-
neticoy. noli dimitte hūc s; barrabā. q̄d fu-
it aliud dicē. q̄ occīdat q̄ suscitāt mortuos
⁊ dimittat lat⁹ vt itey occīdat viuos. **Act**
3. Dixit homicidā petistis dai vob⁹ auctore vero
salutis it fecistis. **O** idig⁹ ⁊ ifelix scābiū. **Ecce**

quāta malicia malozū pfidoꝝ infeliūqꝫ iu
deozꝫ putabāt vt dicit **C**ris? se posse astruē
qꝫ ihus deterioꝝ esꝫ latrone et adeo neqꝫ vt
neqꝫ p pietate neqꝫ p festi pꝛogatiā deberꝫ
liberai. **A**mb. **N**on imerito homicide abso
lutiōꝝ petūt qꝫ flagitabant innocētis exiciū
Tales leges inīqtas habꝫ. vt qd̄ odeit ino
centia. scelꝫ diligat. **I**n q̄ tñ noīs iterpꝛtacō
spēm dat figurē. **B**arrabas em̄ pꝛis filiꝫ la
tie dicit. **A**lli ergo q̄bz dicit. **N**os ex pꝛē dy
abolo estis vero dei filio pꝛis sui filiū. i. anti
xp̄m prelaturi esse p̄dunt. **B**eda **H**ēt autē
iudeis vsꝫ hodie sua peticiō **Q**uia em̄ data si
bi optiōe p̄ ihu latrone p̄ saluatoꝝ ē it̄fectoꝝē
elegerūt meito salutē vitāqꝫ p̄diderūt. latroci
nijs se ac sediciōibꝫ intm̄ submerserūt vt a pa
triā rēgnū suū p̄diderūt **D**ixit itezꝫ pylatꝫ illꝫ
Quid ergo fatiā de ihu q̄ dꝫ xp̄s **D**icit oēs
crucifigat. **A**. **I**. **m**. **A**it illꝫ pꝛes. **Q**uid em̄
mali fecit. **I**. nullā cāꝫ mortis iueio i eo. **C**or
rīpiā ergo illū a dimittā. **A**. **m**. **A**t illi ista
bāt vocibꝫ inīgnis postulātes. vt crucifigēt
et inualescebāt voces eorum. **A**t illi magis
clamabant dicentes. **C**rucifigat. **V**t scꝫ qd̄
iuste a p̄ rationem obtinere nō poterāt saltē
obtinerent impoztuno clamore. **E**t tantum
de hora prima.

Hora tertia tres h3 ptes p^a e xpi flagella
co Secda coroco Tertia e . adiudicatio
Q^o ad p^m dz **M**. m. Vidēs at pylat^o q^o ni-
chil p^ficēt . s . ad libeācōz xpi . h mag^o tumult^o
t^o fiēt . s . ppli clamātis ad dñū p seductionē
facdotū . accepta aq̄ lauit man^o corā pplō d .
Innoēs e^o sū a sangue iusti h^o . **R**emigi^o .
Mos em̄ eāt apud antiq̄s vt cū vell^o q^o onde
se imunē eē ab aliq̄ crimie accepta aq̄ laua-
ret suas manus corā pplō **I**ō pylat^o dixit in-
noēs ego sū a sangne **N**y . de **G**oz . i . a san-
guis effusione iusti h^o . **V**os videritis . i . vos
videatis qd̄ faciatis vob̄ ipute^o nō m̄ **S**z ob
h^o nō fuit imun^o a culpa qz cū ess^o iudex tene-
nebat^o ex officio seruare iustitiā min^o tñ pec-
cauit q̄ iudei . qui hoc p^fecerūt atqz eū tēdide-
runt ex odio atqz inuidia . ip̄e aut dūtaxat ex
timore cesaris et fauore ppli iudeorū **D**ñ **L**eo
papa **E**xcessit g^o pylati culpā facin^o iudeo-
rū . h nec ip̄e euasit eātū q̄ reliq̄t p^riuū iuditi-
um ⁊ in crimie trāsijt alienū . **E**t rñdēs vniū
sus pplūs dixit . **S**anguis ei^o sup nos ⁊ sup
filios nostros **C**rib^o **I**ntuē aut et h^o iudeo-
rum multā isamiā eoz em̄ ipet^o et p^ricōsa ⁊
cupiscēcia nō p^rmittit eos q̄ oportz ispicere .
Et si sibi maledicūt dicētes **S**anguis ei^o su-
p nos . qd̄ ad filios maledōnē attrahūt . d .

Et sup filios nr̄os. Et tñ misericors de⁹ eorū
Inīaz non firmavit. h̄ ex eis et eorū filijs sus
cepit q̄ p̄nīaz agūt. Etem et paulus ex ip̄is
fuit: etiā multa milia eorū q̄ in iherosolimīs
crediderunt. **J**eromin⁹. Perseuerat vsq; ho
die hec imp̄ratio ⁊ sanguis xp̄i nō aufertur
ab eis. **U**bi notādū q̄ sanguis xp̄i fuit sup
eos. et in capite. et ī mēbris. ⁊ ī maīb. ⁊ in
pedib. **I**n capite qz occasione mortis xp̄i
facti sūt dñozum tp̄aliū serui cōsuales et ca
pitales. **I**tē in maīb qz occasiōe mortis xp̄i
facti sūt ociosi qz p̄pter eorū infidelitatē etiā
nō sūt ad diuersa opa manualia admitten
di. Sicut maxie nobiscū ī **A**lmania vagan
tur ociosi. ⁊ ideo sūt vsuarij. **I**tē ī pedib q̄a
ocasiōe mortis xp̄i hodie fere p̄ totū mun
dū negāt. **A**ug⁹ ī manuali suo sic loq̄tur de
eis **I**usto iudicio tuo dñe vt facy te stat⁹ va
ticiū ⁊ p̄mo mulctati sūt itelligētia oculoz
auriū fruge. ⁊ postea sicut vide⁹ p̄iecti sūt a
pp̄a sede ⁊ mie. dispersi palabūdi ⁊ celi so
liq; exortes vagāt p̄ orbē sine lege. sine re
ge. sine sac̄dote. sū oblatiōe. q̄bo etiā nec ad
uenay iue tra priaq; saltē restigio salutai ⁊
cedit. **M**ito talia patiūt. q̄ deū gl̄e liuoē po
ti⁹ q̄ iusticia crucifixerēt. **H**ec ille. **I**tē ī toto
corpe qz vulgait fert⁹ apud nos. q̄ etiā ī die

ista oēs viri sint sanguie fluidi it̄ . eos et nō
mulieres qz nulla mulierz legit̄ ī xp̄i mortē
cōsensisse. **¶** q̄t̄q̄t sit de h̄ t̄n̄ h̄ v̄z ē q̄ ī t̄m̄
fuit sanguis xp̄i sup eos maxie qui occasio
mortis x̄ fuer̄t . sicut de iuda q̄ seip̄m suspen
dit laq̄o et viscera pp̄ria in t̄rā effudit . **¶** Et de
pylato q̄ seip̄m occidit sicut legit̄ ī passiōli .
¶ Et sicut legit̄ de vindicta ḡuissima sup iude
os pp̄t mortē xp̄i subsequuta ī destructōe ihe
rusalē sc̄a p̄ **T**ytū et **V**espasianū vbi etiā tri
ginta iudei p̄ vno denario v̄diti fuer̄t . vt dicit
Hugo floziacēn̄ . et nongēta septē milia cap
tiua ducta vt ioseph̄ r̄fert vltio li° de iudai
co bello . atqz decies cētena milia celi sūt et fa
me pier̄t vt idē dicit . declarēs quō . āt̄iquū co
riū āt̄iquos vaginos et calcios . p̄ cibo habu
erit . p̄mmo finū boū p̄ q̄ q̄z etiā cloacas vi
mabāt ī cibū querētes modiciū p̄d̄ q̄tuor
atticis venūdabūt . **¶** Ibi etiā notādū q̄ ḡuī
eit sanguis xp̄i p̄ diuiaz iusticiā sup pctōres
q̄ xp̄z ḡuī affligūt pct̄s suis etiā it̄ xp̄ianos
Dn̄ q̄dā ī p̄sona xp̄i loq̄t̄ . **C**ur me ḡuīori pe
na criminum tuorū afflixisti quam pen̄ cru
cis in q̄ pependi **¶** Et sequit̄ . **G**rauior em̄ apud
me pctōz tuorū crux ē ī q̄ cotidie me sensio p̄
te crucifigi quā illa fuit quā p̄ te saluādū et
totū mūdū liberādum voluntarie ascēdi **¶** Et

aduertendum q̄ sicut sanguis xp̄i fuit illis
iudeis in damnationē. sic et nobis fuit in sa-
lutis opacoꝝ. **Heb. iiiiº.** Sanguis xp̄i emū-
dabit consciās nostras. **Sequitur. ¶.** Tunc er-
go apprehendit pylatus ihm̄ et flagellauit
Ps. Ego em̄ in flagella pat̄ sū et dolor me-
us in cōspectu meo semp. **Augº.** Ecce dñs
aptat̄ ad verbeā. ecce iam cedit̄ rumpit sanc-
tam carnem violentia flagelloꝝ. repetitis ic-
tibus crudelia verbeā scapularum terga cō-
scindunt. p̄ch̄ dolor iacet extensus añ homi-
nem de? ⁊ suppliciū patit̄ rei in quo nullum
p̄cti restigiū potuit inueniri. **Circa hanc do-**
mini ih̄u flagellationem acerbissimā cōtem-
plari poterit aīa deuota. qualē p̄mo xp̄s de-
nudat̄ fuit et exutus veste alba qua eū he-
rodes indueāt. steteit nudus. pauperrimº
ac verecūdia subfusus corā ibidē existētibus
Secūdo. qualiter ligauerint eū durissime ad
quādam columnam lapideam. Tertio quā
acriter atq; crudeliter verberauerūt regem
glorie flagellis nodosis atq; v̄gis aculeatis
ita q̄ de corpe eius sanctissimo sanguis su-
us roseus emanans vt inquit Hugo super
lucam et p̄ totum corpus eius fluēs vt Bri-
gitta ait corpusq; suum cādidissimū rubri-
cans vt. b. Bñdº in cōtemplacōmb; dicit. ⁊

vndiq; fluens in colūpnā cui alligatus est
vsq; hodie sua vestigia dereliquit **Unde** **Be-**
da sup lucā ait. **Q** columna vsq; hodie cui
xp̄s alligatus est dñici cruoris vestigia cer-
ta demōstrat **Et** concordat mḡr in hystoia
scolastica vbi dicit. **A**dhuc columna cui al-
ligatus fuit ihesus vestigia cruoris ostēdit
Cuius colonne maior ps fertur in ecclesia
esse mōtis syon in iherusalem. **R**eliqua ro-
me est i eccia sancte praxedis v̄ginis. **I**tem
xp̄us sic vulneābat̄ per totū suum sacratissi-
mū corp̄. q̄ a planta pedis vsq; ad v̄ticē
non inueniebat̄ in eo sanitas vt scribit **A**n-
s̄ in planctu v̄giali. **Q**uia sup addebāt pla-
gam sup plagam. vt **A**mbrosi⁹ dicit **L**iuo-
rē sup liuorē vsq; tā ipi quā inspectores fati-
gati iuberēt eū a columna dissolui. **D**e hac
grauissima flagellatiōe inq̄t etiā. b. **B**ernb.
O bone ihu quo diris v̄berib; ad statuā es-
duct⁹. ⁊ circa ip̄am tā strictissime ligat⁹ q̄
sanguis tu⁹ de v̄nguibo tuis stillabat. **S**icq;
tā a t̄go q̄ añ flagellat⁹. q̄ cutis tua teneri-
sima nodis flagelloꝝ cū carne ⁊ sanguine.
adhēbat ita vt a plāta pedis vsq; ad v̄ticē nō
ess̄ i te sanitas **I**te **B**ouētūā i plāctu suo de is-
ta dñi flagellatiōe sic loq̄t̄. **O** cū q̄nta q̄ntita-
te putas illū sac̄tissimū sanguinē de conciso

corpore distillasse in terram. quanto fremitu putas
flagellatum dulcissimum in bonum quod idcirco aduene-
rat. ut nos a flagellis eternis liberaret. sicut
propheta de eo dixit. **C**ircūdederunt me viri
mendaces sine causa flagellis ceciderunt me.
Hanc autem flagellacionem disposuit pylatus **5^m**
Crisostomus ut iudei saturati flagellis christi. eum amplius
persequi cessarent. **S**ed hinc flagellis ipsius iu-
dei necdum satiati. dixerunt forte ministris pyla-
ti ut ei illuderent tamquam vano regi qui regnare et
dominari vellet et non possit. **E**t ideo quod ad secundam parte
tertie que est de illusione atque correctione domini in bonum di-
cit **M. m.** Milites autem perfidis suscipientes ipsum
dixerunt eum interius in atrium portorii **A**mos. viij. Se-
pati estis in die malum quod appropinquatis solio iu-
stitatis. **E**t congregauerunt ad eum uniuersam cohortem
et exeuntes eum. m. induerunt eum veste purpu-
rea et clamidem cocineam circūdederunt eum **J**e-
rx. Factus sum in derisu omni populo meo. **P**s. **D**es qui
videbant me: deriserunt me **N. l.** Et plectentes
coronam de spinis posuerunt super caput eius **C**a-
iij. Egredimini filie sion et videte regem salamo-
nem in dyademate qui coronauit eum manibus suis.
N. Et dederunt arundines in dexteram eius et venie-
bant et illudebant ei. **N.** Et genuflexo ante eum
Eccl. xix. Est qui nequit se humiliat: interiore autem
eius pleno sunt dolo. m. ceperunt salutare.

adorantes eū et dicentes. **Aue** rex iudeorum. **Psal-**
xxix. Appropinquat populus iste ore suo et labi-
is me honorat: cor autem eorum longe est a me. **J.**
Et dabant ei alaphas. **Job xvi.** Exprobra-
tes percussit maxillam meam et saturati sunt peis
meis. **Et** expuētes in eū acceperunt arundinem et
percussit eum in capite. **Ponunt** hō septem illusio-
nes quibus ipsi affecerunt dulcissimum iherosolimam. Pri-
mo induit eum antiquum purpureum indumentum in de-
risionem. Confusionem et contemptum. **Secundo** plectentes
coronam de spinis acutissimis imposuerunt capiti
eius reuerendissimo ac tenerrimo irrisorie per
dyademate regali vel regio ut dicit **Glō.** **Et**
voluit quodammodo quod hanc coronam spineam sibi cum mag-
nis lignis acriter imposuerunt. **Dicit Albertus** super
Matth. **Et** plectentes coronam de spinis hoc est de
iudicis spiritibus et aculeatis que plerumque fuerunt ad
modum capillorum ferre et aculei confusi fuerunt ad
intus oculi ut caput perungerent. **Et** ergo **secundum**
Bartholomaeum. Caput illud diuinum perforauerunt et usque
ad cerebrum tenerritudinem perueniunt. **Tercio** de-
derunt ei subsannationem ac despectum barundierum in
dexteram eius per sceptro regali. **Quarto** genuflexo
ante eum illudebant ei. **D.** **Aue** rex iudeorum. **Q.** di-
ceret **Q** tu homo vilis et miser ut quod te regem facis
Voluisti regnare et non potes. **Quinto** eum alaphas
percussit. que illusio fuit magis dispiciua et perniciosa

Albertus. Adorantes eū falsa adoratione et
irrisoria vt deum: et salutantes vt regē: ala
pbizauerunt vt fatuum. Sexto expuebāt i
eū tāq̄ in psonā vilē et dēptibile. Septio
accipiebāt arūdinē de manu ei? et pcutiebāt
caput ei? **N**y. de. lyra. Et rōe contēpt? et ra
tione doloris infligendi scz vt spine fortius
capiti ei? ifigerēt. De hīs oīb? dicit **C**ris?
Que ergo erit nobis cuiā de reliquo si p con
tumelias ab aliq̄ patimur: postq̄ xp̄s h̄ pas
sus est. Etenim qd̄ fiebat in xp̄z vltim? ter
minus d̄tumelie erat. nec vna p̄tacula tm̄. s̄
vniuersum corpus patiebatur iurias. **C**as
put p coronā et barundinē et colaphas **F**a
ties qz ispuebat. **G**ene qz alapis cedebātur
Totū corpus p flagella. et qz denudatū est
et p circumdationem clamidis et p fictā ad
orationē. **M**anus p arundiez quā dederūt ei
p scepro. **A**c si timerēt si aliquid pretimit
terēt ḡuissime p̄sūpcōis. **H**ero? mistice hec
exponit d. **M**os autē intelligamus h̄ misti
ce. qm̄ et **C**ayphas dixit oportet vnū hoīez
mori pro omnib? nesciēs quid dicēt **D**ic et
isti quodcūqz fecerūt licet alia mēte tñ fecerūt
tñ nobis q̄ credim? sacramenta tribuebant
In clamide cocinea opa gētū cruēta susten
tat **I**n corona sp̄ica maledēz soluit ātiquū **I**n

calamo venenata occidit aialia siue calamū
tenebat ī manu vt saclegiū scribēt iudeorū
Seq̄t̄. **Er̄nt** g^o itez pylat^o foās ⁊ dixit eis
Ecce adduco eū foras vob̄ vt agnoscat̄. qz
nullā ī eo iueio cāz. **Er̄nt** ergo ihs portans
spineā coronā ⁊ purpureū vestimētū **Et** dixit
eis. **Ecce** homo. **Cum** ergo vidisset eū pō
tīfices et ministri clamabant dicētes. **Cru-**
cifige crucifige eum. **Dicit** eis pylatus. **Acci-**
pite eum vos ⁊ crucifigite **Ego** em̄ non iue-
nio in eo causam. **Responderūt** iudei. **Nos**
legem habemus et scdm̄ legem debet mori.
qz filiū dei se fecit. **Cum** ergo audisset pyla-
tus hunc sermonem: mag^o timuit. **Nō** pp̄t
legis verba h̄ pp̄ter factū enorme. qz filiū
dei oblatum sic flagellari et spinis coronari
fecisset. **Et** iō etiā timuit vt d̄t **Glō.** **Ne** apud
cesarem accusaretur romanū de crimine lese
maiestatis qui maiorem eo iudicasset. qui
potius ad imperatorem q̄ ad eum pertinuis-
set et quem imperator romanus solus iu-
dicare debuisset: **Et** ingressus est iterum in
pretorium et dicit ad ihesum. **Unde** es tu?
Ihesus autem responsum non dedit ei **Idō**
quia superius pylato de hoc satis dixerat.
scilicet regnum meum non est de hoc mun-
do. **Item** non respondit propter questiois

difficultatem. cuius solutionem pylatus ca-
pere non potuisset. **Psal.** liij. Generationem
eius q̄s enarrabit. **Item** ideo s^m **Aug^m** vt
ostenderet suam patientiam qz tacuit nō vt
reus sed vt agnus simplex et mansuetus.
Item nobis in exemplum quo ad illud **Eccā**
3°. **Ubi** non es auditus: quia ibi non effun-
das sermonem. **Dicit** ergo ei pylatus. **Mi-**
chi non loqueris. **Nescis** quia habeo potes-
tatem crucifigere te et potestatem habeo di-
mittere te. **Per** que v̄ba s^m **Crisostimū** py-
latus seipsum cōdemnavit. quia si totum in
sua potestate positum fuerat. nullam causā
excusacōis in nouissimo die habebit si in-
nocentem non dimittebat. **Unde** xp̄s pyla-
tū in iudicio iudicabit d. **Matth.** xij. **Ex** ore
tuo te iudico serue neq̄. **Respondit** ihesus
Non haberes potestatem aduersus me vl-
lam nisi tibi datum esset desuper idest a deo
permissum et a romanis cōmissum **Propte-**
rea qui tradidit metibi maius peccatum ha-
bet **Augustinus** i originali dicit. qz qui pec-
cat ex auaricia aut inuidia: peccat plus q̄
qui ex timore peccat. **Modo** Judas ex aua-
ricia iudei ex inuidia. **Pylatus** vero ex ti-
more humano xp̄istum occidunt. **Unde**
iude et iudeorum peccatum grauius est.

Et exide q̄rebat pylat⁹ dimitte eū. Iudei at
clamabāt. d. Si hūc dimittis: nō es amic⁹
cesaris. Ista dimnatio traxit pylatū a bono
pposito q̄ itēdebat xp̄m liberaē. Aug⁹. Im
pudēt pylate timiūsu magis timēs hoīez q̄
deū. Cris⁹. Pylatus timuit regē terrenum
magis q̄ regem angelozum Pylatus autē
cum audisset hos sermones. adduxit foras
ibm et sedit p̄ tribunali in loco qui dicit ly
costratos: hebrayce autem gabbata. Sedē
te autem eo pro tribunali misit ad eum vx
or eius dicēs. Nichil tibi et iusto illi. Mul
ta enim passa sum hodie per visum p̄pter
eum Glosa dicit q̄ dyabolus iam cōiectuā
bat misterium crucis ex xp̄i passi patientia
et ex gaudio patrum in limbo existentium.
Ideo vxori pylati dyabolus apparuit. mo
uens eam terroribus ad liberationem xp̄i.
Sciebat enim dyabol⁹ dictū de eo p̄ p̄phe
tam *Ysa. liij.* Sicut ovis corā tondebe se ob
mutescet ⁊ nō apiet os suū. Erat autē paral
ceue pasce hoā q̄si sexta. Et dicit iudeis. Ecce
rex vester Illi autē clamabāt. Tolle tolle cru
cifige eū. Dicit eis pylatus. Regē vram cru
cifigam. Responderūt p̄tiffices. Nō hēm⁹
regē nisi cesarē. Ex q̄ autē xp̄m regem celestē
negauerunt et cesarem regem terrestrem

elegerunt iusto dei iudicio factum est vt eg
no celesti priuarētur et seruituti perpetue re
gi romanorum subderentur. **P**er hoc etiam
plane patet aduenisse tempus messie ex q̄
fatentur ex se non habere regem de sua gen
te. quia illi q̄ preerant ex parte romanorū .
non erant proprie reges sed tetrarche . vt de
eis fuit prophetatum **Gen.** penultimo . per
iacob patriarcham i extremis positum q̄ cō
gregans omnes filios suos dixit eis . **C**on
gregamini vt annuntiem vobis que ventura
sunt . **E**t benedicens **J**udam dixit ei . **N**on
auferetur sceptrum de iuda q̄ . donec veniat
qui mittendus est **S**equitur . m . **T**ūc pyla
tus volēs satisfacere populo adiudicauit pe
titionem fieri eorum . **M . I . m .** **D**imisit autē
illis barabā . **I .** illum qui propter homicidi
um et sedicōz missus fuerat in carcerem quē
petebant . **M . I . m .** **I**hesum vero flagellatū
tradidit volūtati eorum . vt crucifereetur . **P**a
tet ex hoc textu qualiter sūma iusticia . atqz
iustissimus oīm futurus iudex innocēter p
nobis ad mortem est iudicatus quasi sub h
verborum tenore . quo sentētiantes ad mor
tem maleficiētes . vtuntur : **A**c si dixiss̄ ppy
latus **E**go sententio te de vita ad mortē : **E**t
tantum de hora tertia

Hora Sexta similiter tres principa-
les habet ptes. Prima est miserabi-
lis atq; ignominiosa ibu xpi educ-
tio ad locū supplicij. Secda est sequētū xpm
mulierum fletus et lamētatio. Tertia ē eius-
dem ibu xpi penosissima crucifixio. Primā
ptem possumus punctatim intueri. Primo q̄
liter exuerunt eum purpura. ⁊ reinduerunt
ipm vestimentis suis. vt melius ab homini-
bus agnosceret in veste sua: et maiorem vere-
cundiam suscipet corā hominibus ab aspiciē-
tibus. Secdo imposuerunt lignum crucis. lō-
gum grossum ⁊ multū graue sup humeros
suos delicatissimos. vt portaret ipsum ad lo-
cum ignominiose mortis. vt sic eius cōtinua
visione et portandi fatigatione ḡuaret iterū
us et exteri. Tertio associauerūt sibi duos
latrones. secū dēnatos. q̄ ducebāt cū eo 3.
Hoc filē factū est ei ad maiore d̄fusionē. vt
ex eorū societate amplius ⁊ forti⁹ diffama-
ret. quasi esset latro atq; peior illis. Quarto
duxerūt eū miserissime et publice cum imprope-
rio valde magno tamq̄ malefactorē. extra
ppriam ciuitatē. in locū caluariae sic dictū. vt
credo a decaluatis cadauerū capitibus ibidem
iacentibus. Qui quidē locus fetid⁹ erat horri-
bilis hoībus. Ibidem em̄ maleficia plectebant.

a forte canes atq; alia morticina exoriabā
tur. Ductus est autem ihs̄ despectissime so-
lus et ab omnib; suis dilectissimis amicis
et apostolis alienatus. Vbi enim erat petr⁹
qui dixerat. Dñe tecum patus sum et in car-
cerem et in mortem ire. Credendum est pie
q; forte sub cruce miserabiliter deficiens ceci-
derit in terrā. et q; immites iudei calcauerūt
eum pedib; et crūib; aut forsan fune. quo
cinctus eāt eum impetiose releuauerunt. et
impulerunt ad ambulandum. festinauerūt
estimo multum cum eo vt citius viderent. a
impulerunt forte per vias et loca magis
aspeā et petrosa sibi in tormentum. Sequi-
tur de hac miserabili educatione textus. **M.**
.m. Tūc exuentes eum purpura induerūt
eum vestimentis suis. **M. .j. .l.** Et suscepē
eū a eduxerūt eū vt crucifigerēt. **.j.** Et baiu-
lās sibi crucē exiuit ī eū q; dicit̄ caluarie loc⁹
hebraice golgata. **.l.** Et cum ducerent eum.
.M. exētes inuenerunt hominē cyreneum
no mine simonem. **.l.** venientē de villa. **.m.** pa-
trē alexādrī a ruffi. Dicūt̄ hñ duo discipuli
dñm fuisse. **.M. .m.** Hūc appbēderūt a angaia
uerūt vt tolleret crucē ei⁹. **.l.** Et imposuerūt il-
li crucē portae post ihs̄m. Cū em̄ dulcissim⁹
dñs ihs̄ ī hac via gūit̄ pōde crucis de p̄ssus

fuisse. et ita fatigatus propter labores et penas.
propter flagellationem. et coronationem. propter
illusiones et passionem. et ceteros cruciatus
quos tota nocte et etiam de die usque ad illam
horam sustinuit. lento gradu iaceret. et cru-
cem amplius portare non valeret. deposuit
eam ut legitur in libro de vita christi. ut aliquan-
tulum pausaret et respiraret. Tunc ministri
piloti hoc videntes angustiauerunt prefatum
simonem gentile. videlicet robustum reuerentem de vil-
la. qui ut dicit Hieronymus de. Gora extra civitatem
occurrit eis eundo ad civitatem. ut portaret
crucem post ipsum. Hoc fecerunt ut ostenderet
eum esse hominem fatigatum. et sic non crederetur dei
filius: Non fecerunt ex misericordia ut christo
opereretur. sed ex duricia ut citius crucifige-
retur. Et ideo festinauerunt cum eo. Et sicut
ait Bernardus. Ipsum tanquam azimum impu-
lerunt. quia timuerunt ne pilatus sententiam
reuocaret. quia voluntatem dimittendi
eum ostenderat. Item lignum crucis adeo
prophanum atque ignominiosum tunc repu-
tabatur: quod nullus eorum portare nec tan-
gere voluit. Sequitur. Sequebatur autem
illum multa turba populi et mulierum que
plangebant et lamentabantur eum. Seque-
bantur eum multi tam iudeorum quam gentiliu[m]

sed non eadem mente quidam em̄ leti vt vi-
derēt moriētē quem oderāt viuētē. quidam
tristes vt lamentarētur. i. plangerēt mortu-
um. i. moriētē quē dilexerāt viuū. Et hoc
specialiter fecerunt mulieres deuote que fle-
bant et spaciebantur ei. ac pre nimio dolo-
re percutiebant pectora sua videntes domi-
num ita fatigatum crucē grandem et graue
portare. **H**ec tristabāt s^m Glō de vita cor-
porali q̄ in xp̄o morte esset finiēda. Et s^m
Bñb. i. stempla. Mater xp̄i mestissima be-
ata virgo maria etiam inter illas erat et sus-
tentabatur ab eis q̄ se sustentare nō valebat
Ibi p̄dēdū est quantū spassa fuerit beata
maria vnicō filio suo. **C**erte ip̄a vt Bernb
dicit exemplū doloris oīb; amātib; xp̄; fu-
it. Et sic hēt i libro de vita xp̄i. qz vero mes-
ta mater et merore defecta p̄t multitudiez
p̄li appropinquaē filio suo carissimo nō po-
terat nec eum videre iuit p̄ aliam viam bre-
uiorem cū sociab; suis et Jobe. vt alios p̄-
cedēs valeret eidē appropinquare. Et cū eū
obuium haberet cernens eū tā miserabiliter
vulneratū et sic oneratum ligno tā grādi qd̄
ante non videāt et sup humeros i maxima
lassitudine baiulaēt pene examinata facta
est et ita virib; destituta sicut dicit q̄ etiam

in terrā corruerat. et pre angustia nec ei ver-
bū dare poterat. nec dñs sibi. accelerat? ab
hijs qui eum ducebant. **C**redibile ē s^m **B**er-
nardū in cōtemplacōibz. q̄ ipsa libēter por-
tass̄ crucem si potuiss̄: et q̄uis non poss̄ ta-
men libenter accepisset eam. **N**ulli autē
credere licet. q̄ beata virgo impatiens fuit.
aut ratione vel sensu priuata. s̄ in omni xp̄i
passione patientissima ac discretissima. **A**t
tamen pie creditur. quāuis euangeliste spe-
cialiter non exp̄mant. q̄ ex magna et int̄a
passione. multas lacrimas ex v̄gineis o-
culis fuderit. **N**on em̄ se poterat maternū pec-
tus cōtinere. q̄n filio suo dilectissimo cōpate-
retur. **I**ugentibz vero ac lamentatibz mulie-
ribz dixit dñs. **I**. Filie iherl̄m nolite flē sup
me. sed sup ipsas flete ⁊ super filios vr̄os.
Qm̄ ecce veniet dies in qbz dicent. **B**te ste-
riles et ventres qui non genuerūt: et vbera q̄
nō lactauerūt. **Q**uantū ad h̄r̄z hoc dixit xp̄s
quantum ad captiuitatem ciuitatis iherl̄m q̄
debebat venire sup aliquos eoz ⁊ sup filios
eoz. **S**ed quod subdit **T**ūc veniet dies ac.
Hoc fuit eodem subuersionis tempore im-
pletum. quando tunc steriles fuerunt ma-
gis beate: quia ille licet viderint miseras in
se. tamen non in filijs. **Q** autē dicit. **T**unc

incipient dicere montibus tunc fuit etiam tunc
impletum quoniam iudei expulsi in cauernis et latibus
lis se absconderunt. **De q̄t̄.** Qz si in viridi lig
no h̄ faciunt in arido q̄d fiet. **Hoc** intelligitur
de eorum excecata pertinacia q̄ de die in diem est
augmentata sicut appet adhuc q̄ vsq; hodie in
ter omnes miseras quas sustinet ad fidem ca
tholicam se conuertere non conatur. h̄ obrep
nunt. **P**ossumus prefata v̄ba sic intelligere
Qz si in viridi. i. filij vestri in viridi h̄ faciunt. i. in
me. **I**n arido quid fiet. i. ap̄lis meis filijs ves
tris q̄ aridum sunt respectu ad xpm. **Alē s̄m**
Myco. de **Goera** et est idē **Qz** si in viridi. i.
in xpo oim̄ virtutū virore virēti h̄ faciunt. i.
tot tormēta inferunt iniqui. **I**n arido. i. in
peccore omni virore grē destituto q̄d fiet. q̄i
diceret **G**rauius punietur. **I**n **G**losa. Viride
lignum est xps et electi eius. **A**ridum impij
et peccatores. **U**nde dicit **B**eda. **S**i ego q̄ pec
catum nō feci vite lignum appellatus sine ig
ne passionis a mundo non exeo: q̄d putas
eis manere tormenti q̄ fructibus sunt vacui.
Bernb. **S**i tu dñe arbor sancta lignū fructi
fer et benedictū tm̄ pateris. q̄d erit de nob̄
miseris qui sumus lignum ficum et aptū pro
igne. **D**ucebāt aut̄ et alij duo neq̄ cum eo
vt interficerentur. **S**equitur tertia ps̄ septe

que subdiuiditur in preambula ad crucifixi
onem. et in ea que sustinuit atq; locutus est
in cruce vsq; ad expiracōz. **P**reambula con
clauacōis ibi fuerūt amara potatio atq; pe
nositima vestimēti sui spoliacō. **D**e potatiōe
dicit textus. **M. I. m.** Et postq̄ venerūt in lo
cum qui dicitur caluarie dederunt ei vinū mir
ratū bibere cū. **M. felle mixtū** et legitur in q̄
dā libro iudeorum. q̄ vulgarit̄ dicitur **T**hal
mudt. hāc fuisse iudeis vsuetudinē. vt plec
tēdos morte prius vino aromatico iebriarēt
vt sic mortē suauit̄ aut iocundiū sustinerēt
Et h̄ facti occasionem. forte superserunt ex
verbo **S**alamonis **Proū. xij.** **D**ate hīceram
merētibus. et vinum hīs qui amaro sūt ani
mo c̄. **F**ecerūt etiā hoc ipsum vt appēt misē
ricordes hoībus. **U**nde in singulis ciuitatibus
fuerunt honeste p̄sone siue matrone que ex
deuotione tale vinum aromaticū vsitiebant
et ministrabant damnatis ad mortē. **S**ed
attende ibi crudelitatem et impietatē iudeo
rum. qui verisimiliter credūt tale vinū xp̄o
ministratū a deuotis mulieribus ebibisse. **Q**ū
pro illo ministrabāt potum amariū. quē
euāgeliste descripsērūt vt s̄ pt̄. **S**equit̄. **M.**
Et cū gustass̄ noluit bibē. **C**ū gustass̄. i. os
apposuis̄ vel payde illo accepiss̄ noluit bibē

Propter duo. **P**rimo vt ostēdēt iniquitas ta-
lem potū ministratiū. **S**ecdo vt significetur
velocitas resurrectionis ipi. **G**regori. **G**ul-
tauit vinum h̄ bibē noluit. qz mortis amari-
tudinem quā gustaturus erat momentane-
am et cito in dulcedinem cōuertēdā signifi-
cabat qz tertia die resurrectionis erat. **P**ro-
secdo p̄ambulo & clauationis ē notādū. qz cū
xp̄s in loco horribilissimo ess̄. volētes eum
cruafigere. expoliauerūt eū suis vestibz ante
cruce[m] corā omni p̄plō vt v̄to et frigori nu-
d̄ exponēt. et nudum cruci affigerēt. **E**t h̄
factū ē cū mar̄io doloē vt iqt **B**ernb. i. dte.
ptz h̄ cuiqz inspectanti. **N**ā vt ibidē **B**ernb.
dicit. **V**estis interior adhebat ei fortit̄ san-
guine flagellacōis. i. fortit̄ & pacta fuit eius
corp̄i sanguineis vulneribz q̄ ex flagellatio-
ne suscepāt. **E**t iō qn̄ exuebat̄ ōnia vulne-
ra de nouo sūt apta. ita qd̄ vesilē ei? sanguis
recenter per totum eius sanctissimū corp̄
p̄fluxit. **E**t sic doluit tūc forte plus q̄ i ip̄a
flagellatione. **Q**ūnt? dolor vt ait **B**ernb.
in contem. fuit matri sc̄issime cum aspiceret
ista. **E**t vt **B**ernb. et **A**ncelmus dicunt qz
mater eius amantissima beata virgo maia
plena anxietate velamen siue velum capitis
sui accipiens. circumligauerit lumbis eius

Unde **B**onauētura dicit q̄ nud⁹ distent⁹ sit
xp̄us in cruce. nisi tantūmodo circūtectus re
nes sudario. **A**nima deuota. **V**olue et re
uolue vt inq̄t **B**ñb. huc atq; illuc dñcū coz
p⁹ et vbiq; inuemies dolorem vbiq; cruozē.

Sequit̄ nūc de xp̄i conclauiōe q̄ acerbis
sima fuit. **D**einde cruce pata vt **B**ernb ait
militēs. i. tortozēs ministri pilati gētilēs cru
cifixerunt eum vt oēs euangeliste attestant̄
Albertus sup **M**ar. truculēt⁹ et atrocit̄. **U**n̄
textus. **q.** **T**unc crucifixerunt eū et duos la
trones. **I.** cum eo hincinde vnum a dextris
alter⁹ a sinistris. **I.** mediū aut̄ ib̄m. **E**t imple
ta est scripturā que dicit **E**t cū iniquis depu
tat⁹ ē **P**sa. liij. **Q**ualiter autem dñs cruci
fixus sit euangeliste non scribūt. **S**ed q̄dā
dicūt q̄ ministri pylati tortozēs arripuerūt
innocentem dñm et nudū dire sicut q̄dā di
cunt et signanter bonauētura super lignum
cruis qd̄ i terra iacuerat piecērt et in modū
pellis extēderūt. et vt aliq̄ dicūt p̄us foāmi
na in cruce fecerunt. **P**rimoq; vnā manū cū
clauo duro ac ferreo cruci affixerunt **T**unc
humozēs vt inq̄t **M.** de liā ad locū illū lesū
currerunt et sic nerui versus illam ptem ē
tracti fuerunt. **S**cdo cū aliam manum ocla
uaē vellēt brachium xp̄i non poterat aliud

f

foramen i cruce attingere. eo qz nimis tmo
te distabat. **Q**b hoc fumbis ipm violentē re-
traxerunt. vt manū illā ad locū foraminis
in ligno crucis educerēt. quo facto filē clauū
eidem manui incusserūt. **T**ertio cū pedibus
simili modo fecerunt. qz foramen infra pe-
des etiā nimis distabat. ideo fumbis eū tra-
hendo. itantū prolongauerunt vt pedes fo-
ramini coaptarēt. **E**t qz crux arcta erat. vnū
pedem supra aliū posuerunt. atqz magnum
duz ferreūqz clauū p ābos pedes pausserūt.
Dicit **B**ib. qz clauū isti nō erāt acuti. s̄ q̄dri.
valde ⁊ obtusi. in acumibz. q̄ nō tm̄ carnem
penetrabāt. sed etiam ip̄az carnē secum. ⁊ of-
sa intra ligna portabant. et sic dolorē nimīū
inferebāt. **S**ic igitur amantissimus dñs et
innocentissimus. amarissime atqz durissime
cruci affixus. clauis grossis ac ferreis. cutē
⁊ carnē neruos et venas ⁊ spages ossiū dif-
sipātibz ⁊ clauat⁹ fuit. **Q**uibz ei⁹ dulcibz at
qz sancti⁹ manibz ⁊ pedibz p̄fossis. vt dicūt
doctores. totū eius sanctissimū corp⁹. sic dex-
troz sū ⁊ sinistroz sū sursum et deorsū. discēde-
batur vt oīa ossa ei⁹ valeant numerari. **I**ta
em̄ adimpletū est quod dixit dauid i ei⁹ p̄-
sona i psalterio. **F**oderunt man⁹ meas ⁊ pe-
des meos: dinumerauerunt omīa ossa mea

Ubi dicit **G**losa. ppe describitur hic pena cru-
cis et non poterat melius describi corporis diste-
ctio in ligno. quod ut diceret diminuerunt
omnia ossa mea dinumerauerunt. id est dimume-
rabilia fecerunt. **U**bi notandum secundum **A**lbertum
magnum quod in corpore hominis sunt ducenta et sep-
tuaginta sex ossa circa quorum diuisionem ho-
mo pati potest. **E**t ideo prope fidelis christiane. quan-
ti doloris fuit hec extensio et clauacō christi
cum manibus et pedibus in cruce. **M**anus enim et
pedes sunt loca magis neruosa. et quanto locus
magis neruosus. tanto plus dolorosus prope
quod dicit. **S.** **T**homas in tertia parte summe
quod mors confixorum in cruce est acerbissima quia
configuntur in locis neruosis. et magis sen-
sibilibus. scilicet manibus et pedibus. et ipsum
pondus corporis pendentis continue auget
dolorem. **E**x hoc patet quod christi mors qui tali-
ter crucifixus fuit fuit acerbissima. **P**ost hunc
cum christus dominus esset crucifixus. cruce
in terra iacente dicunt quidam et signanter
Inno centius papa tertius. quod eleuauerunt
cruce cum eo in sublime. et foraminum quod pa-
rauerant. et seuerant in trunco magno in quo-
dam lapide scisso seu rupe defosso fortissime
infixerunt et bene firmauerunt ut lignum cru-
cis cum christo cadere nequeret. **D**e hac eleuatiōe

crucis cū xp̄o dicit **Cris?** • Cum ib̄s crucifi-
xus leuaretur • et ipsa crux in cauatam rupē
locaretur • tunc maximus clamor diuersarū
uocum • flentium • et letantium • audiebatur •
Quidam insultantes uiserunt • quidam ve-
ro de passione luxerunt • quia ad confusiois
et ignominie et doloris • augmentum uide-
runt innocentem agnum extra portam in lo-
co punitiois sceleratorum affligi • **I**sta autē
eleuatio • sine dubio maximi fuit doloris • eo
q̄ crux isto pondere uerisimiliter sepius hic
inde uoluta fuit • tunc lacerabantur ⁊ renoua-
bantur uulnera manuum et pedum • **T**unc
primo de manibus eius ⁊ pedibus sanguis
habundantius emanauit • et per crucem us-
q; ad terram profluxit • **R**espiciate et uidete
pectōres uerillū illud xp̄ianoz • quod hodie
eleuatum est in alta cruce • **I**ste est agnus ui-
te • qui hodie assatus est in uerū crucis • **I**ste
est thesaurus qui hodie effusus est pro re-
redemptione peccatorum • **I**ste sunt fenestre
celi que hodie aperte sunt • **I**sta est scala q̄
ducat ad paradysum • **I**sta est arbor florida
que letificat creaturas • **I**stam plantate ī me-
dio cordium uestrorum • per iugem et deuo-
tam meditationem • **I**n illo tempore flebi-
li • spaciōsa latitudo terre sibi defecerat • ita

vt non haberet vbi caput suum miseris fa-
tigatum reclaret sed incliatum dependebat
clauis ferrei sustentabant graue pondus to-
cius sanctissimi corporis eius. et asperitas li-
gni crucis. dorsum flagellatum affligebat
et sic nulla pars corporis sui dolore ac pena-
litate carebat. Ad intuemum xpm in cru-
ce monz nos Augustinus sup Iohannem
d. fratres vt a pctō sanemur. xpm crucifi-
xum intueamur. qm̄ sicut qui intuebāt ser-
pente eneu in deserto. non pibāt morsibus
serpentum. sic qui intuentur fide xpi morte
sanant a morsibus pctōrum. Idem in libro
de v̄gitate. Inspice vulnera p̄dētis. sangui-
nē moriētis. p̄tū ēdīmētis. cicatrices ēsurgē-
tis. caput h̄ incliatū ad osculādū. lat⁹ aptū
ad diligēdū. brachia extēsa ad āplexādū. to-
tum corpus expositum ad redimēdū. Hec
quāta sūt cogitate. hec in stateā cordis v̄ri
appendite. vt tot⁹ vob̄ figat⁹ in corde. q̄ tot⁹
p̄ vobis fixus est in cruce. **Bñb̄. sup Can.**
Nichil adeo medicinali pectatoī ē. Nichil
adeo pctm̄ mēficiat. crucifigit vitū. nutrit v̄-
tutē roborat et confirmat ad grāz. sicut memo-
ria dñice passionis. Idem in libro medita-
tionū. Cū me pulsat turpis cogitatio. eaur-
ro ad vulnera ihū xpi et fugat⁹ a me. Cum

me premit caro mea: recordatione vulnerum
domini mei resurgo. cum dyabolus michi parat insi-
didas. fugio ad vulnera domini mei. et recedit
a me. In omnibus aduersitatibus meis non
inueni tam efficacem remedium. quam vulnera ihesu
christi. Idem ibidem Si quietem desideras. o anima
mea. si securitatem affectas. si fecunditatem
amas. assumes pennas sicut columbe. et vo-
lans nidifica in vulneribus ihesu christi. Nusquam
quies gratior. nusquam fecunditas utilior. nusquam
securitas tutior. Idem in sermone super cantica. trac-
tans illud verbum sponsi cantica. 2. Columba
mea in foraminibus petre dicit. Bona foramina
que fidem astruunt resurrectionis. et christi di-
uinitatem. In his passer inuenit sibi domum.
et turtur nidum ubi reponat pullos suos. In
his se columba tutatur. et circumuolantem
intrepida intuetur accipitrem. Et. in fremitu mun-
di. premit corpus. dyabolus insidiatur.
non cado. fundatus enim sum supra petram firmam.
petram per quam grade. turbabor. discia. sed non per-
turbabitur. quoniam vulnera domini recordabor. Ne-
pe vulnerat? est propter iniquitates nostras. Quid
tam ad mortem. quam christi morte non soluat? Colu-
ba mea in foraminibus petre. Unde marti-
ribus tolerantia. inde illis fiducia magna
apud altissimum. Stat martir tripudians. et

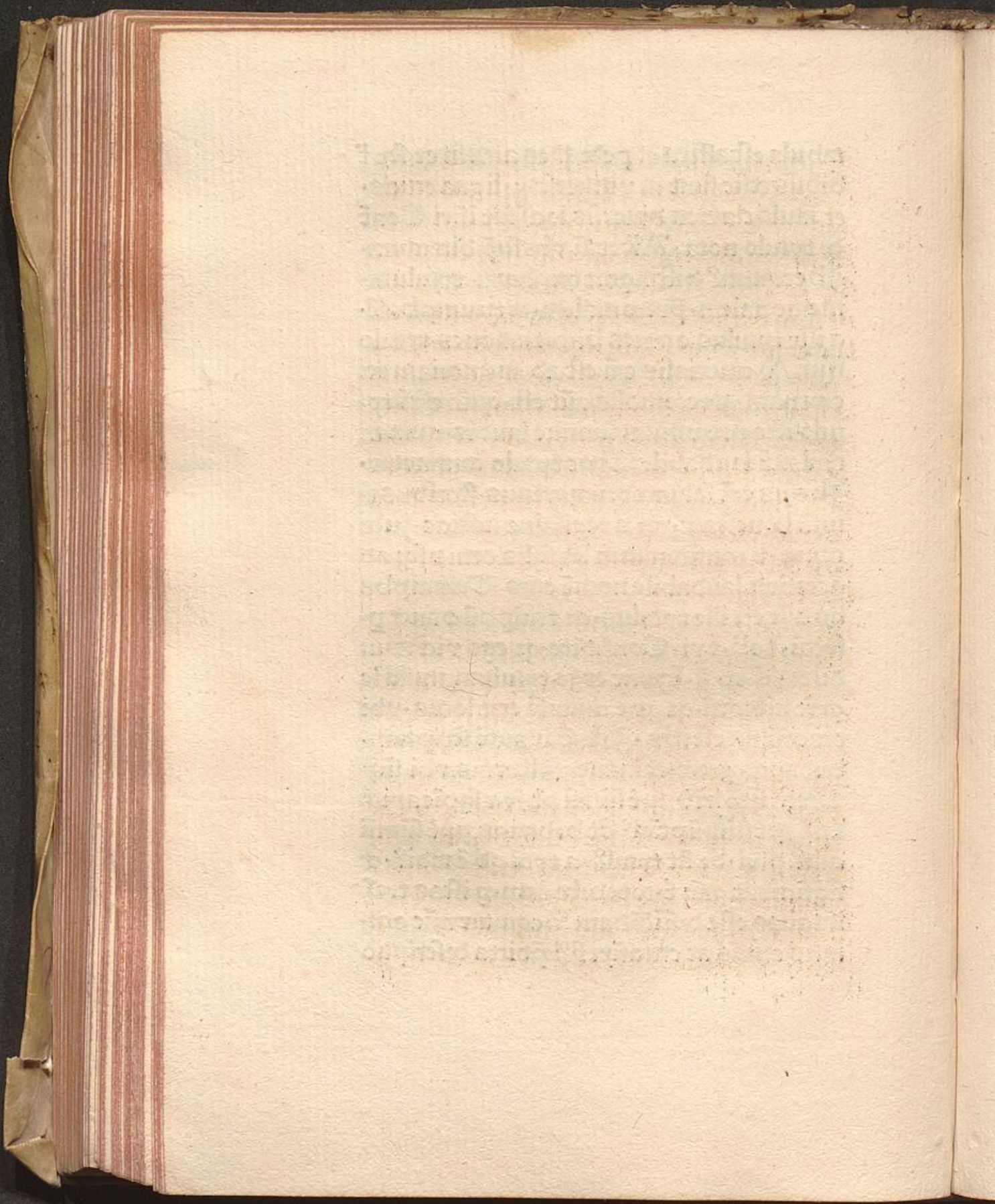
trūphans. toto licet lacerato corpe. ⁊ timā
te lateā ferro. non modo fortiter. sed et ala
criter sacz e carne sua circūspicit ebullie cru
ozē. **U**bi ergo tūc aīa martīs. nēpe ī tuto. nē
pe in petra. nempē in visceribz ihū xpī. vul
neribz mimiz patētibz ad introeūdum. **S**i ī
suis esset visceribz. scrutans ea ferrum mimi
rum sentiret dolozem. non ferret. succumbe
ret. ⁊ negaret. nunc autē in petra habitans.
quid miz si in modū petre duruit. **S**ed ne
qz hoc miz. si exul a corpe dolozes non sen
tiat corpis. neqz hoc facit stupoz. sed amor.
submititur enim sensus. non amittitur. nec
deest doloz. sed cōtēit. **E**rgo ex petra marti
ris fortitudo. inde plane potēs est ad biben
dum calicem passionis domini. et calix hic
inebriās. quam preclarus est preclarus in
quam ⁊ iocundus. non minus imperatori
spectanti quā militi triumphāti. gaudiū em
dīm fortitudo nrā. **B** **B** **B**. **I**bi etiā haurire
dēm? salutiferā scīaz. **V**ñ **B** **B** **B** in medita. di
cit ī psona xpī. **I**n me hauries qd p̄dices di
uitibz qz nō habuit vbi caput suū eclmaret
quid iracundis quia sicut agnus ad occasio
nem duct? est. **Q**uid inuidis qz clamabat
p̄ ignosce tē. **Q**uid accidiosis. qz accelera
uit vt pateret. qd auais qz nud? crucifix?

est. Quid gulosis: qz potatus aceto. Quid
luriosis: quia aruit taq̄ testa virt? eius.
Sed redeam? nunc vnde degressi sum? Tri
bus hois viuēs in cruce. dolores maximos
et acerrimos tolerabat. et vltra q̄ dici vel co
gitari possit affligebatur. Ipe em̄ habuit vi
uacissimum sp̄m. et passionis et icōmodita
tis p̄ceptissimū: quia optieplexionis fuit.
ideoqz maxime doluit. Erecta aut̄ cruce cū
dño. dñs noster intime ⁊ amare flere cepit.
pro totius humani generis r̄dēptione. ⁊ cū
magna deuotiōe orare. Et q̄uis nō sit scrip
tum in euangelio. xp̄m fleuisse in cruce. oñs
ditur tñ h̄ ex dicto Apli hebre. v. Qz cū la
crimis offerēs. Glosa lyre. scz corp? suū cū
p̄cibz in cruce. exauditus est pro sua reuerē
tia Glosa nycolay de Gorra. Pro reuerētia
passionis sue. eo scz. qz ex sola caritate sine
pctō passus ē. Sequit̄ text?. .j. Milites at̄
cū crucifixissent eum. acceperunt vestimēta
eius. .m. et diuiserunt. .j. et fecerūt quatuor
ptes. Vnicuiqz militi ptem et tunicam. Erat
autem tunica inconsutil̄ desuper contexta p
totum Albertus sup Job. Probabile est q̄
tuor xp̄m habuisse vestimenta. valoē equa
lia. preter tunicam inconsutilem. Nec sordid
a esse poterāt. que milites non abiecerunt.

sed inter se diuiserunt. vnicuique militi ptem.
et sic quatuor erant milites. **Et. j.** Dicit idem.
Iste autem quatuor vestes significat auctum corporis
veri. In quo corpus fuit tectum cum cadore cal-
tatis virginalis: anima spiritu gratie: diuitas deco-
re glorie: usus vite honestate virtutis. **T**un-
cam autem inconfutibilem. opimetum signat corporis
mistici. quod est vnitatis ecclesie. nullomodo scindenda.
De qua tunica milites dixerunt ad invicem.
Non scindamus eam. sed sortiamur de illa
cuius sit. **U**t scriptura adimpleretur d. Pertiti
sunt vestimenta mea: et super vestem meam
miserunt sortem. **I**ntelligitur etiam **h^m Cris^m**
per hanc tunicam indivisam diuinitas christi que
illesa permansit. **D**equit. **E**t milites quidem hoc
fecerunt. **A.** **E**t sedentes observabant eum
Scripsit autem et titulum pilatus. **m.** cause eius
I. **E**t posuit super crucem super **M.** caput eius
I. **E**rat autem scriptus **I**hesus nazarenus rex
iudeorum **Q. d.** **N**o crucifixus est. quia rex est
iudeorum. **H**ic titulus scriptus creditur fuisse in
tabula quam fecit affigi cruci. ut appareret super
caput **I.** **U**bi notandum est quod **A**lbertus super lucam di-
cit figuram crucis de quatuor lignis. at forte
pluibus suo iudicio fuisse disposita **P**es enim mag-
nus ut quidam dicunt. de sex trabibus dispositus erat. de
cedro. **S**ex autem trabes dicuntur in pede fuisse

quorū quatuor quadratum quoddam super tē
ram iacens describebant vt fortit et immobilē
staēt crux. duo autē p modum crucis ad rec
tos āgulos se ī ipso quadrato iterserebāt et
vsq; ad latera quadrati porrigebant. et q̄si
quadrati ne dissoluēt cōtinebāt ī quā duarū tē
biū medio vbi se iūctabāt eāt foramē mag
nū cui stipis crucis infigebatur q̄ magnū fu
it et altus et dicit̄ fuisse de cypresso. lignum
autem trāsuersale ad quod brachia fuerunt
extensa et manus clauate fuit de palma et
fortit in superiori pte stipiti superficies clau
is validis vt non moueretur. et sic crux fu
it ad modum littere q̄ thau vocatur hebrai
ce. **Ezech. ix.** Signa thau sup frontes viro
rum gementiū et dolentiū. In hac cruce sic
dispoita nichil erectum fuit superius vt rei
ficaret̄ quod dixit **Matthi ix.** Filius hoīs nō
habz vbi caput suum reclinet. **Pylatus** autē
superius affigi fecit tabulam in qua tytulum
scripsit que fuit de ligno oliue. Et dicūt qui
dam. q̄ aliud lignum stipiti infixit. quod ī
altum porrigebatur et huic ligno tabulā af
fixit. **Et sic** dicit̄ pbabilius. **Et sic** ex quinq;
lignis opoita est crux scilicet stipite brachi
ali ligno. et ligno quod supra in stipite vl
tra caput erectū est in q̄ superius trāsūsalit̄

tabula est affixa et pede **P**es autem ex sex
bibus et sic sunt in vniuerso. x. ligna crucis.
et multi clauī in diuersis locis sūt ifixi **C**onē
de tytulo nota. **A**lbertū vbi sup̄ dicentem.
Heromin? distinguit triplicem tytulum.
memorialem. p̄conialem. et triumphalē.
et iste tytulus omnes habet rationes tytulo
rum **M**emorialis em̄ est ad memoriā rei
eternam. **P**reconialis aut̄ est. quia est ī ty-
tulo isto p̄conium summe laudis. quia ni-
chil nisi laudabile in hoc tytulo continetur.
Ihesus em̄ saluator. nazarenus. floridus v̄
tutū honestate. rex a regimine iusticie **J**ude
orum. i. confitentium **A** solis ortu vsq; ad
occasum laudabile nomē eius **T**riumpha-
lis aut̄ est ille tytulus. qz triūphū d̄tinet p̄-
fectū. **J**ob. xvi. **C**onfidite. qz ego vici mun-
dum. **T**ex. **J**. **H**unc ergo tytulum multi le-
gerūt iudeorū. qz p̄ e ciuitatē erat locus. vbi
crucifixus est ih̄s. **J. I.** **E**at autē scriptum.
hebraice. grece. et latine **A**lbertus vbi sup̄
Grec̄ q̄dē l̄r̄. p̄t̄ sūmū ph̄ie et sap̄ie ap̄icē
Ih̄s p̄t̄ sūmūptat̄ **E**t hebraicis p̄t̄ sūmū
cult̄ d̄m̄. d̄z at̄ tytul̄. a tytā qd̄ ē radī. et
fiḡficabat gr̄āz p̄. toto orbe terraz. p̄ istas tres
linguas esse defūdēdam **S**equitur nūc oai-
laris crucis ac crucifixi s̄m̄ p̄dicta descriptio

Et quo utroque modo. i. literaliter atque oculariter
figuram dominice crucis descripsi: et gruum videtur
michi presentibus vel breuem dominice crucis
annectere commendationem. De qua **Crosi?**
sup epistula. **Rö. li. vi.** Tanta est vis crucis
ut si ante oculos ponatur. et in mente fideliter
habeatur. ita ut ipsam mortem christi intetus
oculis mentis aspicias nulla concupiscentia. nul
la libido. nullus furor. nulla superare potest inui
dia. sed continuo ad eius presentiam. totus ille peccati
et carnis fugetur exercitus. **Cassidor?** super
ps^{mo}. **iiij.** **Cru**x est hominum inuitatio. superborum
delectio. victoria christi. perditio dyaboli. infer
norum destructio. celestium confirmatio: mors in
fidelium. vita iustorum: christianorum martirum resur
rectio. doctorum dux: uersorum via. claudorum ba
culus: pauperum consolatio. **Cris?** in omni. de
cruce. **Cru**x nobis totius beatitudinis causa est.
Hec nos a cecitate liberauit erroris: hec nos
a tenebris reduxit ad lucem: hec debellatos
quieti sociavit. hec alie natos deo diunxit:
longe constitutos. proximos putavit: peregrini
nantes ciues effect. hac discordia amputa
ta est. hec pacis firmamentum: hec bonorum
omnium habunda largitio: hec paradisum
quique et eo amplius annorum milibus perdu
sum nobis patefecit. **Dam. li. iij.** capitulo **iiij.**

Omnia mirabilibus mirabilior est crux xpi
p nullum enim aliud mors euacuata est ptho
paros .i. primi petis pctm solutu est .ifern?
depdat? e resurrectio dnata e vtus nob ad
atenendum pncia et ipam mortē tributa e.
ad pstinam beatitudiez reuersio dirca e poz
te paradisi ap te sut .nra i dextea dei sedz filij
dei a hedes facti sum? n p cruce dm nri ihu
xpi Potētia dei .s. adūsū mortē victoia nob
p istam maifestata e et queadmodū qtuoz
extremitates crucis p mediū centz tenent?
a constringūtur .ita p dei virtutē et altitudo
et pfundū et longitudo et latitudo sez ois vi
fibilis a iufibilis creatua continet? .**H**ec no
bis signū data e sup frontē quō israheli cir
cumcisio per ipam em fideles ab ifidelibus
distam? et cognoscimur . **H**ec galea est scu
tū a tropheū adūsū dyabolū . **H**ec sigillum
vt nō appropiet nob oim vastator **H**ec dor
miētū resurrectō ifirmoz bacul? pastor v
ga dūtētū auxiliū pfitiētū pfectō aie sal? a
corpis oim malozū aūfio oim bonoz dat?
pcti dstructio . arbor rurrectiois lignū vite
etne . **I**git ipm qd pāosū lignū vt vē rene
rabile i q seipm i hostiā p nob xps obtulit
vt scificatū tactu corpis sui a sanguī? decēt
adorād datus? lācra iduūta a sac ei? tabna

cula q̄ sūt. p̄sepe. spelūca golgatas. salutare
a viuificatiuū sepulchz. sion. eccīay ātropi
lis. i. arx a que filia vt ait theopater. i. diui
n? p̄ dō **I**ngrediamur in tabernacula ei? :
adoremus in loco vbi steterunt pedes eius
Qm̄ aut̄ crucē dicit: manifestat qd̄ seq̄t. **E**x
urge dñe i eq̄e tuā **D**e q̄t̄ em̄ crucē r̄urrectō
Si. n. amatoz diligibile dō? laul? a ort? : qm̄
to magis q̄ dei et saluatois sūt p̄ q̄ saluati sū
m? **C**rib? i **S**er. **C**rucē ē isensatorū sapia: li
bertas seruoꝝ: pb̄ia impitoꝝ: lex impatoꝝ:
p̄phāꝝ precomisatio: apostoloꝝ ānūtiatio:
m̄r̄ij gloriatio: monachoꝝ abstinētia: v̄
ginū castitas: gaudiū sacerdotū: eccleie fūda
mētū. **A**ug? i **S**er. **C**rucē finita ē i pena: ma
n? i gl̄a. **A** locis supplicioꝝ fecit tñitū i frō
tes impatoꝝ **Q**ui tantū. honore dedit peis
suis qm̄tū seruat fidelib? suis. **B. Būb. i** **S**er
Dicit leo. **H**is virtutū gēmis q̄tuor cornua
crucis ornāt **S**upeminētiō ē caritas. **A** dex
tris ē obediētia: a sinistris paciā. i. p̄fūdo hu
militas. **H**is dictauit tropheū crucis cōsū
matio diuine passionis. cū ad iudeoꝝ blas
phemias huil. ad vulneā paties it? liguis ex
teit? clauis pūgēt? **N**āq; a caritas i eo p̄fecta
ē q̄ p̄ aicis aiām posuit: a obediētia cōsūma
ta est. qm̄ inclinato capite tradidit spiritum

Aug⁹ ad paulinā **I**n latitudine crucis opa
caritatis intelligo et in longitudine pseuerā
tiam vsq; in finem. in altitudine spē celestiu
p̄mior. **I**n p̄fundo inscrutabilia iudicia dei
et intellectus. **C**oaptat^r sacramēto crucis vt
in latitudie accipiat^r lignū trāuersū quo ex
pandim^r manū p̄pter opey significatiōē.
In longitudine ab ipso ligno vsq; ad terrā
vbi totum corpus crucifixū stare videt^r qd
signat pseuerātiā **I**n altitudine ab ipso lig
no trāuerso sursum vbi caput eminent ex
pectationem supernorum. **I**n p̄fundo autē
.i. in ea pte ligni q̄ in terra defixa latet figu
rat^r diuine grē p̄funditas in q̄ multoz inge
nia cōtinent^r ip̄am inuestigare conantia. **b.**
Bernb. i flozibz. **C**ircuire possum dñe celū
et terrā. mare et aridam et nusq; te iueiam
nisi in cruce ibi dormis ibi pascis ibi cubas
in meridie. **C**ruy em̄ tua fides est. cuius lati
tudo caritas longitudo longanimitas altitu
do spes p̄fundum timor. **I**n hac cruce te in
ueit quicūq; te iuenerit. **I**n hac cruce suspē
dit^r aīa a terra. et dulcia poma de ligno acci
pit. **C**an. vn̄. dicit sponsa xpi eccia. **D**ixi as
cendam in palmam et tenebo altitudies il
lius. i. vt omnia reliquat inferiora et ad supe
riora cōtēdat ad brachiū cristi et vt suaues

eius fructus carp at et gustet Suavis em v
tutis est fructus. hec Ambrosi? in Exame
ron libro tertio. Sequit? cōsequēt in tex. de
tytulo. **J. I.** Dicebant ergo pylato pōtifice?
iudeorū. **N**oli scribē rex iudeorū sed qz ipse
dixit rex sum iudeorū. Respondit pylatus
quod scripsi scripsi. Sequit? nunc de hīs q
sustinuit ihs et dixit pēdēs in cruce. **M. m.**
Pretereuntes aut blasphemabāt eū mouē
tes capita sua et dicentes. **D**ach qui destruit
templum dei et ī triduo illud reedificat Sal.
ua temetipm. si filius dei es descēde nunc de
cruce. **M. I. m.** Silē et principes sacerdotū.
m. illudentes ad alterutrum cum scribis et
senioribz dicebant. **A**lios saluos fecit seipz
nō pōt saluū facere. **M. m.** Si rex israhel est
descendat nunc de cruce vt. m. videamus et
credamus ei. **Ambrosi? sup lucā:** Fraudulē
ta promissio. quid est plus adhuc viuētem
de cruce descendere. an de sepulchro mortu
um resurgere. resurgit et non creditis. ergo
si etiam de cruce descenderet filē creditis. **S**
michi videtur hoc demones imisisse. **S**tati
em vt crucifixus est dominus senserūt virtu
tes crucis. et intellexerēt fractas esse vires su
as. ideo hoc egerunt vt de cruce descenderet
sed dñs sciens aduersariorū insidias pmāhit

in patibulo vt dyabolū destrueret **B**ernar-
dus in **Ser.** **R**eminem audiam? frēs **N**on
carnem ⁊ sanguinē. non spm̄ quēlibet. descē
sū de cruce suadentē **P**ersistam? ī cruce. mo-
riamur in cruce. deponamur. aliorū: nō nrā
leuitate. **Glō.** **A.** **xvii.** **S**i insultantibz ce-
dēs de cruce descenderet: v̄tutē pacie non de-
monstraret. **S**equitur. **A.** **C**onfidit in deo
liberet eū si vult. **D**ixit em̄ qz fili? dei sū. **I**d
ipm̄ autē et latrones q̄ cū eo crucifigi erant
improperabant et conuiciabant ei. **I.** **E**t sta-
bat ip̄lūs expectās. **I**hesus autem dicebat.
Pater dimitte illi? **N**on em̄ sciūt qd faciūt
Ho fuit p̄m̄ v̄boz q̄ locut? ē ibi? ī cruce. **V**er-
bū benignitatis ⁊ mie **E**t vide q̄ efficac̄ fuit il-
ta allegacō **Aug?** **Q**uēpetit. q̄ petit. p̄ q̄bo
petit. vbi petit. **P**rēz fili? p̄ ip̄i? crucifigori-
bz. inē ipsas iniurias mortis illate pendēs ī
cruce. **I**n ista peticōe. p̄o ad modū sapiētis
aduocati. captat iudicis beniuolentiam cū
dicit **P**at̄ cui obedio vsqz ad mortem. mor-
tem autem crucis **A**c si diceret. **E**x quo pro-
te tanta facio. non debes michi denegare
quod peto: quia omniaque placita tibi sūt.
semper fatio. **S**cdo ponit petitionem. di-
mitte inquit illis ac̄. **S**ecure poterat hoc pe-
tē. quia mediator dei et hominum: manum

posuerat in ābobo. scz in patre et hoīe sup se
suscipiens iustitie patris seueritatem et ho-
mīs inīq̄tatē. **Iere. x.** Hec ē inīq̄tas p̄ōbo eā
i. **Petri. ij.** Pectata nostra. i. penā pro pecta-
tis nostris tulit in corpe suo super lignum.
Et Psa. xli. Ego feci ego feram. ac si diceret
ego traho ad me forefactum hominis qua-
si fecerī. **Tertio** addit facti excusationē **Cū**
dicit. **Quia** nesciunt q̄c. **Si** em̄ agnouissent
numquam dñm glorie crucifixissent. **Et** vi-
de quam efficax fuit vox ista. **Ad** hanc em̄
vozem sicut **Iheronim⁹** dicit sup **Psa.** et le-
git̄ in euangelio nazareorum tria milia ho-
minum ad fidē sūt cōuerſi. **Lampas** em̄ xp̄s
in cruce suspēsa et fracta sup fractoēs oleum
mie effudit. **Hic** nos xp̄s exemplo orae do-
cuit p̄ inīcis. et nocētib⁹ nob̄ ex corde cōdo-
naē. **A.** **Orate** p̄ p̄sequētib⁹ vos. vt sitis fi-
lij patris v̄ri. **Tm̄** em̄ hē? de pietate et affitate
ad dñm q̄ntū hē? de pietate ad p̄xim **Aug⁹**
Vox ē carnificū. sicut p̄cāuit sic puīat. **Vox**
pietatis xp̄stianorum est. sicut cecidit sic re-
leuetur. sicut dolet sic curetur. **Iidem.** **Non**
potest peccatum esse tam magnum qd̄ de-
us non dimittat cum crucifigentibus se di-
mittit. **Sequitur Lucas.** **Un⁹** autem ex hijs
qui p̄debant latromibus blasphemabat eū

dicens **S**i tu es xps: saluū fac temetipm et
nos **R**espōdit autē alē et increpabat eū di
cēs **N**eq; tu timeſ deū q; in eadē damnacōe
es **E**t nos quidē iuste. **N**am digna factis ē
cipimus: **H**ic v̄eo nichil male gessit. **P**ossit
pp̄t supradcā text? vbi dictum est q; latro
nes similiter cū alijs blasphemabāt aliquis
suspiciari de euangelistarū discordia. **Q**uare
notādū ē s̄m **A**mb sup lucā li. v. et bedā su
per lucā. et **A**ug^m de discordia euāgelistarū
li. iij. **Q** alijs euāgeliste duos inducūt latro
nes contumaces **L**ucas autem vnū contumacē
et aliū corrigentē. **F**ortasse et ipse p̄us con
uiciatus. et repente conuersus est **P**otuit et
pluraliter de vno dici **V**nt illud psalmiste
Astiterunt reges terre. et principes uene
rūt in vnū aduersus dñm et aduersus xp̄m
ei? **S**olus em̄ rex herodes et princeps py
latus in actib; apostolorū conspirasse aduer
sus xp̄m dicūt **Q**uid autē vſitatus q; vt di
cat aliquis et rustici michi insultant si vn? i
sultat **I**eo? sup **M**atth. **P**rimo vterq; lat^o
blasphemauit. deinde ali? sole fugiente tra
smota farisq; disruptis et ingruentib; tene
bris credidit in ihm et priorē negationē se
quenti confessione emundauit **V**n dicebat ad
ihesū **D**ñe memēto mei dum ueneris i regnū

tuum. De isto latrone. Gregori⁹ xviii. Mo-
raliū sic inquit. In cruce clauī manus ei⁹ pe-
desq; ei⁹ ligauerunt nichilq; a penis ī eo li-
berz nisi cor & lingua r̄manserāt īspirāte deo
totum illud obtulit ei quod ī se liberū inue-
nit vt iuxta h̄ qd̄ scriptū ē. corde crederet ad
iusticiam ore cōfiteret^r ad salutē. Tres autē
v̄tutes q̄s aplūs memorat subito repletus
grā et accepit latro & seruauit in cruce. Fidē
namq; habuit qui r̄gnaturum deū credidit
q̄ secum p̄ter morientem vidit. Spem ha-
buit qui regni eius aditū postulauit. Cari-
tatem quoq; in morte sua viuaciter tenuit
q̄ fr̄ez et latronē p̄ fili s̄clē moriētē īm̄q̄ta-
te sua redarguit Thomas sup lucā & puro
receptū ex Crisostimo. Crucifixum aspicias
et dominū p̄fiteris. Cōdemnati vides figu-
ram. et regis predicas dignitatem. Mille
malis imbutus. postulas iustie fontē nō re-
misisti tue nequitie. Sed dices. Video quippe
apparēs obprobrium. sed itueor latēs reg-
num. et tu auertis mea publica scœlera. et ac-
ceptas fidem int̄tiois occulte. Discipulum
reitatis vsurpauit neq̄tia. Discipulū neq̄cie
nō cōmutabit reitas. Amb̄ pulch̄rīmū autē
dat^r affctānde. cūfiois exēplū. q̄ tam cito la-
tronī v̄ia relaxat. Cito ignoscat dñs qz cito

ille auertit. et vberior e gra q̄ p̄catio. Ip̄ em̄
dñs pl? t̄buit q̄ rogat. **Cris?** Erat ergo vi
de saluatore in mediolatronū. trutinā iusti
cie. trutinātē. fidē et infidelitatē. Expulit dy
abol? de paradiso adā. scz p̄tē pfidiā p̄pslat^o
nē ipulit. añ totū orbē. et añ aplōs. nudo v̄
bo. sola fide i paradisu itroiuuit. ne q̄s p? erro
res introitū desperaret. Attēde celeritatē. a
crucei celo? a dēpnacōe i paradisu. vt nouis
nō ad benuolētā illi? q̄ dñi clemētā totū fe
cisse **Vñ Deq̄t** Et dixit illi ih̄s. Amen dico
tibi. hodie meū eris in paradiso. Hoc fuit se
cū dū verbū dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Verbū utiqz ius
ticie. **Hodie meū e. i pa. i.** in illa btā visione
Qz vbi papa: vbi roma. vbi de? ibi paradiso.
Amb. Vita aīe est esse cū xp̄o. Iustum
em̄ eāt. vt q̄ patiēter eāt sotiū tribulacōis:
essz a consolatiōis. **I.** Erat aut̄ fere hoā sex
ta. **I.** Stabat aut̄ iuxta crucē ih̄u m̄ ei? . et
soroꝝ matris eius maria cleopbe. et maria
magdalene **Stare** dicitur maia non cadere.
sedere. iacere. mouere. fugere. **Lucifer.** q̄ ma
ne erigebatur non stetit: sed in infernum ce
cidit. vt habet̄ **Psā. xiiij.** Adam nō stetit.
nec p̄iarche. nec p̄p̄be. neqz nos. qz i adā
oēs cecidim? **Maria** autē firmissime stetit:
qz nec venialiter. nec mōd̄liter p̄ctāre potuit

5
Maria nō sedet sicut iudices. s; stat cū pau
peib; nō vt iudicet. s; vt p eis itcedat. **M**a
ria nō iacebat i aliquo pctō libidis: sed mā
fit erecta stās in maria puritate v; ginee cas
tatis. **N**ec etiā iacebat i aliqua tepiditate
aut accidia: s; fuit ad oia bona p̄mptissima
Nō fugit qz in fidei firmitate semp p̄māsit
stās. cū dño ihu sub cruce. **Ps**. lxiij. **T**or
cular ego calcavi solus: et de gentib; nō eāt
vir meū. **S**i em̄ mē ihu non credidisset: fi
des tūc totū fuiss; extincta. **N**imiy aplis fu
gientib;. ymmo et ip̄is sanctis mulieib;. q̄
circa cruce steterūt dubitātib;. quaz dubita
cōis iditū fuit p̄paracō vnguetoz. **D**ñ de eis
Bñb. sic inquit. **S**ic vos o bone muliēs. cui
nam q̄so exubias exhibuistis. cui aromata
oparastis. cui vngēta pastis. **S**i sciretis q̄n
tus sit. quātū it̄ mortuos sit liber mortuus
iste. quē vos vngē vultis. forsitā poscere
tis ab eo vngi. **N**epe ip̄e est quē vngit de.
oleo leticie pre sortib; suis. **B**eate eritis si
gloriarī poteritis reuertētes et dicere. qz de
plenitudine eius accepimus. **E**x hoc patet
qualiter mulieres discrediderunt dubitacōz
apostolorum. et aliorū lati? declarat. **Alb**. i
de laudib; btē v; gis. q̄ cā breuitatis trāseo.
Ego teneo cū sac̄s doctoib; qz i signū m̄gne

constantie steterit morigeratissime ac pudici-
cissime. qz **Amb** dicit. Stabat iuxta crucē.
non vt dolorē filij cōsideraēt. s̄ vt salutē hu-
mani gn̄is expectaret. **Querit**· ibi· sicut dñs
in passione fil̄ habuit gaudiū sūmū ⁊ sūmū
dolorē. **Uty** etiā btā v̄go habuit vtrūqz. **Quā-**
tū sufficit ad p̄ns dimissis p̄lixioribz declāti-
onibz. **R**esponso s̄m̄ **Albertū** vbi s̄ qz dñā
nā i ip̄a passiōe dñi habuit sūmā ⁊ passiōez
et sūmā cōgulationē. **C**ompassionem v̄z.
cōsistētē i natura. fil̄ et in ratione vt natura.
cōgulaōz aut in ratione vt ratione. **I**bi no-
tandū qz sūmū tristabile in tali gn̄e ē duplē
accipere. **Uno**° vt sūme d̄riū appetitui: et sic
sūmū ifert dolorē. **Alio**° put ē via ⁊ mediū
ad sūmū delectabile et sic ifert sūmū gaudiū.
Et sic aīa btissime v̄gis app̄bēdit mortē filij
sui. vt sūme d̄riū appetitui et sic sūmū ei itur-
lit dolorē et vt mediū i d̄p̄cōz gn̄is hūani.
et sic causauit in ea sūmā delectāōz. **E**t p̄nt h̄
fil̄ eē: qz vnū ē materia ad aliud. p̄bat **Al-**
bertus h̄ip̄m etiā tali racōe. **D**ilēs gaudz de
bono dilcā: et magis gaudz de maiori bono
Igit̄ de sūmo bono dilcā i sūmo gaudz. **D**icit̄
caritas ē dlcō dei ⁊ p̄ri: ⁊ i sūmo caritas p̄fca
gaudet in sūmo. **D**icit̄ summ⁹ honor dei ⁊ p̄ri
et summa vtilitas fuit i passiōe ⁊ p̄ passiōz i

summo **E**t btissima vgo maria habuit tuc
caritate i summo **I**git tuc gaudebat i summo
Igit fil' habuit gaudiu et dolore in summo
Triplex distinguit bonu . scz honestu . vtile
a delcabile . qdlibet istoz in btissima virgie
in passioe resp cu filij sui fuit i summo **U**nde
ipe appellat passionem claritate . **J**ob . xvij .
Clarifica me pr . a hoc pp'e honore que sum
mu habuit p passionē pp'e qua de? illu ex
altavit et dedit illi nome qd e sup o'e nomen
aē **A**ppellat etiā passioz sua cibū a potū pp'e
delcātionem qua i summo effcū tuc habuit
Nūq' em in aliquo creato tm delcāt' fuit .
quātū in redēp cōe gnīs humani p passionē
Appellat etiā eā donū dicens **C**alicē quem
dedit m' pr : et h' pp'e suū lucz que mediāte
passione acq'siuit p qua oia ad se trahit **S**ic
igit' qdlibz ge? boni i passioe fuit i summo **I**gi
t' et idiligēte fuit tuc delcācō i summo **H'** **A**lb
Ex q' b' p'tz summū gaudiū qd habuit btāv
go maia i passioe dñi sub cruce stās . a eū p
p nob oib' offerēs holocaustū viuū deo pa
tri **U**nde **C**risostimus in tractatu de passio
ne . sic inquit . **I**n passione xpi duo videban
tur altaria . **U**num in pectore marie aliud in
xpi corpe . xps carne : maria ymolabat aiaz
Optabat qdē ipa ad sāguiez aie etiā carnis

sue addere sanguinē : ⁊ eleuatis ī cruce māi
bus celebraē cū filio sacrificiū respertinū . et
cū dño ihu corpali morte redēptiois nrē cō
sumāē misterii . h̄ hoc soli? sūmī sacerdotis
p̄uilegiū erat vt de sanguine suo mun? itra
sancta inferret nec poteāt h̄ consozs esse cū
aliquo dignitas . iō ī repatione hoīs nulli
angelo . nulli hoī fuit aut esse potuit cum eo
cōis autoritas . **C**oopabat tñ plurimū p̄m
modū suum ad ꝓpiciandū deū . ille mris af
fectus qđ mē peteret . fili? ꝓbaēt . p̄ dona
ret . **D**iligebat p̄ filiū ⁊ filius p̄z . mē vero
p? vtrumq; ardebat filq; cōplectabatur ca
tas ⁊ bonitas nrē supplicante . filio īmpellā
te p̄re ꝓpiciante . filius ad pectus ⁊ vbeā
matris . filij ad crucē p̄ et vulnera respicie
bat . **A**ns? ī orōe ad xpm . **D**ña mea mise
ricordissima q̄s fontes dicā erupisse de pu
dicissimis oculis tuis cū attēderes vniū fili
um tuū īnocētem corā te ligatum . flagellat .
mactari q̄s fluctus credam ꝓfudisse purissi
mum vultum tuum . cum respiceres eundē
filium tuum ī cruce sine culpa extendi et
carnem de carne crudeliter ab ip̄ijs desecari
quib; singultibus estimo p̄issimum pectus
tuū vexatum esse cū tu audires **M**ulier ecce
fili? tu? ⁊ discipul? **E**cce mē tua . cū accipes ī

5
filium discipulum pro magistro: seruum pro domino **C**ribus
in omelias de septem verbis domini. Intuetur te domine
in cruce positum illa benedicta in mulieribus. et fixis
in te oculis. vulnera. materna pietate confide-
rat. et licet non ignoret. quod boni passio tua mun-
de conferat. tamen affectu patris commoritur. et pec-
tus. maternum inmanitate doloris artatur. sus-
pirat intrinsicus et erumpentes reuocat lacri-
mas et eo amplius intumescit anxietas quam pro-
hibetur egredi et pro luctus lamentaque dissoluti.
emergebant quidem quicquid gemitus sed inere-
pati reprimerebantur in sinu mentis de qua pro-
dibant et collidebant se inter se ad iunctam. **E**rat
que in anima illa tempestas valida occurrentibus si-
bi precelleret quasi in sartigis fixis medullis ebul-
liebant amaritudinis quas excoquebat exa-
cerbatio. perseuerans. Impetrabat dolori filenti-
um fortitudo et rugientium iudeorum torum in eam
oculi illos turbines suffocabant. **D**ex illarum
auctarum precellarum salsuginem ebibeat et quod dif-
ficilimum erat moriebatur et mori non poterat.
et clauso tanti doloris clemento intrinsicus
alium vultum palam exhibebat nec poterat
ex facie colligi crux illa anime. et patibulum spi-
ritus in quo erat hostia viua beneplacens deo et
holocaustum medullatum. **L**egi hanc etiam ascrip-
tum **B**ene in soliloquio pro maiori euidentia

passiois super benedictę v̄gis marie notā
de sūt nouē rōes quare eiusdē. **S.** dei genit
cis passio fuit maria **P**rima est breuis qz
erat m̄. et mater dolet naturalē de afflictōne
filij. **S**ecūda quia sola mater seu tota mater.
Qn̄ em̄ dolor subdiuidit̄ in multis. minor i
uenit̄ in singlis. **S**i em̄ aliqua m̄ filiū amit
tit. dolorem cum pr̄e diuidit ex qua diuisione
dolor quodāmodo minuit̄. **V**irgo aut̄ btā cū
nullo pr̄e dolorem cōdiuidere potuit qz nul
lus ibi erat. **T**ertia ratio qz eāt vnicū mater
Mulier em̄ plures filios habens aut potēs
habere. si aliquē filiorū amittat cōsolationē
nichilomin⁹ hz de alio supstite. **V**irgo autē
maria nullū aliū filiū habuit. nec sperabat
habere. **U**nde dicere poterat illud. ij. re. j. ca.
Sicut m̄ vnicū amat filiū: ita te diligebā.
Quarta ratio sumit̄ ex eo qz p̄ns erat ad vi
dendum filij sui tormētū. **Q**n̄ em̄ mater ali
qua audit filiū suum mortuū: multum dolet
Sed qn̄ audit horribili morte occāsū: mag⁹
dolet. **Q**n̄ vero oculis suis videt filiū suū oc
cidi: marie dolet. qd̄ marie ptz i beata v̄gie
maria. **Q**uita ratio ex eo sumitur qz eāt im
potens ad adiuuandum. **M**agna est cōsola
tio matri. si in morte filiū osculari amplexa
ri vel adiuuare p̄t. **H**ec aut̄ in nullo poterat

5
filiū adiuuat: nec eum in cruce tangere. Au-
diebat deniq; fitire: nec tamen potuit ei po-
tū porrigē. Videbat vulnerib; plenū nec po-
tuit vulnera allegare. Aspiciebant eū sangui-
ne plenum. nec potuit tergere. videbat san-
guinem in terrā finem nec potuit colligere.
Sexta ratio est q; nullū habebat adiutorū
qz oēs apli eā reliquerunt. Et ita in tāta tri-
bulatiōe nec ipsa nec filius habuit adiuuā-
tē. **P**s **S**ustinui qui fil' cōtristaretur et non
fuit: qui consolaretur et non inueni. **S**eptia
ratio est qz fuit i ea maxima tristitia et dolor.
ex quo elicitur eius compassio. **D**icit em̄ **A**l-
bertus sup missus est. q; omnis dolor est ex
amore. **A**mor autē triplex est scz naturalis ac-
quisitus et ḡtuitus. **N**aturalis in sūmo fuit
ibi. qz quanto natura nobilioe est. tanto no-
biliores h; affectiones et opationes. sed ip̄a
habuit sūme naturā nobile. ergo sūme nobi-
lē amorē naturalē. **I**te acq̄situs i sūmo. oēs
em̄ causē accētales que inducūt matrem ad
diligendū filiū suū. h; fuerūt in sūmo. **N**ūq̄
em̄ fili? ali? m̄rē suā ita dilexit. tātū honora-
uit. tm̄ dedit vel p ip̄a sustinuit et sic de alijs
causis accētalib;. ergo amor acq̄situs in sū-
mo ibi fuit. **I**te ḡtuit? etiā i sūmo ibi fuit. qz
nunq̄ alia mater aut aliqua creatura puā

tantam caritatem habuit ut ista. et sic beata
ergo ad suum filium summum habuit amorem
naturalem acquisitum et gratuitum. Ergo si ille
triplex habitus amoris eliciat simul unum
motum amoris in summo illa erit intensissima
dilectio et dolor illi respondens erit dolor in su-
mo. Sed tamen naturalis quam acquisita quam
infusa dilectio respectu nullius est ita intensa
sicut respectu vite ipsius dilectio. ergo de morte di-
lectio dolet in summo. Cum ergo beata ergo respectu fi-
lij omnifariam habuerit dilectionem in summo
constat quod de morte ipsius habuit omnifa-
riam dolorem in summo h. Alb. Et predicta ratio do-
loris et passionis sunt ex parte virginis. Alie due
sequentes sunt ex parte filij et supplicij. Octava
ratio Quia multum dolet mater quando amittit filium su-
um bonum et sapientem et simpliciter obedientem in omnibus
Ipsa vero amittebat filium de quo gloriari poterat
Ergo mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis
et sancte spei. Ecclesiasticus xxiiij Amittebat quidem fi-
lium matrem dulcem diligentem. Filium matrem hono-
rabilem et filialiter timentem. Non mater pulchre di-
lectionis et timoris filium matrem in cruce feliciter agnoscens.
filium erga matrem tam pius et clementer. Non mater ag-
ni et sancte spei. Non ratio summi timoris supplicij
Videbat enim filium pati penam ignominiosam quia
inter latrones crucifixus et deputatus fuit. penam

acerbam. quia in locis neruosis et maxime
sensitiuis fuit vulneratus. et pforatus. **P**e-
nam diuturnā. et penam iniustam sicut ptz
Querit nūc post h **V**tz btā vgo maia fuit
martir. **R**esponso **Q**uāuis btā vgo marti-
riū gladij materialis non sustinuit. quia si-
cut dicit **A**mb. nec hystorie nec lrē do cent
beatam vginem vitam gladio finiuisse **E**st
tamen passa quintuplex martiriū. doloris.
cōpassionis **D**iuini sermōnis. voluntatis et
macerationis. **D**e pmo dicit **L**uc. ij. **T**uam
ipī? aiā gladi? .s. doloris ptūfibi **D**n **D**a-
mas? papa **B**tā vgo delozes q̄s effugit pa-
riens. hōs m p passione sustinuit. aiē spassi-
one viscey lacerationē tolerās. et quē deū ge-
nuit p nritatē hunc vt maleficiū mfectū vi-
dēs gladio cogitationū lacerabat. **S**edo pas-
sa est martiriū spassiois. qd fecit gladi? cō-
passiois **E**t hoc qn vnus militum lancea la-
tus ei? apuit. qui iam corp? habuit mortu-
um **C**onstat aut q illa lancea nullū dolorē
xpo intulit. qz eius aiā de corpe iā discessit
Sz qz aiā mris i corpe filij erat: iō sola mat-
dolorē huius vulneris suscepit **A**nima em̄
maie magis eāt i corpe filij q̄ i corpe pprio
Quia aiā s^m. **H**ugonem de scō victore. ibi
plus ē vbi amat q̄ vbi animat **E**t ideo tunc

aiam lancea pertransiuit dum filio cōpassa
fuit ex eo q̄ nec mortuo parcē voluēt. **B**n̄
dus in sermone de anūcti. Vere tuam o bea-
ta maia aīmā gladius p̄trāsiuit quādo cru-
delis lācea filio anima mortuo latus apuit.
Ipfius nimirū iam ibi non eāt sed tua plane
auelli nequibat vt plusq̄ martirem te non
im merito p̄dicem? ī q̄ nimirū sensū corpe
passionis excessit affectus passionis. Ter-
cō est passa martiriū diuī sermonis .illi? .s.
sermonis quo dixit x̄ps in cruce. **M**ulier ec-
ce filius tuus. De quo **B**n̄b vbi sup̄. An nō
plusq̄ gladi? fuit sermo ille? **N**ē ecce fi-tu.
Reuera fuit p̄trāsiens animā et p̄tingēs vs-
q; ad diuisionem aīne et spūs. Postea sub-
dit. **C**ōmutatio. **I**ohannes p̄ ibū tradit?
seruus pro dño discipul? p̄ magistro filius
zebedei p̄ filio dei purus homo pro vero deo
quō vero tuam affectuosissimā animam nō
p̄trāsiuit gladi? h? auditio vel h? auditio q̄n-
a nostra sic saxea licet a ferrea pectora sola
scindit recordatio. **Q**uarto passa est marti-
riū voluntatis. **I**psa em̄ voluntaie iuxta cru-
cem stabat p̄ta p̄ humano genere martiri-
um pati. **A**mbrosi? sup̄ lucā. **V**irgo maria
fugientib; aplis ante crucem stabat et p̄his
oculis vulnera filij spectabat tñ nō pignoi?

fed mūdi salutē. Quinto passa est martiriū
maceratiois . in filij passione cor suū et oīa
mēbra sua macerādo . qđ sibi martiriū itulit
Aug? Illa quippe mater pia imani dolore
eiulans pectora delicata atundēs ip̄a viscēa
ceteāq; fatigaueāt mēbra vt iā defitiēs ad
xp̄i funus vix poteāt ita puenire. Sequit̄ i
textu tertiū verbū saluatoris . **¶** Cū vidiss̄
ergo ihs matrē et discipulū stantē quē dili
gebat dicit matri sue . **M**ulier ecce fili? tu?
deinde discipulo . **E**cce mater tua . Hoc fuit
tertiū verbū zelus cōmendationis . **C**irca
qđ notādū qđ ihs . tpe mortis sue nūcios . qđ
tūc poteāt habē . ad matrē direxit . oculos scz
et liguā . **M**ors qđē oculos dñi claudē voluit
h̄ caritas fortior morte . mri illos appuit . et di
lectissimā matrē dolozosē pp̄ tres rōes asper
xit **P**rimo pp̄ ei? humilitatē . **S**ecundo pp̄ ei?
nobilitatē fuit em̄ maxi? thesaur? quē deus
tūc i seculo habuit . **T**ertio pp̄ ei? paupertatē .
qz iā ab ea p mortē rēdē voluit . h̄ dolor ihs
maior fuit qz oīs eius pp̄a passio . **E**t dixit
Mulier **Q**z si dixisset dilectā mē cor ei? ma
ternum telo sp̄ passionis acrius penetrasset
Queritur quare saluator noster matrē suā
secum de hoc seculo sumere noluit licet ipsa
cum eo mori desiderauit . **A**d hoc designari

h

pnt̄ q̄tuor̄ rōes **P**rima vt eccl̄a militās non
destituent̄ consolatione. s̄ p̄ eā d̄solaēt̄ atq̄
mulcoꝝ secreta m̄steia addisceret. **D**icit di
cūt doctores q̄ etiam ipsi apli ab ea multa
secretor̄ t̄uelacōes atq̄ infōꝝcōes accepūt.
a marie lucas euangelista qui nob̄ āgelicū
cū v̄ḡie colloq̄ū clāe a desticte descripsit. qd̄
credit̄ ab ea didicisse. **Q** q̄ gloriosum a io
cūdū fuit in t̄ra vidē v̄ḡiez q̄ filiū in celo ha
buit deū a sp̄ōsum eccl̄ie ibm̄ xp̄z. **N**ō ad eā
erat magnū passagiū seu ppli frequētia vt i
q̄t̄ **I**gnati⁹ martir. **2**a vt eccl̄a apli a euāge
liste etiā i fide illuīarēt̄ vt iā dictū ē **P**luā em̄
m̄steria fidei tūc nemo sciuit n̄ ip̄a. q̄ p̄f̄ssi
me a sap̄ia et̄na filio suo t̄gita t̄b̄āms didi
cūt. **Y**mmo s̄m̄ q̄ dicit **I**gnati⁹ **A**ngel⁹ **G**ab
el a alij āgeli ab ea eccl̄ie infōꝝcōz c̄p̄ert. **T**er
tia. vt eccl̄a i suis m̄bri⁹ t̄pe t̄bulacōis p̄ di
m̄rēz d̄fortaret̄ vt scribit **I**gnati⁹. **N**ō idem
scripsit v̄ḡi maie t̄pe t̄bulacōis sue p̄ d̄sola
cōne. sub p̄secucōe **T**rayani ip̄atois **E**t ego
repperi istā copiam siue tenorē epistole eius
dem sic. **X**p̄ifere marie seru⁹ **I**gnatius **A**e
neopbitū. iobis qz tui discipulū confortare
a d̄solari debueās. **D**e ibu em̄ tuo p̄c̄pi mi
ra dictu et̄ stupefactus sū ex auditu. a te at̄
que sp̄. fuisti ei familiaris diuicta a secretor̄

eius scientia. desidero ex oī modo fieri certi
or de auditis. Scipi t̄ et etiā alias. et rogavi
de eis dē. Daleas et oneophiti q̄ meū sūt ex
te et p̄ te et i te confortēt. Amē Huic ista vir
go sup̄benedcā respondit in hūc modū Ig
natio dilecto et discipulo Huilis ācilla xp̄i
ibu. De ibu q̄ a Jobe audisti et didicisti ve
ra sūt Illis credas illis ibereas. et xp̄ianita
tis votū firmit̄ teneas. et mores et vitā voto
conformes. Demā aut̄ vna cū Jobe: te et q̄ te
cū sūt visere. Sta et virilit̄ age in fide nec te
conmoueat p̄secutionis austeritas. s̄ valeat et
exultet sp̄s tuus. i deo salutari tuo amē Qū
tum desiderauerint fideles xp̄iam recentē nas
centis ecclie vidē mr̄z dñi. colligo ex q̄dam
ep̄la S. Ignacij ad Jobānē euāgelistā vbi
sic loquit̄ Sūt et h̄ multe de nr̄is mulieribz
marīā mr̄z ibu cupiētes. et cotidie a nobis
discurrere volētes vt eā at̄gant. et vba ei
tractēt: q̄ dñm ibm aluerūt. et q̄dā secretioā
ei punctēt. Ip̄az em̄ et Salome quā dilig
filia āne ierosolimis quīqz mētibz apud eā
conmorās et q̄dā alij notū refert̄ oīm gr̄az ha
būdā et oīm v̄tutū secūdā Et vt dicūt in p̄se
cutionibz et afflictōibz ē hylais: i penurijs et i
digēcijs nō q̄rula: i iuuatibz ḡta. et molesta
ta letatur miseris et afflictis coafflicta coadoleat

dolet et subuenire non pigrescit: sed vitioꝝ pestiferos in fidei pugna disceptans euertit. nostre noue religionis et pietatis est in gratia. et apud fideles omnium operum pietatis ministra humilibus et est deuota et deuotis deuotius humiliatur. et in modum ab omnibus magnificatur cum a scribis et a phariseis ei detrahitur. Et ista dicit Sicut a nobis de indignis narratur. in maria iherosolimitane humane naturae scitatis angelice sociatur. et haec talia excitaueunt viscera nostra et cogunt valde desiderare aspectum. si fas sit fieri celestis prodigij et sacratissimi monstrum. Tu autem diligenter modo dispone cum desiderio nostro et valeas. Quarta ratio est ut ipsa per filium suum regem glorie gloriosius exaltaetur vel assumatur in sua morte. Contra notandum in prologo saluatoris verbo. quando dixit Ecce filius tuus. Iobez matrem in filium dedit. a quo erat custodia. licet peccare non possit. Sed nostre begutte deuote sorores. qui mariane simplicitatis cultrices se fingunt. in haec etiam modico ab ea discordant. quod custodi vel viuere sub custodia fugiunt. quod licet quod sibi placet. neminem corrigere seu retrahere. perficiunt. cum sole viuunt. atque seipsas sibi ipsas in gratias constituunt. Non spirituales filij matrem. et nos esse possumus. si simus. Iobez. gratia habentes. et caritatem. et si iuxta crucem iherosolimitanum in pietate. hoc testamentum iherosolimitanum fuit. Et palia non habuit. nisi vestimenta. quibus spoliatur.

unum (v. 11)

in cruce nudus pepedit. et ista eliq̄t militibz
Iohi nr̄z. iudeis corp̄ suum ad crucifigē
dū: pri aīam: bonis crucē. et latroni padisū
legauit. Sequit̄ textus. ¶. Ex illa hora acce
pit eā discipulus ī sua. **M. m. l.** A sexta at
hora tenebre facte sūt sup vniuersam t̄ram
vsq; ad horam nonā. Iste tenebre supnatu
rales fuerunt. et diffuse sup vniuersam t̄rā. p
tres horas. vt Dyomisius scribit in eplā ad
Aḡm suum Appolitaniū. q̄ ambo tunc
tpis ī egypto fuerūt. Sol em̄ et oīs creatura
comouebat̄ sup iudeorū duritia et malicia.
Sol obscurat̄ ē. i. lucis sue radios retrit ne
vidēt impiorū facinora. Nota q; huiusmōi
tenebre non fiūt naturalē n̄ cū est eclipsis so
lis. sed tūc vix manēt ad horā dimidiā. et lu
na v̄it ab oriente. Sz hee tenebre facte sūt
supnaturalē die xv. aprilis. ī q̄ fuit oppositō
Sz s̄m dyomisū tūc luna eāt plena venēs s̄
naturā motu reflexo ad occidētē ī t̄bz horis
vadēs p dimidiū circulū celi. h̄ ē tātū quātū
in t̄gita diebz ire solet. qd̄ etiā fuit s̄ naturā
ponēs se īfra solē qd̄ vidit Dyomisius et appo
litanius. iō dixit Aut d̄ patit̄. at̄ tota mūdi
machina dissoluet̄. Exinde Athenis miserūt
fiei tēplū īcogniti di. Et t̄m de hoā sexta

Hora nona s̄lt̄ tres habet ptes. Prima

Tertia eiusdē i cruce acerbissima mors. atque
quā valido et miraculoso clamore exspirācō
Unde quā ad primū dicūt **M. m.** Et circa horā
nonā clamavit dñs voce magna dicēs. **He**
ly bely lamazabatani. Quod ē interpretatū.
deus meus deus meus. ut quā deliquisti me. **H.**
fuit quartū verbū dñi nostri ihu xp̄i. verbū
simplicitatis et innocētie. v̄bū oī dolore ple
nū. In quo verbo signantē dixit bis deus meus.
p̄t duplicē naturā in eo existētē. Hoc ē deus
meus. cuius sū fili? p naturā i quātū deus. **D.** **Deus**
meus. cuius sū fili? p v̄mōis grām. in quātū
homo. Ut quā. i. quō vel quare dereliquisti me?
Et hec dicebat xp̄s in quātū homo. nichil de
deo prē dquerēs. s̄ solū sue excessiue. anxie.
horrēde. maxime. et amarissime. passionis
magtudinē exp̄mens. **Q. d.** s̄m humanita
tē. **Deus meus.** i. pater meus. videris me quā de
reliquisse: corp̄ meū cruciatib; exponendo. quā
pctm̄ non feci. nec iuentus ē dolor in ore meo
Quid me dereliquisti. i. tot peis et a calamita
tib; exposuisti. ut nō sit dolor sup̄ dolorē
meum. **Alb.** dicit. quā ibi miserā p̄thoplasti
deplorat. p̄ quā redimēda. p̄tectio diuinitatis.
ifirmitatē hūanitatē passiōi exposueāt. sic
deliquit. Dicūt quā quā p̄ hūc clamorē salua
tor legīt cētū. i. versus. quā ab h̄ loco psalterij

vsq; ad istū v̄sū. In man⁹ tuas m̄do sp̄m
meū cōtinēt. Quidā at̄ Rōmi vt J̄eo⁹ dic̄ ig
nai s̄monis hebraici illic stātes. ⁊ audiētes
dicebant Helyā vocat iste. pp̄t figurā d̄cōi⁹
filēz hely ⁊ helya⁹. **S**e q̄t̄. **P**ostea sciēs ib̄s
qz iam oīa cōsumata sūt. i. sacramta q̄ erāt de
ip̄o. **V**t cōsumaret̄ scripturā. q̄ scz de ip̄o erat.
Vere. nō fingēdo dicit **S**itio. scz desiderio sa
lutis redimēdoz. **G**losa **P**ostea sciēs ib̄s qz
oīa cōsumata sūt. que oportebat fieri. anq̄
accipet acetū. ⁊ tradēt sp̄m. vt h̄ etiā scriptu
ra cōsumat̄. **P**s. In siti mea potauerūt me
aceto. dicit **S**itio. **E**t fuit q̄ntū v̄bū d̄m̄ i cru
ce. verbū amoris et desiderij. **D**e q̄ **B̄n̄b̄**. **D**
bone ib̄u. qd̄ sitis: de cruce taces. et clamas
sitio. **U**tq; d̄ne sitis ē d̄p̄cōz nr̄az. **S**itiuit d̄ns
i cruce dupl̄. **S**p̄ualē salutē h̄uam̄ gn̄is: coz
palit̄ siue naturalit̄. pp̄t̄ max̄iaz passiōz ⁊ af
flictionē quā sustinuit. **D**n̄ alloq̄t̄ ip̄z beatus
B̄n̄b̄. sic inq̄es. **N**ūq̄d venenū h̄? serpētis.
qd̄ deuo āsti. tibi nocuit bone ib̄u. **N**ūquid
de nouo cepisti nr̄am salutē sitire bone ib̄u?
Aut quid noui tibi accidit bone ib̄u. qz nūc
clamas sitio? **A**n forte hic solus est sensua
litas clamor. p̄ doloribz angustiata itusq;
in p̄cordijs tota exusta. humectū appetit. h̄
em̄ siti dicūt. h̄uidi appetitū. **I**ta pauper et

mīb homo. Et h̄ me verat. ⁊ illa non cessat.
Siti nature patior. qz p siti aie morior. Cū
essem diues. p te factus sū paup. et egen?
vt de mea egestate. tua ditet̄ iopia iḡte ho
mo. **H**eu ad quātā veni idigētā. vt cū ēgre
derer iherlm̄. baiulās michi crucē. adūsū me
loquerēt̄. q̄ sedebāt in pōē. ⁊ i me psallebāt
q̄ bibebant vinū. qđ videlicet deuote michi
mulies i refrigeiū sitis p̄auerāt. miscētesq;
amaritudinē i vascul̄ ⁊ dederūt i escā meā fel
⁊ i siti mea potauerūt me aceto. **E**go aut̄ cū
gustassem. nolui bibē. qz amaitudinē pctō
rū tuoz gustavi. **N**ō igit̄ michi nocuit spē
tis venenū. h̄ amaitudo m̄ tūc facta ē maior
cū eū p me deuictū cñēs. te iḡtū video. qz p̄
tū meū cogitasti repellē. **N**ō sitio. iō angusti
or. qz ē non satis ē. qz p te me i parui vtei v̄
gialis clausurim thalamo: qz puul? vagiēs
in t̄ra natus iacueri: qz profug? ānis septē i
egypto vixerī: qz ēgita ānis ⁊ vltra. mei v̄z
poris gloria v̄z exspectaueri: qz tot predi
cās laboēs habueri: tātas ab adūsarijs bñ
opās v̄d cōes sustinueri: tāde fatiē meā de
deri cōspuētibz. ⁊ patiētibz: meū dorsū i fla
gella paueri. spias meo capiti v̄figi sustinu
eri. imēsa ludibā pass? fueri: tādeq; iuditiū
mortis accipiēs crucem m̄ipi pōuerim. cui

maneo p te orās. hostē tuū dyabolū pīt vic
tū. a te iḡtū video. iō doleo. vt te nō pdā. pl?
doleo qz te pdo. a iō est dolor me? sup dolo
rē. **De** q̄t sc̄da ps none. **J.** Vas ergo positū
erat aceto plenū. **M. m.** Et continuo currēs
vn? ex eis acceptā spongiā iplēuit aceto **J.**
Propro circūponēs **M. m.** a iposueēt arūdmi
a dabāt ori ei? **Mira** res. q̄ i tāta siti illi gut
ta aque denegata fuit. q̄ fontes aq̄z pduxit
Deut. xxxij. **U**na eorū fellis: et botr? ama
rissim? **Jē. ij.** Quo dūsa es in amaritudiez
vineā mea? **Sequit.** **Ceteri** vero **Alb.** dam
nabili detēti curiositate. dicebāt **Sime.** non
inferēdo ei acetū. qd̄ exaspāt arteriā vocalē.
a sic rauēscē facit vocē. **Ac** si dicat. pmitte
eā clamare. a invocāē helye auxiliū **Et** vide
am? an vīat helyas liberās eū. **J.** **Cū** ergo
accepiss̄ ibs acetū dixit **Consummatū ē Alb.**
Consummatū est in ope. qd̄ erat in p̄p̄ecia
Lucas. xvij. **Cōsūmabūtur** oīa que scripta
sūt de filio hoīs. **Hoc** fuit sextū verbū salua
toris in cruce. verbū d̄sumacōis **Postq̄** em̄
oēs scriptuē. que de p̄ntitate. cōuersatione.
et vita. predicatiōe. a passione complete sūt
dicit. **Consummatum** est. scilicet op? ēdēp
tionis humane. per scripturas prenuntiatū
Q. d. **Consummatum** est opus obedientie

mee. qđ assumpsi. **C**onsumatū ē op? totā
passionis mee. qz tot a tātas penas doloē
atqz martiria sustinui. qz et vita mea corpa
lis iā cōsumata est. **E**xpositō p̄ mi. tibi hec Sigo
scz tormēta martiria et mortē offero p̄ hu
mani gn̄is salute: et tu ea suscipe patna pie
tate. **S**equit̄. **I.** Et clamās **M.** in. itez ibs
voce magna ait. **I.** **P**ater. in man? tuas cō
mēdo sp̄m meū. **H**oc fuit septimum et vlti
mū verbū xp̄i ibi qđ dixit i cruce. **I.** Et in
clinato capite emisit sp̄m. **O**bi notādū scđz
Albertū. qz xp̄s a n̄tate sua habuit trigin
ta tres annos et tres mēses. qñ in cruce obi
it. **E**t in xxv. die **M**arcij passus fuit in mei
die. h̄ ē i die anūtiatiois btē **M**arie v̄ginis
in qua xp̄s cōcept? est eadē die elapso tpe p̄
dō. **N**otādū cōsequēt scđz **A**lb. sup **M**atth
qz passio xp̄i oībo passioībo maior fuit t̄bo
de causis. **Q**uaz vna est melior oībo **N**atu
ra vniōe deitatis nobilitate: pctō nō corrup
ta: ifirmitate vel semō non destituta: et ideo
nccē ē amarissimā fuisse sepationē. **A**lia est
bonitas q̄ maxie diligit̄ ab aīa. **E**x malitia
em vite quidā tediū vite cōcipientes. inter
ficiūt seipos. **T**ertia causa vt sūpta ē ex cir
cūstancijs. quia innocēs. qz etiā a notis. qz
a vilibus psomis. sacerdotū ministris: qz ex

causa inuidie et huiusmodi. De prima dicit **Tren**
ij. **Q**uos omnes qui transit per viam et. De secunda sunt
verba thematis **Je. xij.** Reliquum domum meam et
Et Aristoteles li. in. Ethicorum. Quod fortis vir
tuosus a maiori morte moritur. in quantum in
tis bonis prouatur sciens. De tertio **Can. p. o.**
Fasciulus mirre dilectus meus in: in te uer-
ra mea commoabit. **S. c. Th. 3. pte. q. xlvj.**
articulo sexto dicit plures modos qualiter do-
lor in christo fuit maximus in omnes dolores. prout
vite **Primo s. m.** eum est maximus propter causas do-
lorum. **Primo** doloris sensibilis causa fuit lesio cor-
poralis que acerbitate habuit. tunc propter gene-
ralitatem passionis. **Est enim dominus s. m.** genus passus
omnes passiones humanas ut ibidem habet articu-
lo quinto **Et hoc potest considerari tripliciter.** **Uno** ex parte
hominum **Passus est** aliquid a gentibus et a iudeis. et
a masculis et a feminis ut patet de acerbis acusan-
tibus petrum **Passus est etiam** a principibus et a
ministris eorum et popularibus secundum illud
psalmiste **Quare fremuerunt gentes: et po-**
puli meditati sunt inania. **Aspicerunt reges**
terre et principes conuenerunt in unum: ad-
uersus dominum et aduersus christum eius. **Pas-**
sus est etiam a familiaribus et notis sicut patet de
iuda eum prodente et petro negante. **Alio**
modo patet generalitas passionis ex parte eorum in quibus

homo potest pati. Passus est enim Christus in suis
amicis eum deserentibus. In fama propter
blasphemias contra eum dictas. In honore
et gloria per irrisiones et contumelias ei illa-
tas. In rebus pro hoc quod etiam vestibus suis spo-
liatus fuit. In anima per tristitiam tedium
et timorem. In corpore pro vulnera et flagella.
Tertio patet generalitas eius passionis qua-
tum ad corporis membra. Passus est Christus in
capite pungentium spinarum coronam. In
manibus et pedibus fixationem clavorum. In fa-
cie alaphas et sputa et in toto corpore flagel-
la. Fuit etiam passus secundum omnem sensum cor-
porum. Secundum tactum quidem flagellatus et cla-
uis confixus. Secundum gustum felle et aceto po-
tatus. Secundum olfactum in loco fetido cadaue-
rum mortuorum qui dicitur caluarie appensus
patibulo. Secundum auditum laesissimus vocibus blas-
phemantium et irridentium. Secundum visum videns
matrem et discipulum quem diligebat flentes.
Et hoc de generalitate passionis eius ob quam
maxima fuit. Item ex genere passionis quod mors con-
fixorum in cruce est acerbissima ut super pa-
tuit. Dolores interioris cause sufficientes po-
sita sunt in principio circa. xij. Aspectus interi-
oris crucis. Secundo patet magnitudo ex per-
ceptibilitate patientis. Nam secundum corpus erat

optie complexionat? cū corp? ei? fuit fōrtū mi-
raculose opacōe spūs scī. sicut ⁊ alia q̄ p miā-
cula facta sūt alijs potiora vt **Cris?** dicit de
vino i qd̄ xp̄s aquā dūt i nupcijs. **Et** ideo
marie viguit sensus tactus. ex cui? p̄cepōe
seq̄t̄ dolor. **Aīa** etiā sc̄dm vires interiores ef-
ficacissime apprehēdit om̄s causas tristitiē
Tertio magitudo doloris xp̄i patiētis p̄t cō-
siderari. ex doloris puritate. **Nam** i alijs pa-
tientib? mitigat̄ tristitia interior ⁊ etiā dolor
exterior ex aliq̄ cōsideracōe rōis p̄ quādā dei
uacōz seu redūdantiā a superiorib? viribus
ad inferiores qd̄ i xp̄o patiēte nō fuit. **Unicu-**
iqz em̄ viriū p̄misit agē qd̄ ē sibi p̄priū sicut
dicit **Damasce?** **Quarto** p̄t cōsiderari magitudo
doloris xp̄i patiētis ex h̄. q̄ passio illa et do-
lor a xp̄o fuer̄t assumpta volūtaie. p̄p̄t finē
liberacōis hoīm a pctō. ⁊ iō tātā q̄ntitatē do-
loris assumpsit. q̄ est p̄porcionata magitudi-
fruct? . q̄ inde seq̄bat̄. **Ex** h̄is ergo oib? cāis
fit cōsideracō. manifeste app̄t. qd̄ dolor xp̄i fu-
it maxi?. **Hec** **Thōs.** **Et** sic vt **Matth̄s** ait
clamās voce magna emisit sp̄m. **Iste** clāor
miraculosus d̄r a doctorib?. **Nā** vt dicit **S.**
Thōs i 3. p. sūme. q. xlvij. ar. ij. vt xp̄s ostē-
deret. q̄ passio illata p̄ violentiā eius aīam
non eripiebat. naturā corpālē in ei? vigore

et fortitudie conseruauit. vsq; ad extremum. vt
etiã in extremis positus. voce magis clamaet.
quod in aliis miracula mortis eius deputat. Unde
dicit. **E**misit spiritum **Alb.** Nullus ergo extorsit.
sed propria voluntate et potestate sicut voluit pro
partio redemptionis. in manus patris posuit. **H**ic
columba euolat de archa. reditura cum signo
clementie dei. ramo uirentis oliue. **Gen.** viij.
Hic benedicta gloria domini recedit de templo. **Eze**
ch. ix. **I**n aliorum manibus non est ponere aut emittere
spiritum. **Luce.** xvi. **S**tulte hac nocte impetret a te
anima tua. **Sap.** xvi. **C**um exierit spiritus: non re
uertetur nec reuelabit anima que recepta est sub
virtute nature. **Sequitur.** **M.** m. l. **E**t ecce.
l. obscuratus est sol. **E**t velum templi scissum est
in duas partes **M.** m. a sumus vsq; deorsum **M.**
Et terra mota est. et petre scisse sunt et monu
menta aperta sunt. **E**t multa corpora sanctorum que
dormierant surrexerunt **E**t exeuntis de monum
tis pro resurrectione eius uenerunt in sanctam ciuitatem
et appuerunt multis **Dñ** **I**ero? **Q**uoniam christus mortuus
fuit tunc multa monumenta aperta fuerunt sic quod cor
pora mortuorum uidebantur iacentia in sepulchris. non
tamen adhuc surrexerunt. sed postquam christus surrexit tunc
primo surrexerunt **N**otandum circa iam deca. quod
circa ista que mirabilem flebant circa pro morte omnium
dicitur quod omnis creatura conpatiebatur morienti **D**unt

em aliqua q̄ a diuino p̄cepto cōstituta sunt
que fignt̄ p̄ velū. Quedā aut̄ sūt a dō imedi
ate creata. q̄ sūt in terra figurata. Quedam
aut̄ sūt a deo mediāte natuā formata q̄ sūt
in lapidū scissione ostensa. Quedā aut̄ p̄ ar
tē humanā facta q̄ sūt p̄ monūta p̄ntata.
Efic ī hīs q̄tuor sūt q̄si oīa entia iclusa. **V**el
sic q̄ p̄ velū tēpli scissū figuāt̄ lex moysaica
cui⁹ veritas in figuris latebat q̄ nouā legē
eāt reuelāda ⁊ p̄ passionē xp̄i. **I**tē figt̄ etiā
celū aptū qd̄ añ clausū fueāt. **Q**tra mota ē
figficare potuit q̄ **J**udea **R**omanis es̄ sub
dēda ⁊ q̄ ciuitas iherlīm erat fundit̄ subūtē
da. **Q**āt petre sūt scisse signat q̄ corda q̄
tūcūq; iduāta deberēt ⁊ pati xp̄o moriētī. **V**l
q̄ corda gētiliū indurata erāt p̄ xp̄i mortē
ad petrā q̄ xp̄s ē dūtēda. **Q** monūta ap
ta sūt figficat q̄ p̄ xp̄i mortē mortuorū re
surrectio sit firmiter sperāda. **D**e q̄t̄ **M. Cē**
turio aut̄ q̄ ex aduerso stabat ⁊ q̄ cū eo erāt
custodientes iherlīm viso terremotu ⁊ q̄ sic
clamans exspiras̄ et hīs que fiebant timu
erunt valde. **I. glorificantes deum. M. ⁊ di**
centes **I. Hic homo iustus est. M. m. Vere**
filius dei erat iste. **q. Et omnis turba eorū**
q̄ simul aderāt ad spectaculū illud ⁊ videbāt
que fiebāt patiētēs pectora sua reūtebāt̄

O hō cor tuū oīm lapide durū ē si hodie nō
pateris liberatori et saluatori tuo **E**t de q̄li
bet tali d̄q̄rit̄ **B.** **I**eo? dicēs **O**is creaturā p̄o
moriētī p̄patitur • sol obscuratur • terra mo-
uetur • petre sc̄indunt̄ • velum tēpli diuidit̄ •
sepulchra ap̄iūt̄ • et solus miser hō non p̄pa-
tit̄ • redemptori suo • **I**dcirco cōpatiamur ei
atq; regratiemur et penitentiā agam? • n̄ā
em̄ p̄ctā sunt causa sue acerime passionis •
quā patientissime et innoctissime p̄ nob̄ to-
lerauit • **I.** **S**tabant aut̄ oēs notī ei? a longe
M. m. **E**t mulieres que secute erāt eū a ga-
lilea **M. m.** ministrātes ei iter quas eāt ma-
ria magdalene et maria iacobi • **m. minoris.**
M. m. et ioseph mater et salome et mat̄ fili-
corū zebedei **m.** **E**t cū ess̄ i galilea seq̄bant̄ eū
et ministrabāt ei **E**t alie multe q̄ fil̄ cū eo ascē-
derāt iherlīmā • **I.** **J**udei ergo quomā pasce-
ue erat vt nō remanerēt • in cruce corpa sab-
bato • eāt em̄ magn? ille dies sabbati roga-
uerūt p̄latū vt frāgerēt̄ eorū crura et tollerē-
tur • **V**enerūt at̄ milites et p̄mi q̄dē fregerunt
crura et alteri? q̄ crucifix? erat cū eo **A**d ihs̄
aut̄ cū remissent vt viderēt eū iā mortuū • nō
fregerūt ei? crura • **Q**z hō mortu? non est am-
pli? p̄mēdo: nam finis oīm t̄ribiliū • mors
est **S**ed vn? militū lācea latus eius ap̄uit •

Longin? nomē tūc impi? a supb? postea ve-
ro ouersus a martir fact?. Et continuo exiuit
sanguis a aqua miraculose. Nota q? huius
rei figura fuit in veteri testamento. Nā sicut
de latere adē supra fuit eua q? fuit iniciū nrē
dānationis. Ita de latere xpi fluxit sanguis
a aqua cōsumatio nrē redempcōis. Signat
spūalit aptio lateris ihu. ap cōz regni celestis.
in cui? aptione constabat saluacō toti? ge-
neris humani. Exiuit sanguis a aqua. **Alb**
tus Nō em sic eāt i corpibz alioz mortuoz
in qz corpibz statū p mortis frigiditatē san-
guis cōgeiat? a in tabē ouertit?. Iste em san-
guis ē q? potamur ad vitā. a aq? expiacōis q?
regnamur ad grāz a salutē. **On** Ambrosius
licet corpis xpi natura fuit mōrlis dissilis
alijs corpibz mortuis fuit grā. Nā p? mor-
tē i nrīs corpibz sanguis cōgelascit. ex illo
āt icorrupto corpe oiz vita emanauit aq? et
sanguis exiuit illa q? abluat. iste q? redimat
bibim? p cū nrī vt bibēdo ēdimamur. **Crī**
s? Sacmēta h? nouert xpiani q? p aquā sūt
regnati p carnē a sangnē sūt nutriti. **Apoē. i.**
Dilexit nos a lauit nos a pctis nrīs i sang-
ne suo **I**nde. i. de latē ihu xpi fluxerūt septē
sacmēta nrē salutis **S?** qrit? qre. **J**ob dicat.
apuit a nō paussit seu vulnerauit **R**espōdit

Aug⁹ d. Vigilāt euāgelista h⁹ v⁹ ē vt nō
dicēt. lat⁹ ei⁹ p⁹ cuffit ā vulneāuit ā aliq⁹ ali
ud h⁹ ap⁹ uit vt illic q⁹ vite hostiū patēt vnde
ecclē sac⁹ mta manerēt sū q⁹ b⁹ ad vitā q⁹ ē vā
vita nō itē. Seq⁹ f. Et q⁹ vidit testio^m p⁹ bi
buit a⁹ vey ē testio^m ei⁹. Et ille scit qz vā di
cūt vt a⁹ vos credatis fca sūt em h⁹ vt scriptu
ra impleat. Os nō cōminuetis ex eo. Et ite
rū alia scriptura dicit Videbūt i⁹ quē trāssixe
rūt Tertus plan⁹ est Et tū de nona hora.

Hora vespertina sūt tres p⁹ plectit⁹ ptes.
P⁹ma ē scāssimi corpis dñi douō de cru
ce depositio. Scda ē eiusdē corpis venerabil⁹
inuolutio et aromatizatio Tertia ē honesta
eiusdē sepelitio. Quo ad p^m dicit text⁹. f.
p⁹ h⁹ cū M. m. iā sero factū es⁹ veyit qdā hō
diues. m. nobilis de curie M. m. de Arimas
thia. l. ciuitate iudee M. m. nomē. l. Iosep
vir bon⁹ et iust⁹ q⁹ et ipse occultus erat disci
pul⁹ ihu p⁹pter metū iudeoz l. hic nō cōsen
serat cōsilio et actib⁹ eoz M. l. qz et ipse ex
pectabat rēgnū dei. M. m. l. h. m. audacter
M. m. l. accessit a⁹ itrouit ad pylatū. a⁹ pe
cūt vt toller⁹ corp⁹ ihu. m. pylat⁹ at mira
bat⁹ si iā obiss⁹ Et accerito cēturiōe. i⁹tro gas
uit si iā mortu⁹ es⁹ Et cū cōgnouiss⁹ a cēturiōe
donauit corp⁹ ihu Ioseph. M. f. Veit g⁹.

et tulit corp⁹ ihu **J.** Veit autē et nicodem⁹ q̄
venerat ad ih̄m nocte p̄mū ferēs mixturam
mirre et aloes quasi libras centū **A**cceperūt
g⁹ corpus ihu. et ligauerūt illud litheis cū
aromatib⁹ **M. m. i.** Et iuoluit ill⁹ **J**oseph
findone munda. m. qd̄ mercat⁹ ē sicut mos
iudeis ē sepeliē **M**irra ē arbor arōtica q̄ cres
cit ī arabia ī altitudiez q̄nq; cubitoꝝ ex q̄ flu
it gutta qd̄ā vt gūmī aromatica amā. ⁊ coz
pm mortuoz ex ei⁹ iunctiōe a putrefactiōe
cōseruatiua **A**loes autē sed; papiā. ē arbor ī
Indiā nascēs. c⁹ lignū lic; sit aromaticū odo
risē. tñ ē gust⁹ amaricatiuū calidū ⁊ siccū.
c⁹ fumus et odor vice thymiamatis ī altai
b⁹ adolef. **E**t figt deuocōez quā debem⁹ hrē
circa x̄ passionē **Alb.** Si at̄ q̄rat. ad qd̄ tāta
ambitio p̄tiosi vngenti. sup corp⁹ dñi facta
est **D**icēdū. q; h̄ obiectio ipia ē **Q**z corp⁹ cō
siderat̄ triplē. **S**ed; p̄ vt sanctitati aie ē coop
atū. **E**thic debet̄ ei honor. **E**t p̄ vt est ordina
tū ad r̄urrectōz glie **E**thic debet̄ ei vneatio
Et put vt ē diuinū diuitati vnitū **E**thic det̄
ei cult⁹ diuin⁹ **E**t h̄ dixit de muliē vngēte se
dñs **J**ob. xij. **O**p⁹ bonū opata ē ī me **E**t h̄
mō q̄ntū ē vngētū p̄ciosū a sc̄is feis **E**t si di
cat̄. de libris centū q; supfluū sit ad vnū cor
p⁹ vngēdū **D**icēdū q; sicut mulier non tam

vngē itēdit q̄ significare q̄ odor ei? impletur?
ess̄ mūdū. Ita ⁊ ioseph nō tā vngē itēdit
corp? qd̄ putrescē nō potuit. q̄ significat q̄
glā q̄ d̄libutū. corp? illd̄ surrexit a putredie
liberatus fuit oīa alia m̄bra m̄stici corpis i oī
b̄o sc̄s et iō vngētū sup̄abūdāt exhibuit h̄
Al. sup. J. Seq̄t. Eāt aut̄ i loco vbi crucifix
us ē ort? ⁊ i orto monumētū nouū. **J. i q̄ nō**
dū q̄sq̄ posit? fuēat. M. I. Et eāt excisū in
pet̄. **J. Ibi ergo pp̄t parasceue iudeorū quia**
iuxta eāt monumētū posuerūt corp? ih̄u i mo
numēto. **M.** Et ioseph aduoluit lapidē mag
nū ad hostiū monumēti ⁊ abiit. **h̄. I. S̄bsecu**
te sūt at̄ muliēs q̄ cū xp̄o venerāt de Galilea
videbāt monumētū ⁊ aspiciēbāt quē admōz
⁊ positū erat corp? ih̄u sedētes i sepulchz. ⁊
rūtētes pauert̄ arōta. ⁊ vnguēta vt rētes
vngerēt eū. Et sabbato q̄dē filuēt h̄. man
datū. Circa istū nūc recitatū textū. **Notādū**
ē quo ad h̄āz. **S̄c̄dm d̄m hugonē cardi.** Q̄
monumētū d̄m fuit de lapide vno excisū non
de pluibz lapidibz op̄itū v̄l op̄actū ne pos
sent dicē iudei q̄ d̄sc̄puli xp̄i corp? ei? p̄ suf
fossiōz t̄re fuissent fuātū. Erat etiā illd̄ monu
mētū q̄i q̄dā dom? rotūda i rupe excisa. tante
altitudis vt h̄o vix extēsa maū altitudiez at
tīgē poss̄ h̄ns itroitū ad oriente. **Locus autē**

corpis sepulti eāt ab aq̄lōe ab ip̄a rupe viij.
pedes h̄ns lōgitudis tribus palmis a t̄ra emi
nens super teriā a pte meridiana. oīno pa
tēs vñ corp⁹ inferebatur colore rubeo et al
bo p̄mixtū. Et eāt sepulch⁹ nouū i q̄ nōdū
fuerat aliqd corp⁹ sepultū. **H**⁹ t̄i assignat doc
tores q̄tuor causas. q̄re xp̄s sepeliri voluit i
sepulchro nouo. **H**ac factū ē s̄m̄ **A**mb. ne
si aliud corp⁹ ibidē sepultū fuisset dēz fuisset q̄
nō ip̄e s̄ ali⁹ surrexisset. **S**cda ē p̄t̄ reuerentiā
corpis xp̄i s̄m̄ **A**ug. **U**t sicut de itacta v̄gīe
nat⁹ eāt in q̄ nemo p̄us iacueāt ita etiā i eū
nouo sepulchro i quo nemo sepult⁹ fuerat
sepeliri dēbat. **T**ertia ē m̄stica. vt q̄ volūt
corp⁹ xp̄i accipe. **A**ūt q̄ndā sp̄ualē cordis
et corpis nouitatē h̄re. **D**n̄ **A**pl̄us hortatur
nos. i. **C**oz. v. d. Epulemur in azimis sine
ritatis. **N**otādū etiā q̄ istud monum̄tū. nō
fuit p̄riū s̄ alienū. **E**t duplex ē rō. **O**na qz
p̄p̄o monum̄to nō idiguit q̄ t̄c̄a die t̄aquā
a summo suscitatus resurgere debuit. **S**cda
fuit ad oñdēdū sue paupertatis huilitatē. qz
sicut i signū sue paupertatis voluit i aliena dō
nasci et i aliena domo dūsai et hospitai. ita in
alieno sepulchro voluit sepeli. **M**at̄. viij.
Dulpes foueas h̄nt filii? at̄ hoīs nō h̄z q̄ de
clin⁹ caput suū. **S**e q̄t̄ **M**. Altera autē die q̄

est post parasceue uenerunt principes sacer
dotu et pharisei ad pylatu dicentes. Dne ecor
dati sum? qz seductor ille dixit adhuc uiuēs
post tres dies resurgam. Iube ergo custodi
re sepulchru vsqz i diem tertiu. Ne forte re
miant discipuli eius et furetur eu et dicat ple
bi Surrexit a mortuis. et erit nouissim? er
roz peior priore. Ait illis pylat? . Habetis
custodiā. Ite custodite sicut scatis. Illi autē
abeūtes muniert sepulchru signātes lapidē
cū custodibz. Cōn predictū textū i q dē. Al
teā aut die qē possit sic obici. Tūc nō licuit
opari ergo nō sepulchru muniē. Ad h dicūt
qdā q custodiā sepulchri nō ē op? huile si
cut nec sigillacō hāz. Aliē dē s^m Remigiū
Q parasceue nō potit p die h p patione ad
festū. Un dies altera a patione fuit seia sex
ta. q eāt luna xv. qz i quita seia paco facta
fuit. Et h pbabile fuit qz n statū munitū fu
is sepulchru in pma nocte poterāt timē fur
tum. h Alb. Latiorē hui? textus expositionē
causa breuitatis trāseo. Hoc dūtaxat ibi no
tato. q licet ista custodiā sepulchri fuit ad
hibita ex pharizeorū vsucia. Nichilomi? e
plicat fuit esurrectōis dñi oñhua. pmo vt p
hāc militū custodiā discipuli a furto corpis
excusaretur. Secdo vt milites sepulchrum

custodiētes publice resurrectionē p̄ faterēt.
sicut factū ē. Tertio fuit in v̄e resurrectionis
argumētū ad h̄ vt antiqua mirabilia nouis re-
nouarēt. sicut euident̄ patuit. Nā sicut xp̄us
homo i ei⁹ n̄titate ad vitā exiit clauso vtēo
Itē sicut ei⁹ n̄titate s̄ fuit reuelata pastorib⁹.
ita ei⁹ resurrectio fuit ab angelis ostensa mi-
litib⁹ p̄ euolutionem lapidis. Hoc amātissi-
mū maximū redēptiois nr̄e op⁹ extitit sūmū
qz qd̄ futuroz bonorū sūmus pontifex obtu-
lit pro nobis sacrificium p̄ ppriū introiens
sanguiez semel i scā etna redēp̄cōe iuenta. in
āplissimū ac p̄fectissimū tabernaculū nō ma-
nufactū eterne felicitatis. Tali vt audistis
nobis illud. tantoqz labore tā diuturna peñ
et agone apuit Sic sic de hoste nr̄o triūpha-
uit Quib⁹ nos ingratos existeret nō p̄mit-
tat. sed passionis atqz mortis sue meritū ac
v̄tutē illuc peruebat vbi nunc sedet in solio
maiestatis sue coronatus gloria et honore.
ihesus xp̄s dominus noster Qui cū deo pa-
tre in v̄nitate spiritus sancti v̄uit ⁊ regnat
deus benedictus in secula Amen **Explic-**
cit collectura ex diuersis doctoib⁹ super pas-
sionem domini explicatam et descriptam p̄
quatuor euāgelistas Anno dñi .M̄. cccc̄.
lxxvij̄. In p̄festo sancti thome apli.

M.

m.

l.

j.

e.

Signat.:

Mattheū

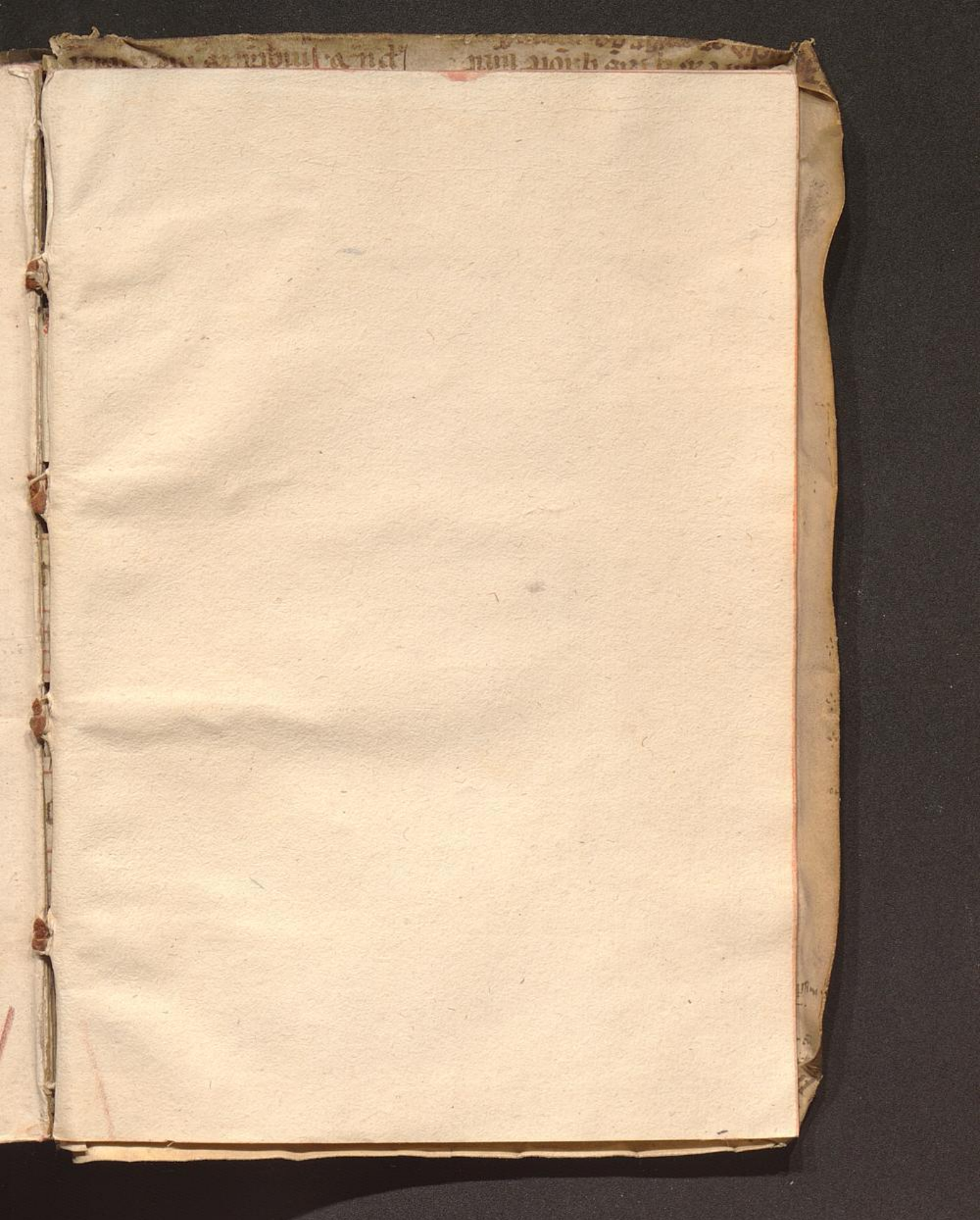
Marcum

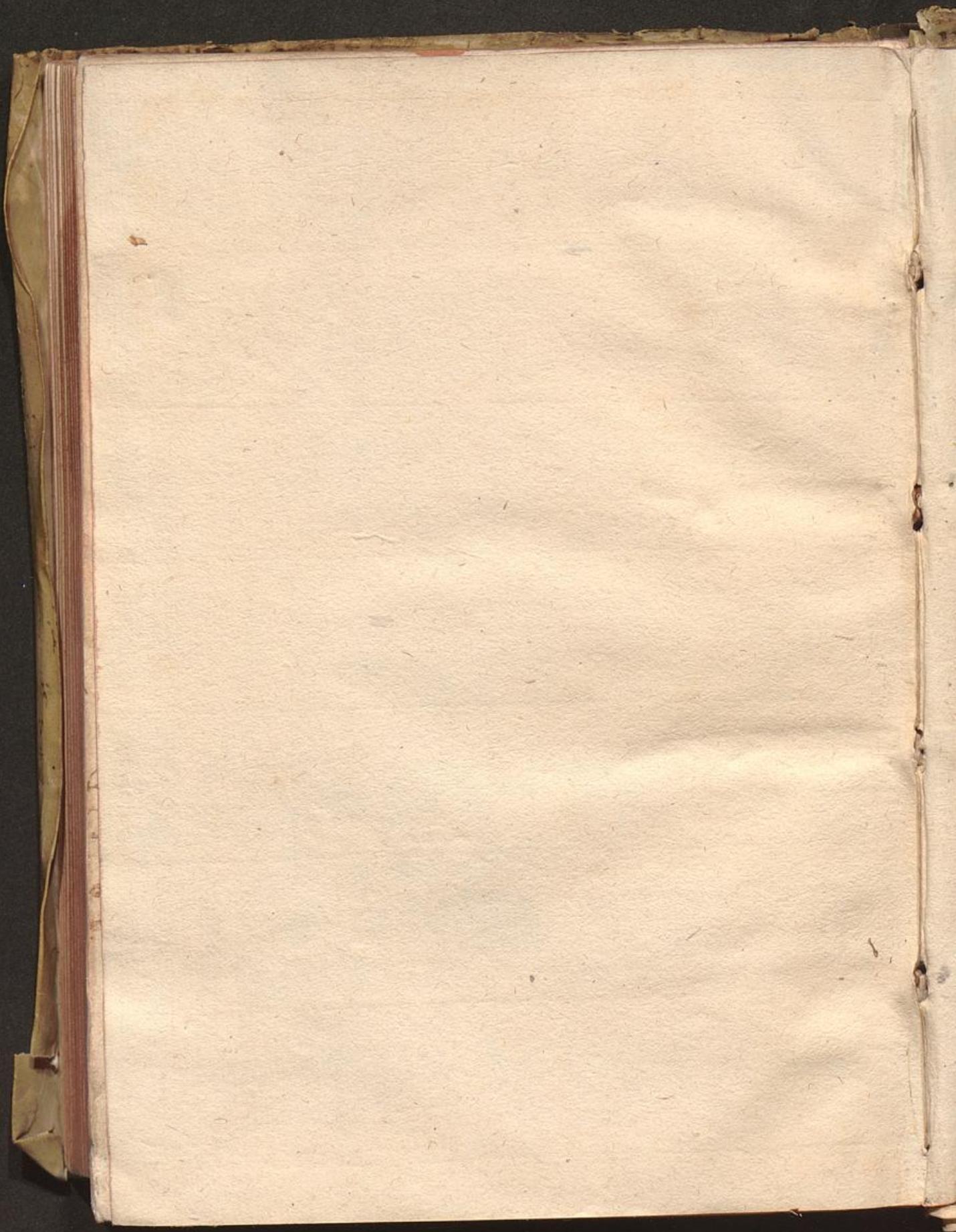
Lucam.

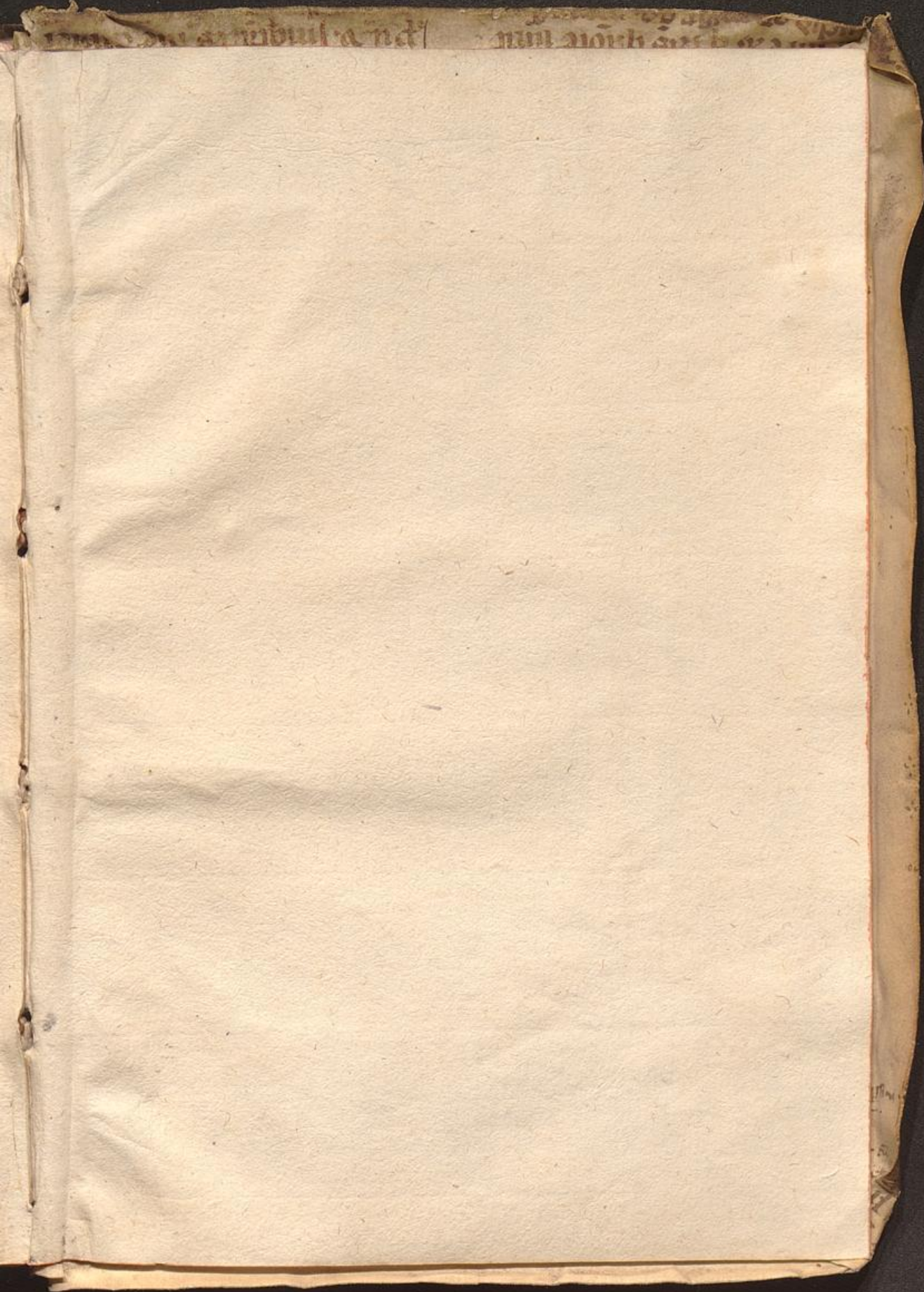
Johānem

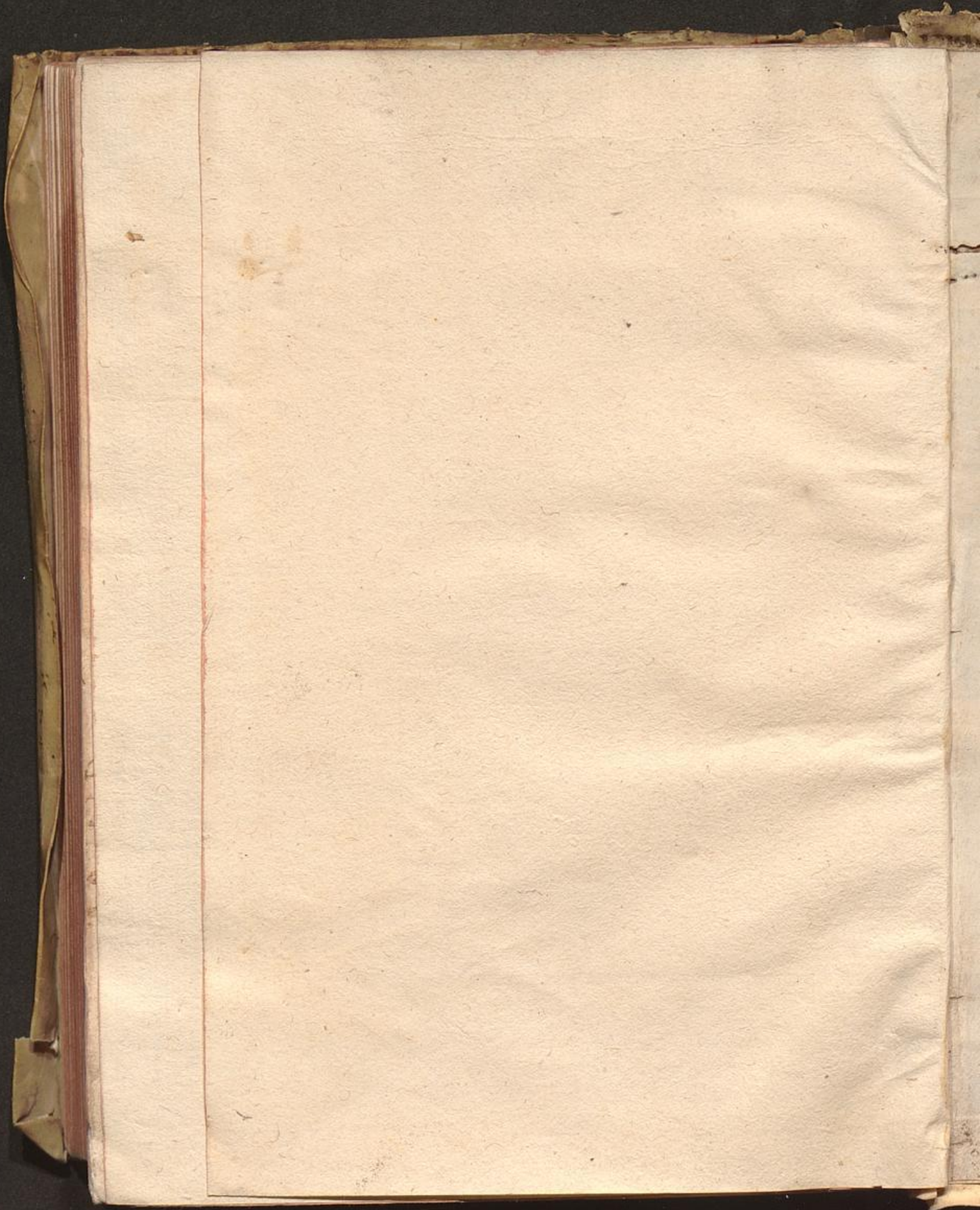
e. euāgelistas

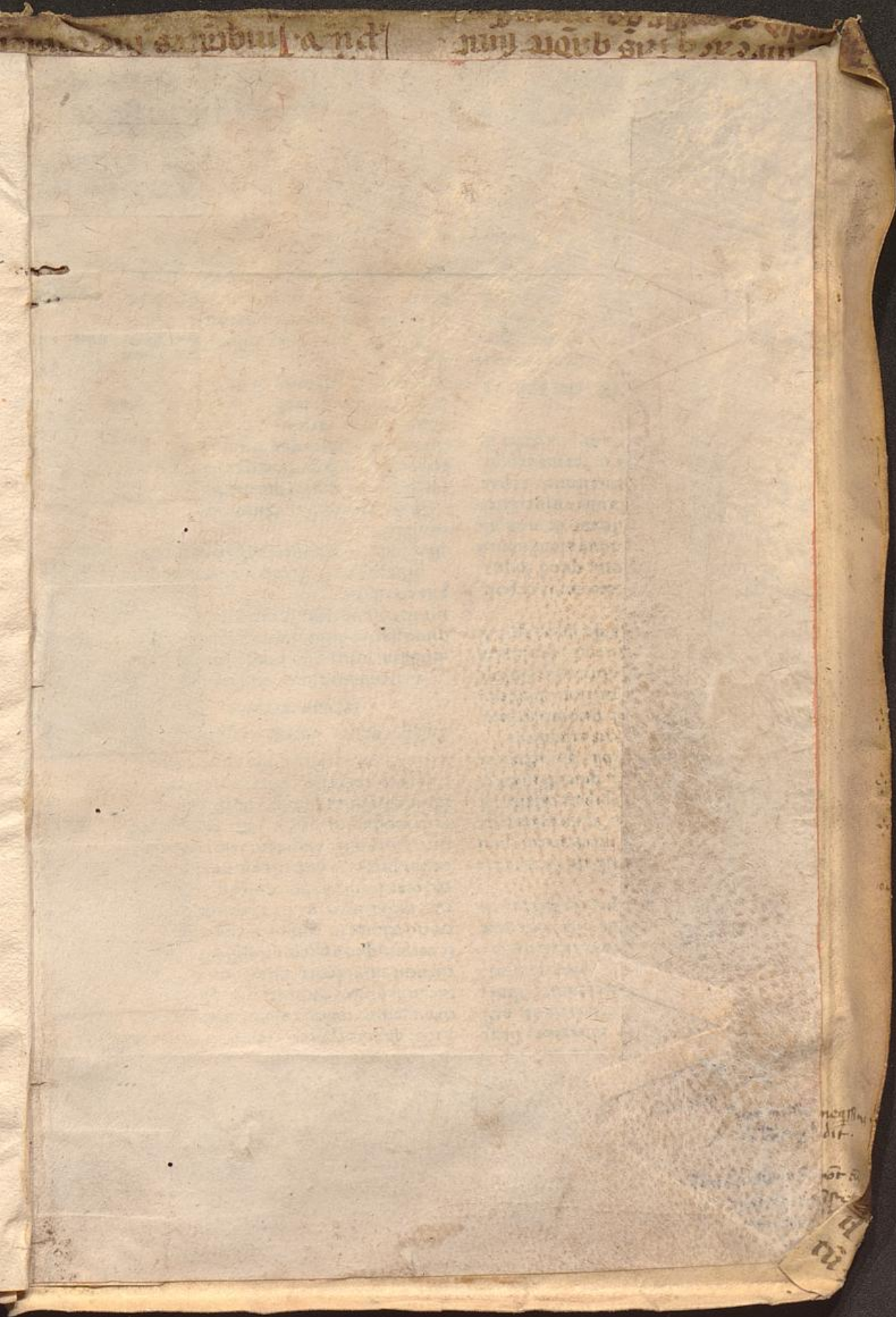
67 Mt.

...ul' scilicet sine timore
...sine cupiditate event. **C**u
...elligat no' possu' continere du
...n e' no' posse i'ca. si pot' n' uel
...pa' uix' ubi ag. **C**u' p' qn
...die se n' posse continere utrum
...gat q' n' pot' continere suis uirib'
...a auxili'... intelligit q' n'
...ul' a' n' possit. Si so' m' hoc
...ifeste... n' sap' helms. si p'
...ligat b' plane i'ne. Sine ad
...o' em' dno' nich' possim'. **V**
...e me nich' potestis face'. 7 q'
...q'. No' q' si' ficitates sum' co
...ad ex' nos q' ex'ub' s' suffi
...na' ex' eos e'. 7 ag'. **O**ne sine
...b' se os' conit' mei. 7 sap'. **V**
...m' qm' alt' no' possu' ee' g'nt'
...et. 7 h' ipm' erat' sap' me c'
...onu'. adu' dno' eo' d'p'at' cu'
...re. cu' q'ntat' d' d'p'at' q' pot' e'
...a' h' e'. **I**p'... es' i' poss'ib'le
...m' oia' poss'ib'le... m'cu'
...sup'ot'ib'le e' ap' hoies u' p'le
...up'iditatu' cont'ant'. 7 s'...
...uente ad me... m'is' u'
...llu'. **H**oc a' u'it' u'it' e' o'ltu'
...u' q' u'it' b' suis salua' n' possit
...abstine. **H**oc e' p'ualo' eis p'
...one' eo'. **O**ta' u'it' eis utilia
...u'it' atoe'. si ad ex'cuti' adu'
...u'it' p'lu'ptu' fidu'cia' q' e' d'
...i' qn' uoluit'. **S**q' le' i' e' r'. **R**ex
...necessa' m'ltos pot' sum' ita
...le' q' n' p' cu' lib' e' o'ia' retulit' sp'
...ab eo' cu' p' e' d' aligat' u'it' b' in
...u'it' e' se posse libare. cu' sep'

ul' q' u' p' se... no'...
...tationis...
...fixat se...
...p'illu' ag' p'...
...fouea' p'le...
...ei resistente...
...hoies cu' morte...
...se ipos'...
...dica' 7 i' p'f'eti se nich' posse...
...in futo' qn' ex' se erit' i' pot'...
...u'it' o'io' m'...
...u'it' q' cu' d'uit'
...u'it'. qn' i' d'ni' mag' laborabu'
...pedie' salute' eoz'. **I**p'e' e' calc'
...u'it' a' f'm' hois. q' h' p'
...u'it' e' i' p'eti' m'gn'. **T**u' u'it' u'it'
...e' neo' u'it' e' m'q' oia' se posse
...u'it' p' h' m'one' res' ad' q' gra'
...u'it' sibi ep'it' u'it' cu' a' u'it'
...no' possit' e' h' s' largie' d' m'
...u'it' u'it' a' e' u'it' u'it' i' t' e'
...tando. **G**ent' u'it' m'oni' ad'
...g'ant' se qn' f'm'at' q' posse' a'
...sibi u'it' u'it' u'it' u'it'. **D**o'
...u'it' u'it' eos q' se no' u'it' u'it'
...fingit' se q' i' p' f'm'at' se
...**H**ic' d'iscip'lie' e' fugiet' f'm'at'
...qn' ab eo' q' d'it' se no' posse' co'
...aut' u'it' cont'ine' q' no' potes.
...q' i' n' u'it' s'uis' q' n' potes. **I**
...o' s' q' patit' ce' ce' p'ran' sup'
...um. p'et'ea' no' ne' credi' q'
...sis' cu' eo' q' o'ia' pot' sic' u'it' u'
...n' h' n' v. solidos' e' o' q' rex'
...m'ilia' m'arch' non' p' ee'
...ill' posse' cu' d'fectu' posse'
...p'atur' e' sup'le'. **S**i' i' potes'
...m'exc'utabil' es. **V**l' e' qn'

Passio iniqua
colloqu
d. Josifa
Sua
con
as
tum
mbo

739

B te deo per unigenitum
sua quia causa hominum
s. te redimite scilicet tuorum
in confessoribus et te salu

unice impiorum et
expior ne accipit ad
tuam pietatem et
liberatio et regnum
quod habet aliqui